

soite

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

Tilinpäätös Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue Soite

Aluehallitus 25.3.2024
Aluevaltuusto 27.5.2024

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

Sisällysluettelo

Tilinpäätös	1
Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue Soite	1
1. Tilinpäätöksen johdanto.....	4
2. Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa.....	5
2.1 Vs. hyvinvointialuejohtajan katsaus	5
2.2 Profioiden katsaukset.....	6
2.3 Hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset.....	9
2.4 Olennaiset muutokset toiminnassa ja taloudessa	12
2.5 Henkilöstö.....	14
2.6 Ympäristöasiat.....	17
2.7 Muut ei-taloudelliset asiat	18
2.8 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	18
2.9 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista	19
3. Selonteko sisäisen valvonnan, sisäisen tarkastuksen ja riskienhallinnan järjestämisestä	21
3.1 Sisäisen valvonnan järjestäminen	21
3.2 Sisäinen tarkastus.....	22
3.3 Riskienhallinnan järjestäminen	22
3.4 Keskeiset johtopäätökset ja sisäisen valvonnan kehittäminen taloussuunnittelukaudella.....	22
4. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	24
4.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen.....	24
4.2 Toiminnan rahoitus	26
4.3 Rahoitusasema ja sen muutokset	28
4.4 Kokonaistulot ja menot	33
5. Konserni.....	35
5.1 Konsernirakenteeseen kuuluvat yhteisöt ja yhtymät	35
5.2 Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut.....	36
5.3 Konsernirahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	37
5.4 Konsernitase ja sen tunnusluvut	39
6. Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet.....	42
6.1 Tilikauden tuloksen käsittely.....	42
6.2 Talouden tasapainottamistoimenpiteet.....	42

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

7. Talousarvion toteutuminen.....	44
7.1 Strategiset tavoitteet ja suoritettavat.....	44
7.2 Terveyden ja sairaanhoito.....	46
7.3 Hoito ja hoiva.....	50
7.4 Perheiden palvelut.....	56
7.5 Pelastustoimi.....	62
7.6 Konsernipalvelut.....	66
8. Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen.....	71
8.1 Käyttötalouden toteutuminen.....	71
Valtuuston hyväksymät tavoitteet.....	74
8.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen.....	75
8.3 Investointiosan toteutuminen.....	79
8.4 Lainanottovaltuuksien käyttö investointien rahoittamiseen.....	81
8.5 Rahoitusosan toteutuminen.....	82
8.6 Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta.....	83
9. Tilinpäätöslaskelmat.....	84
9.1 Tuloslaskelma.....	84
9.2 Rahoituslaskelma.....	86
9.3 Tase.....	88
9.4 Konsernilaskelmat.....	91
10. Tilinpäätöksen liitetiedot.....	98
11. Eriytetyt tilinpäätökset ja muut eriytetyt laskelmat.....	115
11.1 Muut eriytetyt laskelmat.....	115
11. Allekirjoitukset ja merkinnät.....	119

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

1. Tilinpäätöksen johdanto

Tämä dokumentti on Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue Soiten ensimmäisen tilinpäätös ajalta, jolloin sillä on ollut 1.1.2023 lukien järjestämisvastuu sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä Keski-Pohjanmaan maakunnassa. Kyseessä on suuri yhteiskunnallinen muutos Suomessa, kun hyvinvointialueet ottivat kunnilta ja kuntayhtymiltä vastuun sosiaali- ja terveydenhuollosta sekä pelastustoimesta. Edeltäneet vuodet 2017–2022 sosiaali- ja terveystoimi oli hoidettu Keski-Pohjanmaan sosiaali- ja terveystoimien kuntayhtymä Soiten toteuttamana. Pelastustoimi oli hoidettu kuntien omana työnä.

Tilinpäätösdokumentin valmistelussa on noudatettu Kirjanpitolausannon hyvinvointialue ja -kuntajaoston yleisohjeistusta tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta. Yleisohjetta täydentävät Kirjanpitolausannon antamat tarkemmat ohjeet tilinpäätöksen eri osista. Yleisohje ohjaa tilinpäätöksen laatimista siten, että se antaa oikean järkevän kuvan hyvinvointialueen toiminnasta ja taloudesta.

Hyvinvointialuelain 117 §:n mukaisesti tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot, talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus. Hyvinvointialuelain 118 §:n mukaisesti tilinpäätös sisältää myös konsernitason tiedot.

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

2. Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

2.1 Vs. hyvinvointialuejohtajan katsaus

Hyvinvointialueuudistuksen myötä sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirrettiin vuoden 2023 alusta hyvinvointialueille, joilla perustuslain 121.4 §:n mukaisesti on itsehallinto. 1.1.2023 aloitti toimintansa myös Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue. Sen ylintä toimivaltaa on käyttänyt aluevaaleilla valittu aluevaltuusto. Aluevaltuusto kokoontui kaikkiaan 8 kertaa sisältäen aluevaltuuston viralliset kokoukset, iltakoulut ja seminaarit. Aluevaltuusto loi toiminnallemme strategiset tavoitteet sekä ohjasi arvovalintoja ja päätöksentekoa. Aluehallitus toimi strategian täytäntöönpanon ja taktisen johtamisen tasolla. Aluehallituksen kokouksia pidettiin 20 kertaa, joiden lisäksi järjestettiin iltakoulu ja seminaarit.

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen saama valtion rahoitus oli 301,4 miljoonaa. Muut tulovirrat olivat yhteensä 85,5 miljoonaa euroa. Ulkoisten kulujen 396,6 miljoonaa euroa, rahoituskulujen yksi miljoonaa euroa ja poistojen 9,8 miljoonaa euroa vähentämisen jälkeen tulokseksi muodostui 20,5 miljoonan euron alijäämä. Talousarvio oli rakennettu tasapainoon eli nollatuloksen tasolle. Aluevaltuusto hyväksyi 18.3.23 kokouksessaan määrärahaylitysesityksen talousarvion osalta. Talouden yllätyksellisyys kosketti hyvinvointialueen muutoksen kestävyyttä vuonna 2023. Kulupuolella kasvu näkyi huomattavina palkankorotuksina sekä ostopalveluiden hinnankorotuksina, joihin emme olleet täysin varautuneet. Lisäksi ostolaskutuksen hidaskäynnistyminen alkuvuodesta haastoi talouden ennusteellista seuranta. Vuoden 2023 alijäämä haastaa entistäkin tavoitteellisempaan toiminnan ja kustannusvaikuttavuuden kehittämiseen.

Valtion kokonaisvaltainen ohjaus perustui hyvinvointialuelain, sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain ja pelastuksen järjestämislain suomiin ohjauksen elementteihin. Lainanoton rajaaminen, investointien ohjaus, valtioneuvoston vahvistamat valtakunnalliset strategiset tavoitteet, neuvottelukunnat sekä ministeriöiden vuotuiset ohjausneuvottelut toteutuivat kaikki vuoden 2023 aikana. Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue edisti myös pohjoisen yhteistyöalueen yhteisiä tavoitteita yhdessä Pohjois-Pohjanmaan, Lapin ja Kainuun hyvinvointialueiden kanssa.

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue valmisteli Soite 2030 -ohjelman syksyn 2023 aikana. Ohjelmalla tarkennettiin hyvinvointialueen strategian, sote-palvelustrategian ja pelastuksen palvelutasopäätöksen linjauksia toiminnan kehittämiseen ja johtamiseen. Ohjelman myötä palvelurakenteeseen tehtiin muutoksia siten, että epätarkoituksenmukaista erikoissairaanhoidon suunniteltiin vähennettävän ja panostusta perusterveydenhuollon palveluihin lisättiin.

Keski-Pohjanmaan operatiivinen johtaminen vuonna 2023 perustui matriisiorganisaatiomalliin, jossa linjaorganisaatioita leikkasivat järjestämisen vastuussa olevat sosiaali- ja terveydenhuollon sektorin professiojohtajat. Toiminnan ja talouden johtaminen oli rakennettu toimialueiden linjajohdolle. Vuonna 2023 aluehallituksessa hyväksyttiin lisäksi Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen toimintamallista puuttunut omavalvontaan keskittyvä yksikkö. Uudelle järjestämisen toimialueelle siirrettiin kaksi erillistä vastuualuetta: TKIO ja osallisuuden sekä Laatu ja valvonta. Näiden toimintojen tuominen pois konsernipalveluiden toimialueesta takasi valvonnan riippumattomuuden ja mahdollisti kyseisen toimialueen valvonnan muiden ohella.

Vuoteen 2024 siirrymme suurten uudistusten ja haasteiden edessä. Meitä haastavat niin talous kuin palvelutarpeen muutokset. Tärkein tavoitteemme vuonna 2024 on, että tyytyväinen henkilöstö

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue

tuottaa hyvinvointialueen asiakkaille laadukasta ja turvallista palvelua. Ohjenuorana kehittämistyössä on strategiamme tavoitteinen. Soite 2030 – ohjelmaan kirjatut toimet vievät strategiaa käytäntöön läpi koko vuosikymmenen.

Kiitän hyvinvointialueen henkilökuntaa, luottamushenkilöitä, alueemme kuntia sekä muita yhteistyökumppaneita ja sidosryhmiä vuodesta 2023 ja toivon yhteisen työmme jatkuvan entistä parempana vuonna 2024.

Katja Virta

vs. hyvinvointialuejohtaja

2.2 Profioiden katsaukset

Johtajaylilääkärin katsaus, Katja Virta

Lääketieteen professiojohtaja toimi terveydenhuoltolain 57 §:n tarkoitettuna terveydenhuollon toimintayksikön vastaavana lääkäriä vuonna 2023 johtuen ja valvoen hyvinvointialueen terveyden- ja sairaanhoitoa. Erikoissairaanhoidon osalta hoitoon pääsy toteutui vuoden 2023 loppupuolella lain edellyttämällä tavalla. Perusterveydenhuollon hoitotakuuta ei saavutettu eikä strategisesti linjattua etävastaanottoa saatu käynnistettyä toivotulla tavalla, joka näin jäi vuoden 2024 tavoitteeksi.

Terveydenhuollon valvonta toteutui sekä omatoimisesti että aluehallintoviraston erillisten huomioiden mukaisesti. Asiakas- ja potilasturvallisuus paranivat vuoden 2023 aikana luomiemme uusien käytäntöjen myötä. Osana Soite 2030 ohjelmaa lääketieteen osa-alue kantoi suurta vastuuta terveydenhuollon tarkoituksenmukaisesta työnjaosta sekä yhteistyöstä eri toimialueiden välillä. Soite 2030 -ohjelman kantava osa-alue eli palvelurakenteen keventäminen toteutuikin juuri lääketieteen ja hoitotyön osa-alueilla ja yhteistyö näiden kahden professioita edustavien osa-alueiden välillä oli sujuvaa. Lääketieteen koulutusyhteistyötä yhteistyönä Pohjoisen YTA-alueen kanssa edistettiin ja Riikan yliopistosta tuli Soiten koulutusyhteistyösairaala vuoden 2024 alkaessa.

Valmius- ja varautumissuunnittelussa aloitimme yhteistyön pohjoisen yhteistyöalueen (YTA) kanssa pohjois-Pohjanmaan johtaessa toimintaa. Kyberturvallisuus ja ulkoiset uhat infrastruktuuriimme vaativat kuluvana vuonna huomiota, mutta häiriötiloja tai poikkeusoloja hallintosäännössä määrättyllä tavalla lääketieteen osalla ei ollut. Säännölliset pohjoisen yhteistyöalueen viikoittaiset tilannekuvan kartoitukset aloitettiin kesän 2023 aikana.

Sosiaalijohtajan katsaus, Tarja Oikarinen-Nybacka

Sosiaalihuollon palvelut toteutuivat pääosin hyvin. Resurssit olivat täydessä käytössä. Erityisen kiireistä on ollut lapsiperheiden palvelutarvearvioissa ja lastensuojelussa. Ikäihmisten palveluissa eniten painetta oli edelleen ympärivuorokautiseen palveluasumiseen. Jonottaminen näihin palveluihin vaikutti negatiivisesti koko ikäihmisten palveluketjun toimivuuteen.

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue

Sosiaalihuollossa aloitettiin keväällä sosiaalihuollon asiakastietojärjestelmän uuden version käyttöönoton valmistelu. Valmistelu, suunnittelu, aikatauluttaminen, kouluttaminen ja asiakastietojärjestelmän taustojen tekeminen vaati sosiaalihuollon toimijoilta ja Soiten It-yksiköltä paljon työtä. Koko prosessi oli vaativa ja vei paljon huomiota, mutta saatiin sovitettua kaikkien muiden työtehtävien joukkoon. Sosiaalihuollon Lifecare - ohjelma otettiin kaikilla palvelualueilla käyttöön joulukuun 2023 aikana ja käyttöönottoprojekti päättyi tammikuussa 2024.

Viranhaltijoiden saaminen erityisesti sosiaalityöntekijöiden virkoihin oli edellisvuosien tapaan haasteellista. Valviran aikaisempaa tiukempi linjaus kesästä alkaen vaikeutti opiskelijoiden käyttöä määräaikaisina sosiaalityöntekijöinä. Asiaan otettiin kantaa yhdessä muiden hyvinvointialueiden kanssa. Sosiaalityöntekijäopiskelijat ovat tärkeä voimavara, kun virkojen täytössä on vaikeuksia. Määräaikaisen työn kautta he tutustuvat työhön sekä hyvinvointialueeseen ja mahdollisesti jäävät näihin tehtäviin valmistumisen jälkeen töihin.

Hyvinvointialueiden pohjoisella yhteistoiminta-alueella päätettiin yhteistyössä jatkaa OT-keskuksen (Osaamisen tukikeskus) toimintaa vuonna 2024. OT-keskukset ovat integratiivinen verkostorakenne lasten, nuorten ja perheiden kaikkein vaativimpien sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen mahdollistamiseen, toiminnassa tarpeelliseen tutkimus- ja kehittämistoimintaan sekä palvelujen koordinointiin. OT-keskukset jatkavat hankkeena vuoden 2024 ajan.

Sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain mukaisia muistutuksia tehtiin 27 kpl (11 kappaletta vuonna 2022). Muistutukset kohdistuivat toimialueittain seuraavasti: Hoito ja hoiva 8 kpl (syyt: asiakaskirjaukset 1, epäasiallinen käytös 5, hoitokäytänteet 1 päätöksenteko 1), Perheiden palvelut 19 kpl (syyt: päätöksenteko 6, asiakaskirjaukset 4, epäasiallinen käytös 9). Usein syyt liittyvät myös siihen, että asiakkaalla ja työntekijällä on eri näkemys asioista. Työntekijä ei voi tehdä asiakkaalle lainvastaista päätöstä tai toimia yksipuolisesti yhden asiakkaan puolella. Tämä tulee erittäin usein esille lapsiperheiden palveluissa. Vuorovaikutukseen liittyvät asiat ovat myös usein muistutuksissa esillä. Asiakkaat voivat kokea, että heille ei ole tarpeeksi selvitetty asioita, asiakasprosessin etenemistä ja mitä merkitystä prosessin eri vaiheilla on. Aluehallintovirastoon tehtyjä kanteluita oli seitsemän ja eduskunnan oikeusasiamiehen kansliaan tehtyjä kanteluita kaksi kappaletta. Lisäksi vastattiin yhteen yhdenvertaisuusvaltuutetun selvityspyyntöön.

Sosiaalihuollon valvonnassa tapahtui muutoksia, kun hyvinvointialueille tuli uusia velvollisuuksia omavalvonnan toteuttamiseksi alueella. Valvontatyötä jatkettiin sosiaalihuollossa entiseen tapaan ja pyrittiin huomioimaan palvelujen toteuttajien velvollisuus omavalvonnan järjestämiseen. Yhteistyö aluehallintoviraston kanssa jatkui hyvänä. Aluehallintovirasto antoi ohjausta valvonnan järjestämiseen ja teki myös omaa valvontatyötään hyvinvointialueiden palveluiden tasosta ja toimivuudesta. Aluehallintovirasto kiinnitti huomiota mm. hoito- ja hakemusaikojan toteutumiseen sekä palveluiden saatavuuteen.

Soiten kehittämistoiminnoissa tapahtui paljon vuoden aikana. Monia asioita edistettiin ja kokeiltiin hankerahoituksen avulla, mm. ikäihmisten kotona asuminen, sotekeskus - asiat, etäohjaukset ja digitaaliset palvelut. Uutena hankkeena aloitti yhteisöllisen asumisen kehittämisprojekti, jonka tavoitteena on lisätä ja kehittää Soiten alueella yhteisöllistä asumista.

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue

Kehittämistä tehdään yhteistyössä alueella toimivien järjestöjen kanssa. Tutkimus- ja kehittämistoiminnassa jatkui yhteistyö pohjalaismaakuntien osaamiskeskuksen SonetBotnian ja Jyväskylän yliopiston Kokkolan yliopistokeskuksen kanssa. Toimintavuoden aikana sosiaalihuollon Pohjoisen yhteistoiminta-alueen ja koko Suomen hyvinvointialueiden välinen yhteistyö alkoi ja lisääntyi vuoden loppua kohden.

Johtajaylihoitajan katsaus, Piia Kurikkala

Vuosi 2023 oli aktiivista hoitotyön kehittämisen aikaa, mikä näkyi useiden projektien käynnistymisenä kevään ja syksyn aikana. Soite 2030 - ohjelma valmistui loppuvuodesta sisältäen useita toimenpiteitä, joiden vaikutukset hoitotyöhön ovat merkittävät. Tämän lisäksi kehitimme edelleen vahvasti hoitotyön rekrytointia varmistamaan ammattitaitoisen henkilökunnan saatavuuden. Teknologisia ratkaisuja pilotoitiin yksiköissä tutkittuun tietoon perustuen useamman YAMK - tutkinnon kehittämistyö kautta.

Hoitotyön henkilöstömitoituksen laskenta saatiin päätökseen loppuvuodesta. Lähes kaikille osastoille sekä poliklinikoille tehtiin laaja perusmitoitusselvitys yksikön resursseista ja toimintaprosesseista. Selvityksen pohjalta jokaiselle yksikölle annettiin suositukset sekä kehittämisohjeet toiminnan kehittämiseksi. Mitoituslaskennan tuloksista nousi esille vahva tarve selkeyttää tehtävänjakoa eri ammattilaisten välillä sekä määritellä tukipalveluiden rooli ja tehtävät tarkemmin. Tukipalveluiden osalta tarvitaan myös yhdenmukaisia toimintamalleja yksiköiden välillä prosessien toimivuuden parantamiseksi. Asian edistämiseksi lähdimme mukaan STM:n vetämään hankkeeseen, jossa kehitetään sihteerin ja hoitajan tehtävänjakoa kahden pilottiyksikön kautta. Tavoitteena on, että jokainen ammattilainen työskentelisi koulutustaan vastaavalla tehtäväkuvalla.

Sosiaali- ja terveysministeriö toteutti syksyllä valtakunnallisen kartoituksen hoitotyön erityisosaajien ja asiantuntijahoitajien määrystä sekä arvioidusta tarpeesta. Kartoituksessa selvisi, että Soiteissa työskentelee hyvä määrä asiantuntijahoitajia sekä hoitotyön erityisasiantuntijoita ja kiinnostus osaamisen kehittämiseen on vahva. Haasteeksi tunnistettiin toiminnan pirstaleisuus osaamisen jakautuessa useisiin eri yksiköihin sekä haavoittuvaisuus osaamisen ollessa usein yhden työntekijän varassa. Jatkossa tarvitsemme organisaatiotasoisia toimintamalleja erityisosaamisen varmistamiseksi mm. koulutuksen ja resurssitarpeen ennakoinniseksi. Selvityksen pohjalta lähdimme Soiteissa kartoittamaan ja rakentamaan hoitotyön urapolkumallia valtakunnallisen mallin pohjalta yhteistyössä HR-yksikkömme kanssa.

Keskitetyn rekrytoinnin kehittäminen alkoi syksyllä osana Soite 2030 - ohjelman valmistelua. Keskitetyn rekrytoinnin tavoitteena on yhdenmukaistaa hoitotyön lyhytaikaisten sijaisten rekrytointiprosessi sekä vähentää ulkopuolisten sijaisten käyttöä allokoimalla resurssia yksiköiden välillä tarpeen mukaisesti. Tämä vapauttaa runsaasti hoitotyön esihenkilön työaikaa mm. hoitotyön prosessien kehittämiseen. Keskitetyn rekrytoinnin prosessia kehitettiin tiiviissä yhteistyössä sote tilannekeskuksen kehittämisen kanssa. Sote - tilannekeskus koordinoi potilaiden siirtoja sekä liikuttaa hoitotyön resurssia yksiköiden välillä tarpeen mukaisesti. Lyhytaikaisten sijaisten rekrytointiprosessin yhdenmukaistamiseksi päätettiin ottaa pilottikäyttöön Sotender - keikkatyöaplikaatio.

Kansainvälisen rekrytoinnin tarpeesta tehtiin Soiteissa laaja kartoitus ja käytiin yhteistyökeskusteluja useiden eri sidosryhmien kanssa. Soiteissa ensisijaiseksi painopisteeksi otettiin rekrytointiprosessin

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue

kehittäminen ja osaamisen lisääminen kouluttamisen avulla alueella jo asuville ulkomaalaistaustaisille henkilöille. Lisäksi tunnistettiin mahdollinen tarve kansainväliselle rekrytoinnille tulevien vuosien aikana. Kansainvälisen rekrytoinnin mahdollistamiseksi Soitessa tehtiin päätös lähteä mukaan hyvinvointialueiden pohjoisen yhteistoiminta-alueen yhteiseen hankintaan koskien kansainvälistä rekrytointia.

Hoitotyön digitalisaatiota edistettiin ottamalla käyttöön Medanets - sovelluksen lääkeosio, joka mahdollistaa lääkkeen antamisen kirjaamisen potilaan vierellä. Kun potilaiden tiedot kirjataan älypuhelimella suoraan sähköiseen potilastietojärjestelmään, manuaalinen tiedonsiirto voidaan jättää kokonaan pois. Aikaa jää enemmän tärkeimpään eli potilastyöhön. Vuoden aikana mallinnettiin useita digihoitopolkuja mm. kaihileikkauspotilaan polku. Rafaella - hoitoisuusmittarin käyttöä ja toimintamalleja kehitettiin aktiivisesti yksiköiden kanssa. Uusina yksikköinä yleislääketieteen osastot ottivat mittarin käyttöönsä.

2.3 Hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen tilivelvollisia toimielimistä ovat aluehallituksen jäsenet ja varajäsenet, tarkastuslautakunnan jäsenet ja varajäsenet sekä yksilöasioiden jaosto jäsenet ja varajäsenet. Tilivelvollisia viran- ja toimenhaltijoita ovat aluehallituksen esittelijänä toimiva hyvinvointialuejohtaja ja varahenkilönsä sekä yksilöasioiden jaoston esittelijöinä toimivat sosiaalijohtaja ja johtajaylilääkäri. Muista viranhaltijoista tilivelvollisia ovat toimialuejohtajat, palvelu- ja vastuualuejohtajat, henkilöstöjohtaja ja talousjohtaja (toimii myös toimialuejohtajana) sekä hankintajohtaja.

Aluevaltuusto

Jäsen
Syrjälä Asko, pj, Keskusta
Lahti Mauri, 1. vpj, SDP
Sillanpää Timo, 2. vpj, PS
Telimaa Sakari, 3. vpj, Kokoomus
Ahlskog Hanna-Lea, KD
Alpia Arto, Keskusta
Björkgren Magnus, RKP
Brandt Mats, RKP
Egge Faisa, Vihreä liitto
Haapasaari Emma, SDP
Hagström Linda, VKK
Haimakainen Pentti, Kokoomus
Hankaniemi Tapani, Keskusta
Harju Ulla-Riitta, SDP

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

Herlevi Reino, Keskusta
Hjelm Riitta, Keskusta
Huuki Erkki, Keskusta
Innanen Sari, Keskusta
Isotalus Tiina, SDP
Jukkola Janne, Jukkola
Kalliokoski Matti, PS
Kanniainen Pasi, Keskusta
Karhu Virpi 29.5.2023 asti->tilalle Leinonen Pia, Vasemmisto
Kauppi Pekka, Kokoomus
Kippo Hannu, KD
Kivelä Tomi, PS
Korkiala Toni, Keskusta
Koskela Taina, KD
Känsälä Kai-Eerik, Keskusta
Laitila Veikko, Keskusta
Leivo-Rintakorpi Tuija,
Leppälä Ville, PS
Lintilä Mika, Keskusta
Lukkarinen Margita, RKP
Marjamaa Helinä, Kokoomus
Niemi Kauko 2.10.2023 asti->tilalle Puumala Jaana, Vasemmisto
Nurmi-Lehto Anna, Kokoomus
Orjala Sirpa, SDP
Pajunpää Tapio, Keskusta
Palosaari Anneli, Keskusta
Peltokangas Mauri, PS
Peltokangas Tapio, Keskusta
Pulkinen Maija-Liisa, Keskusta
Pärkkä Timo, Keskusta
Rautiola Piia, Keskusta
Ruisaho Sakari, SDP
Saari Antti J, Keskusta
Sahlgren Laura, Vihreä liitto
Salo Mauri, KD
Sillanpää Pia, PS
Snellman Hans, RKP
Teerikangas Emilia, SDP
Teerikangas Kristiina, SDP

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue

Tiala Marja, Keskusta
Timonen Marlén, RKP
Torppa Jussi, Keskusta
Törmä Anja, Keskusta
Urpilainen Pirjo, SDP
Åivo Ilpo, PS

Vuoden 2023 aikana aluevaltuusto kokoontui 6 kertaa ja käsitteli 87 asiaa.

Eroppyynnöt v 2023:

- Virpi Karhun eropyyntö 29.5.2023 aluevaltuustossa: tilalle Pia Leinonen.
- Riitta Rahkolan (varavaltuutettu) eropyyntö 29.5.2023 aluevaltuustossa: tilalle Erkki Kuusmin.
- Kauko Niemen eropyyntö 2.10.2023 aluevaltuustossa: tilalle Jaana Puumala.

Aluehallitus

Jäsen	Varajäsen
Innanen Sari, pj, Keskusta	Seppä Eija, Keskusta
Alpia Arto, 1. vpj, Keskusta	Hylkilä Marja, Keskusta
Teerikangas Kristiina, 2. vpj, SDP	Harju Ulla-Riitta, SDP
Kanniainen Pasi, Keskusta	Pärkkä Timo, Keskusta
Kivelä Tomi, PS	Kalliokoski Matti, PS
Lukkarinen Margita, RKP	Snellman Hans, RKP
Nurmi-Lehto Anna, Kokoomus	Ylikarjula Jukka, Kokoomus
Pajunpää Tapio, Keskusta	Pulkkinen Maija-Liisa, Keskusta
Rautiola Piia, Keskusta	Torppa Jussi 4.12.2023 asti, Keskusta -> tilalle Saari Petri, Keskusta
Salo Mauri, KD	Ali-Haapala Virpi, KD
Urpilainen Pirjo, SDP	Orjala Sirpa, SDP

Eronpyynnöt v. 2023:

- Varsinainen jäsen Piia Rautiolan eronpyyntö 13.11.2023 aluevaltuustossa: tilalle Anja Törmä 1.1.2024 alkaen
- Varsinainen jäsen Pasi Kannianen eronpyyntö 13.11.2023 aluevaltuustossa: tilalle Tapio Peltokangas 1.1.2024 alkaen
- Varajäsen Jussi Torpan eronpyyntö 4.12.2023 aluevaltuustossa: tilalle Petri Saari

Aluehallitus kokoontui 20 kertaa ja käsitteli 309 asiaa.

Tarkastuslautakunta

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue

Jäsen	Varajäsen
Hankaniemi Tapani, pj	Saari Esa
Marjamaa Helinä, vpj	Laakso Miia
Ahlskog Hanna-Lea	Kippo Hannu
Henriksén Paula	Huuki Ari
Huuki Erkki	Itäniemi Elina
Huuki Manolis	Pihlajakangas Päivi
Rahkola Riitta 28.5.2023 asti, Torppa Jussi 29.5.2023 alkaen	Piispanen Ilkka

Tarkastuslautakunta kokoontui 13 kertaa ja käsitteli 94 asiaa. Vastuualaisena tilintarkastajana toimii BDO Audiator Oy:tä edustava HT, JHT Tuula Ylikangas. Avustavana tarkastajana toimi JHTT Asko Vanhatupa ja työhön osallistui myös tarkastaja Maritta Hintsala.

Yksilöasioiden jaosto

Jäsen	Varajäsen
Pajunpää Tapio, puheenjohtaja	Niemelä Anna
Salo Mauri, varapuheenjohtaja	Ali-Haapala Virpi
Harju Ulla-Riitta	Urpilainen Pirjo
Juusela-Pekkarinen Sirkka	Heinola Jonas
Kivelä Tomi	Kalliokoski Matti

Yksilöasioiden jaosto kokoontui 11 kertaa ja käsitteli 105 asiaa. Asioista oikaisuvaatimuksia oli 42 kpl.

2.4 Olennaiset muutokset toiminnassa ja taloudessa

Vuosi 2023 oli ensimmäinen vuosi, jolloin hyvinvointialueet vastasivat sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuusta Suomessa. Vuoden 2022 loppuun saakka järjestämisvastuu oli ollut kunnilla ja kuntayhtymillä. Hyvinvointialueita on 21, ja ne muodostuvat pääosin maakuntajaon pohjalta. Poikkeuksen tähän tekee Uudenmaan maakunta. Hyvinvointialueuudistus on yksi suomen historian merkittävimmistä hallinnollisista uudistuksista. Uudistuksen taustalla on kansalaisten yhdenvertaisten palvelujen varmistaminen, hyvinvointi- ja terveyserojen kaventaminen ja kustannusten kasvun hillitseminen.

Keski-Pohjanmaalla sote-palvelut oli vuoden 2022 loppuun saakka toteutettu kuntayhtymämallilla eli Keski-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri Soiten toteuttamana. Tämän myötä sote-toiminnan toimintamallit ja yhteistyö keskipohjalaisten kuntien kesken olivat hioutuneet jo usean vuoden ajan. Hyvinvointialueuudistus kuitenkin muutti Soiten rakennetta. Kruunupyyn kunta siirtyi maakuntajaon mukaisesti Pohjanmaan ja Reisjärvi Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueelle. Soiteen yhdistyi kuntien pelastustoimet, kunnista siirtyneitä ruoka- ja laitoshuollon toimintoja, koulujen koulukuraattori- ja psykologitoiminnot sekä kolme ruotsinkielisen Kårkulla – kuntayhtymän kehitysvammaisten

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue

erityishuollon toimipistettä. Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue Soite kattaa Keski-Pohjanmaan maakunnan kunnat ja kaupungit eli Halsuan, Kannuksen, Kaustisen, Kokkolan, Lestijärven, Perhon, Toholammin ja Vetelin.

Muutos hyvinvointialueeksi tarkoitti merkittävää muutosta Soiten rahoituksessa. Kun Soite oli kuntayhtymänä ollut omistajakuntien rahoittama, hyvinvointialueen rahoittajana toimii valtio. Hyvinvointialueen rahoituksesta annetun lain (29.6.2021/617, 3 §) mukaisesti valtion rahoitus perustuu alueen asukasmäärään, sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen tarvetta kuvaaviin tekijöihin, asukastiheyteen, vieraskielisyyteen, kaksikielisyyteen, saaristolaisuuteen, saamenkielisyyteen, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimenpiteisiin ja pelastustoimen riskitekijöihin. Rahoituslakiin on kirjattu myös ns. siirtymätasaus, jolla lievennetään edellä kuvattujen rahoitukseen vaikuttavien tekijöiden ja toteutuneiden kustannusten välistä eroa. Valtion rahoituksen lisäksi hyvinvointialue saa tuottoja mm. asiakas- ja potilasmaksuista sekä muiden hyvinvointialueiden asukkaiden hoidosta saatavista myyntituotoista.

Vuoden 2023 valtion rahoitus täsmentyi useampaan kertaan vuoden 2023 aikana. Rahoituksessa huomioitiin kuntien sote- ja pelastustoimen toteutuneet kustannukset vuosilta 2021-2022 ja kustannuksista eliminoitiin satunnaiset erät. Soiten saama valtion rahoitus vuodelta 2023 oli 301,5 miljoonaa euroa. Se muodostui laskennallisesta rahoituksesta 321 miljoonaa euroa, josta oli vähennetty siirtymätasaus 19,5 miljoonaa euroa.

Keski-Pohjanmaan sosiaali- ja terveyspalvelukuntayhtymä Soite oli toimintavuosiensa aikana 2017–2022 varsin kustannustehokas. Siitä kertoo myös siirtymätasauksen kohdistuminen hyvinvointialue Soiten rahoitukseen. Soiten ensimmäinen vuosi hyvinvointialueena osoittautui kuitenkin taloudellisesti hyvin haasteelliseksi. Haasteet kohdistuivat kuluhallintaan, erityisesti henkilöstökuluihin ja ostopalvelujen kustannuksiin. Talousarviota suurempina toteutuneet myynti- ja maksutuotot eivät riittäneet paikkaamaan tilannetta kuin osin. Tilivuosi 2023 päättyi noin -20,5 miljoonan euron alijäämään. Talousarvioylitys syveni merkittävästi marraskuun jälkeen, kun sote-sektorille tyyppilinen joulukuun kalleus toi esille alijäämän kokonaisuudessaan. Hyvinvointialueiden keskimääräinen alijäämä vuodelta 2023 oli noin 250 €/asukas (hyvinvointialueiden Valtionkonttorille raportoimat tilinpäätösennusteet), kun Soitessa alijäämä oli 303 €/asukas. Keskimääräistä suurempi asukaskohtainen alijäämä alleviivaa tarvetta uudistaa toimintaa ja hakea entistä kustannustehokkaampaa tapaa toimia.

Aluevaltuusto hyväksyi talousarvion määrärahojen ylityksen 18.3.2024 pitämässään kokouksessa. Talousarviota ja -suunnitelmaa 2024–2026 tullaan päivittämään keväällä 2024, jotta vuodelta 2023 toteutunut alijäämä tulee huomioonotetuksi vuosien 2024–2026 kumulatiivisen tuloksen suunnittelussa. Hyvinvointialuelain 115 §:n mukaisesti taloussuunnitelma on laadittava siten, että se on tasapainossa tai ylijäämäinen viimeistään toisen talousarviovuotta seuraavan vuoden päättyessä. Taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään kahden vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Tässä määräajassa tulee kattaa myös talousarvion laadintavuonna tai sen jälkeen kertynyt alijäämä. Alijäämän kattaminen vuoden 2026 loppuun mennessä tulee tarkoittamaan systemaattista Soiten strategian, sitä konkretisoivien sote-palvelustrategian ja pelastustoimen palvelutasopäätöksen sekä Soite 2030 – ohjelman mukaisten uudistamis- ja kehittämistoimien ripeää edistämistä. Toiminta tulee saattaa käytettävissä olevien taloudellisten reunaehtojen muodostamaan raamiin.

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue

Soiten toiminnan kehittämisessä hyödynnetään valtion myöntämiä hankerahoituksia. Osana Suomen valtion lisätalousarviota hyvinvointialueille myönnettiin 3/2023 yhteensä 350 miljoonan euron valtionavustus toiminnan vakiinnuttamiseen ja kehittämiseen. Soiten osuus avustuksesta oli 7,3 miljoonaa euroa. Valtionavustuksen käyttö on aloitettu kohdentamalla sitä mm. digitalisaation edistämiseen, tietojärjestelmien, palveluketjujen ja -kokonaisuuksien kehittämiseen, henkilöstön saatavuuteen ja osaamiseen liittyvään kehittämiseen. Avustusta on kohdennettu myös pohjoisen alueen hyvinvointialueiden yhteistyöhankkeeseen, jonka kokonaisuus on 1,5 miljoonaa euroa. Soiten osuus tästä on 139 000 euroa. Hanke lähti liikkeelle loppuvuonna 2023. Se keskittyy yhteisiin toimiin rekrytoinnissa, ostopalveluissa ja kiinteistöhallinnassa.

Vuoden 2023 aikana jatkuivat myös aiemmin alkaneet valtionrahoitteiset hankkeet kuten ICT-hanke, Tulevaisuuden sotekeskus-hanke ja RRP-hanke. Hankkeiden tavoitteena on kestävä kasvun ja koronasta elpymisen edistäminen vahvistamalla sosiaali- ja terveyspalvelujen digitaalisuutta ja palvelujen saatavuutta sekä parantamalla niiden kustannusvaikuttavuutta.

Vuosi 2023 oli viimeinen vuosi käyttää hyvinvointialueen valmisteluun saatua valtionavustusta. Avustuksella jatkettiin valmisteluun liittyviä toimia koko vuoden ajan.

2.5 Henkilöstö

Tässä luvussa kuvataan tiivistetysti hyvinvointialueen henkilöstöresurssit vuonna 2023. Laajemmin henkilöstöä koskevaa tietoa on koottu erilliseen henkilöstötilinpäätökseen.

Henkilöstön määrä vuoden 2023 lopussa oli 4 042. Palvelussuhteista 69,3 % oli vakituisia eli toistaiseksi voimassa olevia ja 30,7 % määräaikaisia. Määräaikaisia palvelussuhteita käytetään silloin, kun henkilö hoitaa viran tai toimen sijaisuutta, avointa virkaa tai tointa rekrytointiprosessin ollessa kesken. Lisäksi määräaikaisia palvelussuhteita käytetään, kun tehtävään ei ole onnistuttu rekrytoimaan kelpoisuusehdot täyttävää henkilöä tai kyseessä on projektiluonteinen tehtävä. Osa määräaikaisesta henkilöstöstä on vakituisessa työsuhteessa olevia työntekijöitä, jotka ovat esimerkiksi hankkeessa työskentelyn vuoksi määräaikaisesti vapautettuna omasta tehtävästään. Vuoden lopussa hankkeissa työskenteli yhteensä 77 työntekijää, joista osa oli em. vakituista henkilöstöä ja osa ulkoisia määräaikaisia henkilöitä. Mukaan lukien hankkeissa työskentelevät, vapautettuna omasta vakituisesta tehtävästään oli yhteensä 225 työntekijää. Hankkeiden lisäksi heitä työskenteli mm. viransijaisuuksissa.

Määräaikaisia palvelussuhteita oli eniten terveyden ja sairaanhoidon sekä hoidon ja hoivan toimialueilla. Asiaa selittää em. toimialueiden suuri koko ja siitä aiheutuva suurin tilapäisen työvoiman tarve. Konsernipalveluiden määräaikaisen henkilöstön määrän taustalla ovat hanketyöntekijät sekä resurssikeskus ja rekrytointi - yksikkö.

Henkilötyövuosia kertyi vuoden 2023 aikana yhteensä 3 548,1 kappaletta. Henkilötyövuodella tarkoitetaan kokoaikaiseksi työpanokseksi laskettua henkilöstön määrää.

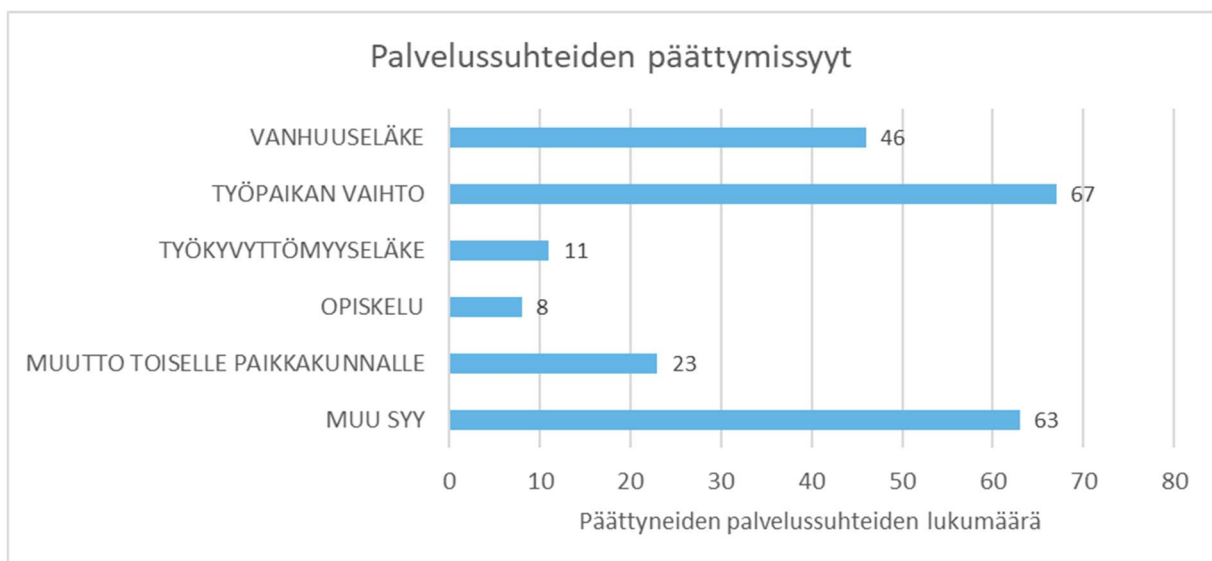
Henkilöstön lukumäärä			Henkilötyövuosi			
Toimialue	Vakituiset	Määräaikaiset	Yhteensä	Vakituiset	Määräaikaiset	Yhteensä
Hallinto	5	1	6	4,7	0,9	5,7
Konsernipalvelut	517	237	754	454,5	210	664,6
Hoito ja hoiva	759	383	1 139	638,6	347,2	985,8
Perheiden palvelut	645	269	914	566,5	261,6	828,2
Terveyden ja sairaanhoidon palvelut	822	346	1 167	690	307,5	997,5
Kanttiini	1		1	1	0,1	1,1
Pelastustoimi	57	11	68	55,4	9,9	65,4
Yhteensä	2 806	1 243	4 042	2410,8	1137,3	3548,1

Taulukko: Henkilöstön määrä ja henkilötyövuodet 31.12.2023

Taulukon lukuohje: jos henkilöllä on voimassa useampia palvelussuhteita (vakituksena ja määräaikaisena palvelussuhteena) eri toimialueilla tai samalla toimialueella, hän näkyy yhteensä -rivillä vain kerran.

Palkkoja ja palkkioita maksettiin vuonna 2023 yhteensä 171 910 281,35 euroa.

Vuoden 2023 aikana hyvinvointialueen henkilöstöstä 46 henkilöä jäi vanhuuseläkkeelle. Ennenaikaisesti eläköityi eli työkyvyttömyyseläkkeelle jäi 11 henkilöä. Kaikkiaan vuoden aikana päättyi 218 palvelussuhdetta. Kun suhteutetaan päättyneet palvelussuhteet hyvinvointialueen henkilöstön määrään, niin 5,4 % henkilöstöstä vaihtui vuoden 2023 aikana.

Taulukko: Palvelussuhteiden päättymissyyt 1–12/2023

Poissaoloja kertyi vuoden 2023 aikana yhteensä 390 899 kalenteripäivää. Poissaoloista suurimman ryhmän muodostivat vuosilomat 155 940 kalenteripäivää eli 39,9 % kaikista poissaoloista. Sairauspoissaolopäiviä kirjattiin 69 914 kalenteripäivää eli 17,9 % kaikista poissaoloista. Lakisääteisten poissaolojen osuus kaikista poissaoloista oli 16,5 %. Lakisääteisiin poissaoloihin kuuluvat perhevapaat, kuten raskaus- ja vanhempainvapaat sekä hoitovapaat mukaan luettuna tilapäiset hoitovapaat. Muita virka- ja työvapaita oli 23,4 % kaikista poissaoloista. Tähän ryhmään kuuluvat palkalliset ja palkattomat kuntoutusvapaat sekä yksityisasioiden vuoksi otetut virka- ja työvapaat sekä opintovapaat.

Toimialue	Sairaus, tapaturma	Perhevapaa	Vuosiloma	Koulutus	Virkamatka	Muut virka- ja työvapaat	Yhteensä
Hallinto	33	43	206	13	12	20	327
Konserni-palvelut	12 867	11 735	30 015	1389	180	17 184	73 371
Hoito ja hoiva	23 604	17 738	40 539	1732	19	25 965	109 597
Perheiden palvelut	15 248	11 696	35 615	2393	72	18 471	83 494
Terveysten ja sairaanhoidon palvelut	17 755	23 082	46 767	2924	153	28 582	119 263
Pelastustoimi	407	356	2798	80	77	1129	4847
Yhteensä	69 914	64 650	155 940	8531	513	91 351	390 899

Taulukko: Poissaolot kokonaisina kalenteripäivinä poissaoloryhmittäin 1–12/2023

Tyypillisimpiä sairauspoissaolojen syitä olivat mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöt, tuki- ja liikuntaelinten ja sidekudoksen sairaudet sekä hengityselinten sairaudet. Kun sairauspoissaoloja mitattiin sairauspoissaolopäivien määrällä, eniten poissaolopäiviä aiheuttivat mielenterveyden sairaudet. Hengityselimiin liittyvien sairauksien takia kirjoitettiin kuitenkin määrältään eniten sairauspoissaoloja. Eniten sairauspoissaoloja oli yli 61-vuotiailla ja toiseksi eniten 26–35-vuotiailla. Sairauspoissaolotilastojen mukaan pitkien, yli 90 päivää kestävien poissaolojen taustalla alle 35-vuotiailla työntekijöillä oli useimmiten mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöt. Yli 56-vuotiaiden joukossa korostuivat tuki- ja liikuntaelinten sairauksista johtuvat pidemmät poissaolot.

Hyvinvointialueen henkilöstön työhyvinvointia, työn sujuvuutta sekä työntekijöiden sitoutumista selvitetään vuosittain työhyvinvointikyselyllä, jonka vuoden 2023 vastaajaprosentti oli 65,1 %. Kyselyn avulla kerättiin tietoa työhyvinvoinnin keskeisistä aihealueista: työn sujuminen, työtehtävät ja omat voimavarat sekä esihenkilön ja työnantajan toiminta. Kyselyn vastaukset käsiteltiin yhdessä henkilöstön kanssa ja tuloksia hyödynnettiin yksiköissä henkilöstön hyvinvoinnin- ja osaamisen kehittämistyössä. Soitea työnantajana suositteli 81,3 % vastaajista. Vastaajista 84 % kertoi voivansa käyttää tietoaan ja taitojaan monipuolisesti työssään. Vastaajista 73,7 % kertoi tuntevansa itsensä vahvaksi ja tarmokkaaksi työssään useammin kuin kerran viikossa. Vastaajista 79,5 % koki, että hänen ja esihenkilönsä välillä vallitsee luottamuksellinen ilmapiiri. Kyselyn tuloksista nousi myös kehittämiskohteita. Vastaajista vain 43,4 % vastasi, että saa esihenkilöltään palautetta siitä, miten on onnistunut työssään. Vain 36,2 % vastaajista koki, että johtaminen organisaatiossamme perustuu avoimuuteen. Vain 29,8 % vastaajista oli tyytyväisiä koko organisaation johtamistapaan. Vain 54,7 % vastaajista on käynyt kehityskeskustelun tai ryhmäkehityskeskustelun 12 kuukauden aikana.

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue

Hyvinvointialueen työterveyspalvelut tuottaa Työplus Yhtiöt Oy, jonka kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä. Työterveyshuoltotoiminta perustuu työnantajan ja palveluntuottajien väliseen työterveyshuoltosopimukseen. Soiten työterveyshuoltosopimukseen sisältyy lakisääteisen ennaltaehkäisevän työterveyshuollon lisäksi yleislääkäritasoinen sairaanhoito. Vuoden 2023 aikana työterveyshuolto teki useita terveystarkastuksia, toimintakykytestejä, ergonomiakäyntejä sekä työyhteisöjen työpaikkaselvityksiä, joista osa oli siirtynyt aiemmilta vuosilta koronaepidemian takia. Hyvinvointialueen henkilöstölle ja esihenkilöille järjestettiin kuntoutustoimintana avokuntoutusjaksoja, uniryhmä, tukea oman elämänhallintaan, psykologin ja psykiatrisen sairaanhoitajan vastaanottoja. Uutena toimintona otettiin käyttöön fysioterapeutin suoravastaanotot, jotka koettiin tehokkaaksi ennaltaehkäiseväksi toiminnaksi ja joilla tuettiin henkilöstön työkykyä ja ergonomiaa. Psykologipalveluita ja lyhytterapiaa käytettiin mielenterveyden sairauksien hoitoon ja tukemaan henkilöstön työssä jaksamista. Työterveyshuollon vuoden 2023 bruttokustannukset olivat noin 3,5 miljoonaa euroa ylittäen niille varatut määrärahat noin miljoonalla eurolla.

Vuoden 2023 aikana ePassin liikunta-, kulttuuri- ja hyvinvointietuutta oli käytettävissä ilman omavastuuta 160 euroa / henkilö. Etuutta hyödynsi 3535 henkilöä. Vuoden aikana otettiin käyttöön myös polkupyöräetu, jonka tarkoituksena on edistää henkilöstön hyvinvointia ja kannustaa henkilöstä liikkumaan enemmän niin työmatkoilla kuin vapaa-ajalla. Vuoden loppuun mennessä etuuteen ilmoittautui 911 työntekijää, joista 403 käytti etuutta. Lisäksi otettiin käyttöön Break Pro -taukoliikuntasovellus työn tauottamiseen ja ergonomian parantamiseen. Soite tuki henkilöstöyhdistyksen toimintaa 25 000 euron yleisavustuksella. 50 ja 60 vuotta täyttäneitä sekä eläkkeelle siirtyviä muistettiin 160 euron ostositoumuksella.

2.6 Ympäristöasiat

Aluehallitus hyväksyi Soiten vastuullisuusohjelman 9.10.2023 pitämässään kokouksessa. Soiten vastuullisuusohjelman pohjana ovat arvomme: arvostava kohtaaminen, rohkeus, turvallisuus, osallisuus, vaikuttavuus ja yhdenvertaisuus. Arvoihimme perustuen olemme jo vuosien ajan huomioineet toiminnassamme taloudellisen, sosiaalisen ja ympäristövastuun kehittämisen. Vastuullisuusohjelmalla jatkamme vastuullisuuskysymyksiin liittyvää työtä entistä järjestelmällisemmin ja kattavammin, nivoen vastuullisuustavoitteet osaksi Soiten johtamisjärjestelmää ja laatutyötä.

Soiten vastuullisuusohjelma perustuu YK:n Agenda 2030 kestävä kehityksen tavoitteisiin. Ohjelmassa nostimme työn painopistealueiksi kolme kokonaisuutta: 1) Kestävät kaupungit ja yhteisöt, 2) ilmastoteot ja 3) vastuullinen kuluttaminen. Jokaiselle kokonaisuudelle on määritelty tavoitteet, toimenpiteet, mittarit, vastuuhenkilö/t ja aikataulu. Kestävät kaupungit ja yhteisöt – kokonaisuuden tavoitteena on jätteiden lajittelun tehostaminen, tilojen käyttöasteen nosto ja kemikaaliturvallisuuden tilannetarkistus. Ilmastoteot – kokonaisuuden tavoitteena on pyrkimys hiilineutraaliuteen. Vastuullinen kuluttaminen – kokonaisuuteen liittyy vastuullisuuskriteerien käyttöönotto hankinnoissa, jätteen syntymisen vähentäminen ja materiaalihukan vähentäminen. Sotekeskus I – vaiheen uudisrakentamisessa vastuullisuus huomioidaan kaikkien em. kokonaisuuksien näkökulmista.

Vastuullisuusohjelman johtamista, suunnittelua, käytännön toimenpiteiden koordinoimista ja etenemisen seuranta toteutetaan vastuullisuusohjelman ohjausryhmässä. Ryhmän toiminnasta vastaa logistiikkapäällikkö, jolla on kokonaisvastuu Soiten vastuullisuusohjelmasta.

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

2.7 Muut ei-taloudelliset asiat

Noudatamme hyvinvointialuelain määräyksiä asukkaiden ja palvelujen käyttäjien oikeudesta osallistua ja vaikuttaa hyvinvointialueen toimintaan sekä tehdä aloitteita. Aluevaltuuston pöytäkirjat ovat nähtävillä ulkoisilla verkkosivuilla pöytäkirjan allekirjoituksen ja tarkastuksen jälkeen. Muiden toimielimien pöytäkirjat pidetään vastaavalla tavalla nähtävinä julkisten tietojen osalta. Muutoksenhakuoikeuden sisältävät viranhaltijapäätökset ovat nähtävillä muutoksenhaun ajan. Ulkoisilla verkkosivuilla on esillä myös muita asiakirjoja, jotka mahdollistavat hyvinvointialueen toimintaan tutustumisen ja toiminnan seuraamisen. Tällaisia asiakirjoja ovat mm. hallintosääntö, johtosääntö, strategia, toiminta- ja taloussuunnitelma, hinnastot, raportti ostopalveluista ja asiakirjajulkisuuskuvaus.

Keskeisten luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden tulee tehdä sidonnaisuusilmoitukset johtotehtävistään ja luottamustoimistaan elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä ja muissa yhteisöissä, merkittävästä varallisuudestaan ja sekä muista sidonnaisuuksista, joilla voi olla merkitystä luottamus- ja virkatehtävien hoidossa. Tarkastuslautakunnan tulee valvoa ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset aluevaltuuston tiedoksi.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmassa linjataan henkilöä koskevat käytänteet. Henkilöstösuunnittelu perustuu hyvään johtamiseen, henkilöstön työkyvyn ylläpitoon ja osaamisen kehittämiseen. Asiakkaiden ja potilaiden yhdenvertaisen kohtelun toimintakulttuuri on kuvattu yhdenvertaisuussuunnitelmassa.

2.8 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Tulevaisuuden taloudellinen kehitys Soitessa linkittyy vahvasti kykyyn uudistaa ja kehittää toimintaa siten, että asiakkaiden tarvitsemat palvelut tuotetaan tarkoituksenmukaisesti ja kustannusvaikuttavasti. Palvelujen tuottamisen mallin tulee olla sellainen, että se mahtuu käytettävissä olevien taloudellisten voimavarojen muodostamaan raamiin. Luvussa 6.2 kuvataan talouden tasapainottamistoimia, joilla talous on tarkoitus saattaa tasapainoon. Toimien onnistuminen on avainasemassa, jotta taloudellinen tasapaino saavutetaan. Vuoden 2023 alijäämän kattamista tulee auttamaan rahoituslain 10 § mukainen rahoituksen jälkikäteistarkastelu, jolla rahoituslain mukaisten laskennallisten ja toteutuneiden kustannusten erotus lisätään (tai vähennetään) rahoitukseen. Tämä tulee näkyämään vuoden 2025 rahoituksen määrässä. Jälkikäteistarkastelu ei kuitenkaan välttämättä kata koko vuoden 2023 alijäämää.

Vuonna 2023 toteutetut ja tuolloin alkaneet, useammalle vuodelle jatkuvat investoinnit voidaan rahoittaa vuoden 2023 lainanottovaltuudella. Jatkossa riittävän vuosikatteen kerääminen on välttämätöntä, jotta sillä voidaan osittain rahoittaa lähivuosien investointeja. Vuosikatetta tarvitaan myös lainanottovaltuuden saamiseksi, sillä valtaosa oman taseen investoinneista rahoitetaan lainanotolla. Vuoden 2024 investoinnit yhteensä 12,4 miljoonaa euroa on tarkoitus rahoittaa kassavaroilla, sillä niitä varten ei ole käytettävissä lainanottovaltuutta. Edellä mainitusta määrästä kaikki investoinnit eivät tule toteutumaan, sillä esimerkiksi kiinteistöinvestointeja siirtyy vuoden 2025 puolelle. Kehä palautuu investointimahdollisuuksienkin näkökulmasta takaisin luvussa 6.2 kuvattaviin talouden tasapainottamistoimiin: niiden onnistuminen on erittäin tärkeää.

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue

Lähivuosien iso taloudellinen hanke koskee sotekeskus I – vaiheen rakentamista, joka eteni suunnitteluvaiheeseen vuoden 2023 aikana. Rakentamisen on tarkoitus alkaa kuluvana vuonna ja valmista suunnitellaan saatavan vuoden 2026 loppuun mennessä. Sotekeskus tuo mukanaan kustannussäästöjä, kun eri vuokrakohteissa olevia toimintoja voidaan keskittää Sairaalanmäelle. Samoin sotekeskus tarjoaa asianmukaiset puitteet kanta-Kokkolan terveyskeskuspalveluille, kun teknisen ikänsä päätepisteessä oleva terveyskeskus korvautuu uudisrakennuksella. Sotekeskus – hanke on kooltaan yli 40 miljoonan euron kokonaisuus ja se sisältyy vuoden 2023 lainanottovaltuuteen. Vaikka hanke tuo tullessaan kustannussäästöjä, se tuo myös kustannuksia. Jo rakennusaikana vuodesta 2024 lähtien on huomioitava lainakannan kasvun myötä syntyvät korkokustannukset. Hankkeen valmistuessa poistojen määrä kasvaa. Talousvaikutusten laskentaa päivitetään keväällä 2024, kun rakennusurakat ja rahoitus kilpailutetaan. Hankkeen toteutus vaatii Soiten hallinnon päätöskäsittelyn.

2.9 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista

Hyvinvointialueiden ensimmäinen toimintavuosi on takana ja toiminta on lähtenyt monilta osin hyvin käyntiin, mutta kokonaisuuteen liittyy edelleen merkittäviä riskejä ja epävarmuustekijöitä. Hyvinvointialueen toimintaan vaikuttavat mm. strategiset riskit, toiminnalliset riskit, taloudelliset riskit ja vahinkoriskit.

Strategiset riskit liittyvät hyvinvointialueen pitkän aikavälin tavoitteisiin, menestystekijöihin ja niihin kohdistuviin epävarmuustekijöihin. Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen osalta tavoitteena on kehittää toimintaa asiakaslähtöisesti hyödyntäen erityisesti digitaalisia palveluja ja muita kotiin annettavia palveluja. Kokonaisuuden kivijalkana on alueella toimiva päivystävä keskussairaala. Keski-Pohjanmaan keskussairaala on yksi Suomen suurimmista keskussairaalatasoisista synnytysairaaloista, joka palvelee kaksikielisesti lapsirikkaalla alueella. Hyvistä lähtökohdista huolimatta tulevaisuuteen liittyy merkittävää epävarmuutta. Sosiaali- ja terveysministeriön asettaman työryhmän raportti eli ns. sairaalaverkkoselvitys julkaistiin tammikuussa 2024. Se on laadittu keskustelun ja lainsäädännön pohjaksi sisältäen näkemykset sairaaloiden määritelmiksi sekä eri portaiden sairaaloiden palveluprofiiliksi. Valmistelun edetessä jää nähtäväksi, minkälaisia vaikutuksia tulevilla muutoksilla on Soitelle. Tässä vaiheessa vaikuttaa kuitenkin siltä, että muutoksilla voi olla vaikutusta yleislääketieteellisten vuodeosastojen tilanteeseen arvioilta vuonna 2026 ja lisäksi vuosikymmenen lopulla myös keskussairaalaan. Keskussairaalaverkko ratkaistaan kansallisesti vuonna 2028 ja muutokset toteutuvat vuosina 2028–2030.

Toiminnalliset riskit koskevat mm. päivittäistä toimintaa, prosesseja ja tietojärjestelmiä, henkilöstön osaamista ja saatavuutta, suhdannevaihteluita ja lainsäädännön muutoksia. Toiminnallisten riskien osalta henkilöstön saatavuus on erittäin merkittävä haaste valtakunnallisesti ja paikallisesti. Toisaalta talven 2023–2024 taittuessa kevääseen on nähtävillä, että osastokuormitukset ovat laskeneet ja sijaishenkilöstön tarve on vähentynyt. Kuitenkin esimerkiksi tiettyjen erikoisalojen lääkäreihin, psykologeihin ja terapeutteihin kohdistuu edelleen merkittäviä rekrytointihaasteita. Johtamisjärjestelmän kehittäminen on tärkeää, mutta muutos luo alkuun epävarmuutta ja voi vaikeuttaa ainakin hetkellisesti henkilöstön saatavuutta ja pysyvyyttä. Johtaminen on avainasemassa myös muutosten läpiviennissä. Prosessien kehittäminen vaatii koko organisaatiolta ja sen henkilöstöltä

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue

kykyä ja ennen kaikkea tahtoa uudistumiseen. Uudistumisen kautta resurssit voidaan kohdentaa nykyistä paremmin ja parantaa sen myötä toiminnan vaikuttavuutta.

Taloudelliset riskit liittyvät mm. talouden tasapainoon, tulorahoituksen riittävyyteen, investointeihin ja rahoitukseen. Taloudellisten riskien osalta keskeisiä ovat erityisesti tulorahoituksen riittävyys ja investointien rahoitus. Palvelutarpeiden kasvu ja hyvinvointialueindeksiä korkeampi kustannusten kasvu ovat vaikea yhdistelmä. Hyvinvointialueiden rahoitusjärjestelmä on rakennettu siten, että Soiten kaltainen alue tulee hyötymään vuodesta 2025 alkaen sekä takautuvasta lisärahoituksesta että negatiivisen siirtymäkauden tasauksen pienentymisestä. Tämän lisäksi tarvitaan kuitenkin myös merkittäviä uudistuksia toiminnassa. Investointien rahoituksen osalta hyvinvointialueen rajallinen lainanottovaltuus asettaa merkittäviä haasteita edellyttäen entistäkin tarkempaa suunnittelua ja mahdollisesti myös vaikeita valintoja. Tässä on haasteena erityisesti osa tiloista, jotka ovat väistämättä elinkaarensa lopussa vaatien investointeja lähivuosina. Rahoituksen kustannusten osalta riskejä hallitaan mm. organisaation korkoriskipolitiikan avulla.

Hyvinvointialueen vakuutustoiminnan hallinnoinnissa käytetään ns. meklaritoimintaa, jonka avulla pyritään varmistamaan kustannustehokkaasti riittävä vakuutusuoja. Merkittäviä oikeudenkäyntejä ei ole tällä hetkellä odotettavissa.

Toimintaa kehitetään jatkuvasti vastaamaan entistä paremmin alueen väestön tarpeita. Kustannusvaikuttavuuden parantaminen on kehitystyön keskeinen tavoite. Toiminnan kehittämässä avainasemassa on lisäksi lainsäädäntö. Koko organisaation kannalta erityisesti hyvinvointialueissa mainitut arviointimenettelyn perusteet ohjaavat kehitystä. Hyvinvointialueen arviointimenettelyn perusteet on jaettu kahteen eri luokkaan. Perusteet liittyvät joko talouteen tai palveluihin.

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

3. Selonteko sisäisen valvonnan, sisäisen tarkastuksen ja riskienhallinnan järjestämisestä

3.1 Sisäisen valvonnan järjestäminen

Sisäisen valvonnan, riskien ja epävarmuustekijöiden arviointiin sekä muihin toiminnan ja toimintaympäristön muutoksiin liittyviä asioita on käsitelty mm. seuraavissa asiakirjoissa ja päätöksissä:

- Tilintarkastuksen tarkastusohjelma ja tarkastuslautakunnan arviointisuunnitelma
- Johtavien viranhaltijoiden viranhaltijapäätösten tiedoksianto aluehallitukselle kaikissa kokouksissa (otto-oikeus)
- Hallintosääntö (aluevaltuusto 7.3.2022)
- Johtosääntö (aluehallitus 18.11.2022)
- Sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan perusteet (aluevaltuusto 14.11.2022)
- Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje (aluehallitus 25.9.2023)
- Konserniohje (aluevaltuusto 31.10.2022)
- Sisäisen tarkastuksen toimintaohje (aluehallitus 5.12.2022)
- Sisäisen tarkastuksen vuosisuunnitelma (aluehallitus 30.1.2023)

Aluehallitus on hyväksynyt hyvinvointialueelle sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen aluevaltuuston sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteisiin pohjautuen. Aluehallitus vastaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä. Toteuttamisesta vastaavat kaikki ne toimielimet ja viranhaltijat, joille on annettu toimivaltaa hyvinvointialueen varojen käytössä ja jotka toimivat viranomaisina. Sisäinen valvonta toteutuu Soitessa ns. kolmen linjan mallin mukaisesti. 1. vastuulinja on operatiivinen johto ja esimiehet. 2. vastuulinjan muodostavat asiantuntijat eri osa-alueilta (talous, henkilöstöhallinto, turvallisuus, laatu, lakiasiat, hankinnat jne.). 3. vastuulinja on riippumaton sisäinen tarkastus.

Sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa on arvioitu tilikaudella laajalti hyväksytyyn COSO:n1 viitekehyksen viiden keskeisen osa-alueen mukaisesti. Osavuosikatsausten yhteydessä sisäisen valvonnan tilaa on seurattu toimialueille kohdennetun kyselyn avulla. Tilinpäätökseen liittyvää selontekoa varten on toteutettu laajempi selvitys, johon on pyydetty vastauksia toimialuejohtajien lisäksi myös professioiden koordinaattoreilta.

¹ COSO (Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission) on yhdysvaltalainen organisaatio, joka kehittää ohjeita ja standardeja yritysten sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan alueilla

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

3.2 Sisäinen tarkastus

Sisäinen tarkastus on järjestetty hyvinvointialueella omana toimintana siten, että toiminnon laajuus on yhden henkilötyövuoden kokoinen. Sisäinen tarkastus on sijoitettu alan standardien mukaisesti ylimmän johdon alaisuuteen riippumattomuuden varmistamiseksi. Sisäisellä tarkastuksella on suora raportointiyhteys myös aluehallitukselle. Sisäisen tarkastuksen keskeinen tavoite on varmistaa, käyttääkö hyvinvointialueen linjajohto sisäistä valvontaa välineenä kohtuullisen varmuuden hankkimiseksi tavoitteiden saavuttamisessa. Vuoden 2023 osalta sisäinen tarkastus on keskittynyt toiminnan puitteiden luomiseen ja tukemaan hyvinvointialueen toiminnan aloittamista. Pohjanmaan kanssa tehtyyn sopimukseen liittyvä laskutus on varmennettu, mutta vuosisuunnitelmaan sisältyneen sopimushallinnan ja asiakasturvallisuuden osalta työ jatkuu vuonna 2024. Sisäisen tarkastuksen perustana toimii aluehallituksen hyväksymä sisäisen tarkastuksen toimintaohje.

3.3 Riskienhallinnan järjestäminen

Riskienhallinnan osalta konsepti on selkeä operatiivisen toiminnan osalta. Vastuualueet toteuttavat riskiarvioinnin laatuportissa vuosittain. Strategisten riskien osalta erityisesti ennakkovaikutusten arviointia on pidetty hyvänä tapana, mutta tiukat aikataulut ja rajalliset resurssit ovat merkittävä haaste. Riskienhallinnan osalta yksi keskeinen teema on varautuminen, jotta organisaatiossa on edellytykset toimia tehokkaasti ja vaikuttavasti eri tilanteissa.

Vakuutukset ovat keskeinen tapa rajata taloudellisten menetysten määrää tiettyjen riskien osalta. Soite käyttää vakuutusmeklarin palveluja vakuutusasioiden hallinnassa. Vakuutusmeklari on riippumaton vakuutusratkaisujen ja vahinkoasioiden ammattilainen, jolla on pitkäaikainen kokemus ja käytännön osaaminen erilaisista vakuutusratkaisuista.

3.4 Keskeiset johtopäätökset ja sisäisen valvonnan kehittäminen taloussuunnittelukaudella

Selvityksen perusteella sisäiseen valvontaan liittyvät asiat ovat monelta osin toteutuneet varsin hyvin, mutta luonnollisesti kehittämiskohteitakin löytyy. Johtamis- ja valvontakulttuurin osalta päätösvallan ja vastuiden määrittelyä on tarpeen vielä terävöittää koordinaattoreiden, toimialuejohtajien ja palvelualuejohtajien välillä. Erityisesti muutosten johtamisessa roolituksen selkeys on tärkeää paitsi toimijoiden itsensä, mutta myös henkilöstön näkökulmasta. Tähän liittyen aluehallitus on käynnistänyt Soiten johtamisjärjestelmän uudistamisen ja siihen liittyvän hallinto- ja johtosäännön valmistelun helmikuussa 2024. Lisäksi muutoksen läpiviennissä on avainasemassa myös välitavoitteiden seuranta ja riskienhallinta.

Valvonnan osalta linjaorganisaatio lähtökohtaisesti toimii hyvin. Avainprosessien osalta kuvaus ei ole vielä riittävällä tasolla. Kehitystyö on hyvässä vauhdissa ja uusi prosessien kehittämisen malli on valmistunut tilikauden lopussa.

Järjestämisen palvelut -toimialue aloitti toimintansa 1.1.2024 ja sen myötä rakentuu edellytykset sote-järjestäjän omavalvonnan toteuttamiselle. Omavalvonnan vaatimukset kasvoivat entisestään uuden

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

valvontalain tultua voimaan vuoden 2024 alussa. Toinen merkittävä kehittämiskohde on sopimushallinta. Sopimushallintajärjestelmän käyttöönotto tulee auttamaan merkittävästi yksittäisten sopimusten vastuhenkilöiden lisäksi koko organisaatiota, koska ilman järjestelmää kokonaiskuvan hahmottaminen ei ole ollut riittävällä tasolla.

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

4. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

Hyvinvointialueen ensimmäisen järjestämistä vastuullisen toimintavuoden takia käytettävissä ei ole tuloksen muodostumisen erien tai tunnuslukujen vertailua sellaiseen vertailuvuoteen, jolloin toimintaa hyvinvointialueena olisi ollut. Vertailu edelliseen vuoteen on tehty vuoden 2022 valmisteluvaiheen hyvinvointialueen lukuihin verraten. Informatiivisempi tapa on tarkastella vuoden 2023 toteumaa talousarvioon 2023 verraten, ks. luku 8.2.

4.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen ensimmäinen toimintavuosi asettui tuloksen osalta -20,5 miljoonaa euroa alijäämäiseksi. Talousarvio oli rakennettu talouden tasapainon (tulos 0 €) oletuksella. Tilikauden alijäämäisen tuloksen taustalla on kulujen talousarviota korkeampi määrä. Tuottojen toteutuminen talousarviota suurempana lievensi hieman kulujen negatiivista tulosvaikutusta.

Aluevaltuusto hyväksyi 18.3.24 kokouksessaan sitovana tavoitteena olleen tuloksen alittumisen. Samoin aluevaltuusto hyväksyi sitovana tavoitteena olleen yleiskatteisen valtion rahoituksen toteutumisen 1,33 miljoonaa euroa talousarviota suurempana. Valtion rahoituksen määrä täsmentyi loppuvuodesta 2023, kun kuntien sote- ja pelastustoimen vuosien 2021 ja 2022 kustannusten perusteella lasketut hyvinvointialueiden rahoitukset vahvistettiin. Soitelle myönnetty valtion rahoitus 301,4 miljoonaa euroa sisälsi rahoituslain 35 §:n mukaisen ns. siirtymätasaus - vähennyserän noin 19,5 miljoonaa euroa.

Ulkoisten tuottojen yhteismäärä oli 85,5 miljoonaa euroa. Summa koostui myynti- ja maksutuotoista, tuista ja avustuksista sekä muista toimintatuotoista. Ulkoiset tuotot toteutuivat yhteensä 4,2 miljoonaa (+5,2 %) euroa talousarviota korkeampina. Erikoissairaanhoidon myyntituotot muilta hyvinvointialueilta olivat 35,8 miljoonaa euroa ja myyntituotot peruspalveluista kolme miljoonaa euroa. Erikoissairaanhoidon hoitopäivistä vajaa kolmannes ja käynneistä noin viidennes kohdistui Soiten alueen ulkopuolella asuvien potilaiden hoitoon. Ulkokuntalaisten osuus oli alhaisempi kuin viimeisimpänä kuntayhtymävuotena 2022. Maksutuottojen yhteensä 21,5 miljoonaa euroa suurimpia erinä olivat sosiaalipalvelumaksut (9,7 M€), hoitopäivämaksut (3,6 M€), avohoidon käyntimaksut (3,1 M€) ja toimenpidemaksut (2,1 M€). Toimintaa kehitettiin hyödyntäen valtion hankerahoituksia, jotka sisältyvät Tuet ja avustukset – erään. Kehittämistyön kustannukset sisältyvät ulkoisten kulujen yhteismäärään.

Ulkoisten kulujen yhteismäärä oli 396,6 miljoonaa euroa. Tästä summasta henkilöstökuluja oli yli puolet eli 212,1 miljoonaa euroa. Seuraavaksi suurin kuluerä olivat asiakaspalvelujen ja muiden palvelujen ostot yhteensä 126,9 miljoonaa euroa edustaen noin kolmannesta ulkoisten kulujen yhteismäärästä. Valtaosa ulkoisten kulujen talousarvioylityksestä yhteensä 24,3 miljoonaa euroa (+6,5 %) kohdistui henkilöstökuluihin ja palveluiden ostoihin. Henkilöstökuluissa näkyi noin 5,5 % TES-palkankorotukset, joista valtaosa tuli voimaan kesäkuussa. Lisäksi maksettiin TES-kertaerät 600 €/henkilö (sote-sopimus) ja 467 €/henkilö (kaikki henkilöryhmät).

Palvelujen ostojen talousarvioylityksessä näkyi useita seikkoja. Pula virkatyön lääkäriresursseista pakotti Soiten muiden hyvinvointialueiden tapaan paikkaamaan tarvetta lääkäripalvelujen ostoilla. Sen kustannusvaikutukset ovat merkittävästi omaa työtä korkeammat. Osa sosiaalipalvelujen toiminnoista järjestetään ulkoisten palveluntuottajien toteuttamana. TES-korotukset ja inflaation vaikutukset

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue

heijastuivat palveluntuottajien hintoihin. Erikoissairaanhoidon ostot muilta hyvinvointialueilta toteutuivat talousarviota korkeampina. Erän arviointi on haasteellista, sillä käyttömääriin ja kustannuksiin vaikuttavat vuoden mittaan konkretisoituvat, alueen asukkaiden hoitoon liittyvät tarpeet. Euromäärältään suurimmat erikoissairaanhoidon ostot hankittiin OYS:sta, TAYS:sta ja HUS:sta. Talousarviolytymästä kohdistui myös sisäisiin tukipalveluihin kuten ruokahuoltoon, siivous- ja puhtaanapitoon sekä henkilöstön työterveyspalveluihin.

Ulkoisten tuottojen ja kulujen, valtion yleiskatteisen rahoituksen ja rahoitustuottojen ja -kulujen jälkeinen vuosikate oli alijäämäinen 10,69 miljoonaa euroa. Poistot toteutuivat talousarviota suurempina, koska talousarviovaiheessa osa poistoista puuttui laskentapohjasta. Poistot ovat toteutuneet suunnitelman mukaisina. Poistojen jälkeinen tulos osoitti -20,5 miljoonan euron alijäämää. Opinto- ja viihdytysrahastosta tuloutettiin tyky- ja muiden henkilöstöpalvelujen kuluja 25,1 tuhatta euroa. Tilikauden alijäämäksi muodostui edellä kuvattujen tuotto- ja kuluerien ja rahaston tuloutuksen jälkeen -20,48 miljoonaa euroa.

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	85 539	1 763
Valmistus omaan käyttöön	0	0
Toimintakulut	-396 639	-1 763
Toimintakate	-311 100	0
Valtion rahoitus	301 431	0
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	419	0
Muut rahoitustuotot	12	0
Korkokulut	-1 432	0
Muut rahoituskulut	-20	0
Vuosikate	-10 691	0
Poistot ja arvonalentumiset	-9 818	0
Tilikauden tulos	-20 508	0
Tilinpäätössiirrot	25	0
Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-20 483	0

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/ Toimintakulut, %	21,6	100,0
Vuosikate/Poistot, %	-108,9	0,0
Vuosikate, euroa/asukas	-157,67	0,00

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

Hyvinvointialueen asukasmäärä

67 805 67 915

Tunnuslukujen laskentakaavat:

Toimintatuotot prosentteina toimintakuluista

= 100 * Toimintatuotot / (Toimintakulut - Valmistus omaan käyttöön)

Vuosikate prosentteina poistoista

= 100 * Vuosikate/Poistot ja arvonalentumiset

4.2 Toiminnan rahoitus

Toiminnan ja investointien vaatima rahavirta oli yhteensä -21,75 miljoonaa euroa. Tästä summasta lähes puolet syntyi alijäämisestä vuosikatteesta eli kulujen toteutumisesta tuottoja suurempina. Rahoituksen rahavirta oli yhteensä -18,6 miljoonaa euroa. Tästä summasta lainakannan muutoksesta syntyi positiivista rahavirtaa 7,8 miljoonaa euroa. Muu rahoituksen rahavirta yhteensä -26,4 miljoonaa euroa kohdistui mm. korottomien velkojen (ostolaskut) maksamiseen. Uusien luottojen nostosta 10 miljoonaa kohdentui investointimenojen (11 M€) rahoittamiseen. Toisella uudella luotolla eli 4,48 miljoonalla eurolla maksettiin hyvinvointialueen edeltäjän, kuntayhtymänä toimineen Keski-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri Soiten taseeseen sisältyneet vanhojen ylijäämien palautukset.

Vuoden 2023 lopussa olleet tilivarat 18,7 miljoonaa euroa vastaavat 18 päivän kassavarojen tarvetta. Tilivarat olivat vuoden 2023 lopussa pienimmillään toiminnan vaatimien kulujen kirjauduttua. Kassavarat keskimääräinen määrä vuoden mittaan oli vuoden lopun tilannetta suurempi. Vuoden 2023 ensimmäisenä päivänä tilillä oli kuntayhtymästä siirtyneiden tilivarojen lisäksi ensimmäinen erä hyvinvointialueelle joulukuussa 2022 maksetusta valtion yleiskatteista rahoituksesta. Vuoden 2024 ensimmäinen valtionrahoituksen erä on tullut kassaan tammikuun ensimmäisellä viikolla eikä näy vielä edellisen vuoden tapaan joulukuun kassavaroissa.

Vuosikatteen alijäämäisyyden takia laskennallinen lainanhoitokate oli negatiivinen. Kyseessä on yksi hyvinvointialueiden arviointimenettelyn mahdollisessa aloittamisessa tarkasteltavista mittareista. Laskennallisen lainanhoitokatteen raja-arvo on 0,80. Raja-arvon täyttymistä tarkastellaan kahden peräkkäisen vuoden toteutumaan perustuen.

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	-10 691	0
Satunnaiset erät, netto	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-336	0
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-11 048	-22
Rahoitusosuudet investointeihin	250	10
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	72	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	-21 752	-13
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	0	0
Antolainasaamisten vähennys	0	0
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	14 488	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-8 164	0
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 449	0
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset	-26 376	25 124
Rahoituksen rahavirta	-18 603	25 124
Rahavarojen muutos	-40 355	25 111
Rahavarat 31.12.	18 725	25 475
Rahavarat 1.1.	59 080	365

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä		
5 vuodelta, €	-21 765	-13
Investointien tulorahoitus, %	-99,00	0,00
Laskennallinen lainanhoitokate	-1,14	0,00
Kassan riittävyys, pv	18	5 343

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue

Tunnuslukujen laskentakaavat:

Investointien tulorahoitus, %

100 * Vuosikate / Investointien omahankintameno

Laskennallinen lainanhoitokate

(Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Laskennalliset lainanlyhennykset)

Kassan riittävyys, pv

= 365 pv * Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella

4.3 Rahoitusasema ja sen muutokset

Keski-Pohjanmaan sosiaali- ja terveystalvelukuntayhtymä Soite oli sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen voimaantulon 20 §:ssä tarkoitettu pakkokuntayhtymä. Pakkokuntayhtymät siirtyivät suoraan lain nojalla varoiteen ja velkoiteen hyvinvointialueille ja lakkasivat olemasta ilman kuntalain mukaista kuntayhtymän purkumenettelyä. Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue Soiten avaava tase 1.1.2023 muodostui hyvinvointialueen valmistelun aikaisesta taseesta (hyvinvointialueen tilinpäätös 31.12.2022), Keski-Pohjanmaan sosiaali- ja terveystalvelukuntayhtymä Soiten taseesta (tilinpäätös 31.12.2022) sekä Keski-Pohjanmaan alueen kunnilta ja Kärkulla kuntayhtymältä siirtyneistä sote- ja pelastustoiminnan varoista ja veloista.

Hyvinvointialueen edeltäjään, Keski-Pohjanmaan sosiaali- ja terveystalvelu kuntayhtymä Soiteen kuuluivat seuraavat kunnat: Halsua, Kannus, Kaustinen, Kokkola, Kruunupyy, Lestijärvi, Perho, Reisjärvi, Toholampi ja Veteli. Koska hyvinvointialueet rakentuvat maakuntajaon mukaisesti, 1.1.2023 lukien Kruunupyyn kunta siirtyi Pohjanmaan hyvinvointialueelle ja Reisjärvi Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueelle. Tämän takia Kruunupyyn ja Reisjärven kuntien alueella sijainneet kuntayhtymä Soiten sote-toiminnot siirrettiin Pohjanmaan (käyttöomaisuus ja lomapalkkavelka, Kruunupyy) ja Pohjois-Pohjanmaan (lomapalkkavelka, Reisjärvi) hyvinvointialueille.

Edellä kuvatuista Keski-Pohjanmaan maakunnan kunnista siirtyneiden varojen, velkojen ja sopimusten määrät perustuivat Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen aluehallituksessa 18.3.2022 (4 §) käsiteltyyn ja aluevaltuustossa 30.3.2022 (25 §) hyväksyttyyn esitykseen Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueelle siirtyvistä varoista, veloista ja sopimuksista. Siirtyvistä eristä merkittävimpiä olivat pelastustoimen koneet ja kalusto, vuokra- ja leasing-sopimukset, henkilöstö ja heidän lomapalkkavelkansa. Siirrot kirjattiin hyvinvointialueen avaavaan taseeseen kuntien tilinpäätösten mukaisilla kirjanpitoarvoilla peruspääomaa vastaan. Kärkulla kuntayhtymästä Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueelle siirtyneet varat ja velat perustuvat Kärkullan toiminnot vastaanottaneiden hyvinvointialueiden väliseen jakosopimukseen.

Hyvinvointialueen taseen loppusumma 31.12.2023 oli 132,8 miljoonaa euroa. Pysyvistä vastaavista valtaosan muodosti kuntayhtymä Soiten aiemmin omistamien, Kokkolan Sairaalanmäellä sijaitsevien

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue

rakennusten tasearvo 63,5 miljoonaa euroa. Osakkeet ja osuudet koostuivat järjestämisvastuuseen kuuluvien toimintojen tarpeisiin hankittujen yhtiön osakkeista. Yhtiöt ovat julkisista hankinnoista annetun lain mukaisia sidosyksiköitä, mm. Istekki Oy, Hyvil Oy, Kokkopesu Oy, Nordlab, Pohjois-Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon osuuskunta Tervia ja Una Oy.

Taseen vastattavissa esitettävä oma pääoma 31.12.2023 oli negatiivinen -12,7 miljoonaa euroa johtuen vuoden 2023 alijäämäisestä tuloksesta. Pitkäaikaisten velkakirjalainojen yhteismäärä oli noin 59,3 miljoonaa euroa. Lisäksi lyhytaikaisiksi luotoiksi kirjattiin pitkäaikaisten luottojen vuoden 2024 lyhennykset 7,9 miljoonaa euroa.

Alla olevassa tasetta kuvaavassa taulukossa hyvinvointialueen 12/2023 taseen vertailutietona on käytetty hyvinvointialueen valmisteluvaiheen tasetta per 12/2022. Kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaoston ohjeistuksen mukaisesti hyvinvointialueelle siirtyneet omaisuus- ja pääomaerät on kirjattu avaavan taseen muutoksena per 1.1.2023. Tilinavaukseen kirjaamisen tarkoituksena on, että omaisuus- ja pääomaerien siirtoja ei esitetä vuoden 2023 liiketapahtumina talousarvion toteutusvertailussa. Samoin on toimittu myös luvun 4.2 rahoituslaskelmassa.

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	<i>1000 €</i>	<i>1000 €</i>
PYSYVÄT VASTAAVAT	82 256	13
Aineettomat hyödykkeet	2 262	0
Aineettomat oikeudet	1 710	0
Muut pitkävaikutteiset menot	552	0
Aineelliset hyödykkeet	78 897	0
Maa- ja vesialueet	2 286	0
Rakennukset	63 585	0
Kiinteät rakenteet ja laitteet	3 018	0
Koneet ja kalusto	7 543	0
Muut aineelliset hyödykkeet	46	0
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 419	0
Sijoitukset	1 097	13
Osakkeet ja osuudet	826	13
Muut lainasaamiset	100	0
Muut saamiset	171	0
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	0	0
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	2 592	0
Aineet ja tarvikkeet	2 592	0
Saamiset	29 272	174
Pitkäaikaiset saamiset	12	0
Lainasaamiset	12	0
Lyhytaikaiset saamiset	29 260	174
Myyntisaamiset	10 365	0
Lainasaamiset	8	0
Muut saamiset	4 574	174
Siirtosaamiset	14 313	0
Rahat ja pankkisaamiset	18 725	25 475
VASTAAVAA YHTEENSÄ	132 844	25 662

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTATTAVAA

2023

1000 €

2022

1000 €

OMA PÄÄOMA

-12 783

0

Peruspääoma

7 348

0

Omat rahastot

352

0

Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)

0

0

Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

-20 483

0

PAKOLLISET VARAUKSET

2 922

0

Muut pakolliset varaukset

2 922

0

TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT

1 734

0

Valtion toimeksiannot

31

0

Lahjoitusrahastojen pääomat

1 703

0

VIERAS PÄÄOMA

140 971

25 662

Pitkäaikainen

59 296

0

Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta

59 296

0

Lyhytaikainen

81 675

25 662

Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta

7 937

0

Saadut ennakot

235

832

Ostovelat

20 325

100

Muut velat

9 659

56

Siirtovelat

43 519

24 673

VASTATTAVAA YHTEENSÄ

132 844

25 662

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

TASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste, %	-9,6	0,0
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	36,4	1 408,5
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 €	-20 483	0
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	-302	0
Lainakanta 31.12., 1 000 €	67 233	0
Lainakanta 31.12., €/asukas	992	0
Lainat ja vuokravastuut, 31.12., €	85 845	0
Lainat ja vuokravastuut, 31.12., €/asukas	1 266	0
Lainasaamiset 31.12., 1 000 €	100	0
Hyvinvointialueen asukasmäärä	67 805	67 915

Tunnuslukujen laskentakaavat:

Omavaraisuusaste, %

$100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

$100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Lainakanta 31.12.

Joukkovelkakirjalainat + Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta + Lainat julkisyhteisöiltä
+ Lainat muilta luotonantajilta

Lainat ja vuokravastuut 31.12.

Joukkovelkakirjalainat + Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta + Lainat julkisyhteisöiltä
+ Lainat muilta luotonantajilta + Vuokravastuut

Lainasaamiset 31.12.

Sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

4.4 Kokonaistulot ja menot

KOKONAISTULOT JA -MENOT

	<u>v. 2023</u>	<u>v. 2022</u>
TULOT		
Toiminta		
Toimintatuotot	85 538 837,51	1 762 801,60
Valtion rahoitus	301 430 614,98	0,00
Korkotuotot	419 241,19	3,55
Muut rahoitustuotot	11 760,76	0,00
Satunnaiset tuotot		
Tulorahoituksen korjaukset		
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	-37 540,32	0
Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointimenoihin	250 123,66	9 528
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	72 340,32	
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten vähennykset	0,00	0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	14 488 000,00	0
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	8 368 880	0
Oman pääoman lisäykset	0	0
Kokonaistulot yhteensä	410 542 258	1 772 333

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

MENOT

Toiminta

Toimintakulut	396 638 946	1 762 716,29
- Valmistus omaan käyttöön	0	0,00
Korkokulut	1 431 960	41,35
Muut rahoituskulut	20 095	47,51
Satunnaiset kulut		0,00
Tulorahoituksen korjaukset	0	
Pakollisten varausten muutos		
- Pakollisten varausten lis. (+), väh. (-)	298 540	0
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot		

Investoinnit

Investointimenot	11 048 247	22 349
------------------	------------	--------

Rahoitustoiminta

Antolainasaamisten lisäykset		0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	8 163 880	0
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	6 920 080	0
Oman pääoman vähennykset	0	0

Kokonaismenot yhteensä

424 521 746 **1 785 154**

Kokonaistulot - kokonaismenot

-13 979 489 ***-12 821,00***

Rahavarojen muutos

-40 355 177,30 ***25 110 714,91***

Muut maksuvalmiuden muutokset

-26 375 689 ***25 123 535,91***

-13 979 489 ***-12 821***

0

0

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

5. Konserni

5.1 Konsernirakenteeseen kuuluvat yhteisöt ja yhtymät

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen konsernirakenteeseen kuuluvat laboratoriopalveluita tuottava Nordlab Oy sekä pesulatoimintaa ja tekstiilivuokrausta hoitava Kokkopesu Oy. Nordlab Oy:n omistajia ovat pohjoisen yhteistoiminta-alueen hyvinvointialueet Lappi, Pohjois-Pohjanmaa, Kainuu ja Keski-Pohjanmaa. Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen omistusosuus Nordlabista on 9,3 %. Kokkopesu Oy:n pääomistajat ovat Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue ja Kokkolan kaupunki (49,9445 % + 49,9445 %). Vuodesta 2023 lukien Oulun keskuspesula Oy on toiminut Kokkopesun pienomistajana. Kokkopesu Oy on lain julkisista hankinnoista mukainen omistajiensa sidosyksikkö.

YHDISTELMÄ KONSERNITILINPÄÄTÖKSEEN SISÄLTYVISTÄ YHTEISÖISTÄ

	Yhdistely konsernitilinpäätökseen	
	Yhdistelty (kpl)	Ei yhdistelty (kpl)
Hyvinvointiyhtymät	1	
Osakkuusyhteisöt	1	
	2	0

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

5.2 Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

KONSERNITULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	<u>2023</u>
	1 000 €
Toimintatuotot	92 448
Toimintakulut	-404 082
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	47
Toimintakate	-311 587
Valtion rahoitus	301 431
Rahoitustuotot ja -kulut	
Korkotuotot	419
Muut rahoitustuotot	17
Korkokulut	-1 437
Muut rahoituskulut	-20
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 022
Vuosikate	-11 178
Poistot ja arvonalentumiset	
Suunnitelman mukaiset poistot	-9 975
Tilikauden tulos	-21 154
Tilinpäätössiirrot	25
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-21 128

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/Toimintakulut, %	22,9
Vuosikate/Poistot, %	-112,1
Vuosikate, euroa/asukas	-164,9
Hyvinvointialueen asukasmäärä	67805

Tunnuslukujen laskentakaavat:

Toimintatuotot prosentteina toimintakuluista

= 100 * Toimintatuotot / Toimintakulut

Vuosikate prosentteina poistoista

= 100 * Vuosikate / (Suunnitelman mukaiset poistot + Arvonalentumiset)

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

5.3 Konsernirahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	<u>2023</u>
	1 000 €
Toiminnan rahavirta	
Vuosikate	-11 178
Tulorahoituksen korjaukset	-383
Investointien rahavirta	
Investointimenot	-11 404
Rahoitusosuudet investointimenoihin	250
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	72
Toiminnan ja investointien rahavirta	-22 643
Rahoituksen rahavirta	
Lainakannan muutokset	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	14 488
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-8 164
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 635
Muut maksuvalmiuden muutokset	-26 309
Rahoituksen rahavirta	-18 350
Rahavarojen muutos	-40 993
Rahavarat 31.12.	19 303
Rahavarat 1.1.	60 295
Rahavarojen muutos	-40 993

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä	
5 vuodelta, 1000 €	-22 643
Investointien tulorahoitus, %	-100
Laskennallinen lainanhoitokate	-1,19
Kassan riittävyys, pv	18

Tunnuslukujen laskentakaavat:

Investointien tulorahoitus, %

= $100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

Laskennallinen lainanhoitokate

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$

Lainanhoitokate

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

Kassan riittävyys, pv

= $365 \text{ pv} * \text{Rahavarat } 31.12. / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

5.4 Konsernitase ja sen tunnusluvut

KONSERNITASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	<u>2023</u>
	1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	82 528
Aineettomat hyödykkeet	2 637
Aineettomat oikeudet	1 750
Muut pitkävaikutteiset menot	599
Ennakkomaksut	288
Aineelliset hyödykkeet	79 123
Maa- ja vesialueet	2 286
Rakennukset	63 585
Kiinteät rakenteet ja laitteet	3 018
Koneet ja kalusto	7 769
Muut aineelliset hyödykkeet	46
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 419
Sijoitukset	768
Osakkeet ja osuudet	498
Joukkovelkakirjalainasaamiset	0
Muut lainasaamiset	100
Muut saamiset	171
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	0
VAIHTUVAT VASTAAVAT	51 978
Vaihto-omaisuus	2 592
Saamiset	30 084
Pitkäaikaiset saamiset	12
Lyhytaikaiset saamiset	30 072
Rahoitusarvopaperit	0
Rahat ja pankkisaamiset	19 303
VASTAAVAA YHTEENSÄ	134 506

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

KONSERNITASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTATTAVAA	2023
	1 000 €
OMA PÄÄOMA	-12 693
Peruspääoma	7 348
Muut omat rahastot	352
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	736
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-21 128
VÄHEMMISTÖOSUUDET	0
PAKOLLISET VARAUKSET	2 922
Muut pakolliset varaukset	2 922
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 734
VIERAS PÄÄOMA	142 543
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	59 296
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	0
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	8 124
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	75 123
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	134 506

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste, %	-9,5
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	36,1
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1 000 €	-20 393
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas	-301
Konsernin lainakanta 31.12., 1 000 €	67 420
Konsernin lainat, €/asukas	994
Lainat ja vuokravastuut, 31.12., 1 000 €	86 207
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	1 271
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1 000 €	100
Hyvinvointialueen asukasmäärä	67 805

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

Tunnuslukujen laskentakaavat:

Omavaraisuusaste, %

$100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Vähemmistöosuus} + \text{Konsernireservi}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

$100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Lainakanta 31.12.

Joukkovelkakirjalainat + Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta + Lainat julkisyhteisöiltä + Lainat muilta luotonantajilta

Lainat ja vuokravastuut 31.12.

Joukkovelkakirjalainat + Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta + Lainat julkisyhteisöiltä + Lainat muilta luotonantajilta + Vuokravastuut

Konsernin lainasaamiset 31.12. =

Sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

6. Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

6.1 Tilikauden tuloksen käsittely

Keski-Pohjanmaan aluehallitus esittää aluevaltuustolle tilikauden 2023 tuloksen -20 508 132,21 euroa käsittelystä seuraavaa:

- a) Tuloutetaan opinto- ja viihdytysrahastosta 25.523,20 euroa
- b) Aluevaltuusto antaa valmisteleville viranhaltijoille oikeuden tehdä tilinpäätökseen mahdollisia teknisluonteisia korjauksia

6.2 Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueella aloitettiin kesällä 2023 toiminnan uudistamiseen ja kustannushallinnan kehittämiseen tähtäävän Soite 2030 – ohjelman rakentaminen. Ohjelma konkretisoi ja vie käytäntöön hyvinvointialueen strategian, sote-palvelustrategian sekä pelastuksen palvelutasopäätöksen tavoitteita. Soite 2030 – ohjelman rinnalla edistettiin aiemmin aluehallituksen /-valtuuston hyväksymiin henkilöstöohjelmaan, digiohjelmaan sekä viestintä- ja markkinointiohjelmaan sisältyviä toimenpiteitä. Soite 2030 - ohjelmaa täydentää lisäksi Uudistumisen aika - toiminta- ja taloussuunnitelma 2024–2026 ja siinä toimialueittain kuvatut toimenpiteet ja tavoitteet.

Soite 2030-ohjelman ns. I-vaiheen dokumentti hyväksyttiin aluehallituksessa 30.10.2023 (244 §). Ohjelmaa täydennetään rullaavasti vuoden 2024 aikana. Ensimmäisessä vaiheen täydennyksiä olivat palveluverkkoa ja -rakennetta koskevat muutossuunnitelmat, jotka ovat edenneet aluehallitukseen ja -valtuustoon alkuvuoden 2024 aikana.

Soite 2030 – ohjelman päätöskäsittelyvaiheessa lokakuun lopulla oli jo nähtävillä, että Soiten taloudelliset haasteet olivat kasvaneet. Haasteiden taustalla olivat henkilöstökulujen ja ostopalvelujen kustannuspaineet kohdistuen laajalla rintamalla useisiin ostopalveluihin. Toimet toiminnan uudistamiseksi ja asettamiseksi taloudellisten määrärahojen muodostamaan raamiin olisi tullut aloittaa jo vuoden alkupuolella, jotta niillä olisi ehtinyt olla riittävästi vaikutusta vuoden 2023 tulokseen. Toimien aloittamista hidasti mm. viiveellä muodostunut näkymä ostopalvelujen käyttömääriin ja -kustannuksiin sekä liian hitaasti palvelukysynnän muutoksiin huomioiva henkilöstöresursointi. Toimet talouden saattamiseksi tasapainoon ovat lähteneet liikkeelle nopeilla ja pitempivaikutteisilla keinoilla vuoden 2024 ensimmäisellä kvartaalilla. Toimien toteutus jatkuu läpi vuoden 2024 sekä Soite 2030 – ohjelmaa toteuttaen läpi kuluvan vuosikymmenen.

Alkuperäinen toiminta -ja taloussuunnitelma 2023–2026 (KPHVAVAL 14.11.22, 82 §) oli rakennettu - 8,3 miljoonaa euroa alijäämäiseksi vuoden 2023 tuloksen osalta. Vuosien 2024 ja 2025 ylijäämäisten tulosten myötä kumulatiivisesti ylijäämäksi 2023–2026 oli suunniteltu 9,6 miljoonaa euroa. Valtion rahoituksen täsmennyttyä noin 8,8 miljoonaa alkuperäistä toiminta- ja taloussuunnitelmaa suuremmaksi suunnitelmaa päivitettiin lisätalousarviolla keväällä 2023 (KPHVAVAL 29.5.23, 32 §). Tuolloin vuoden 2023 tulostavoitteeksi asetettiin 0 €. Suunnitteluvuosiin 2024–2026 tehtiin pieniä päivityksiä siten, että kumulatiivinen ylijäämä vuoden 2026 lopulla olisi 10,2 miljoonaa euroa.

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue

Uudistamisen aika – toiminta- ja taloussuunnitelmassa 2024–2026 (KPHVAVAL 4.12.23, 82 §) vuoden 2024 tulostavoitteeksi asetettiin 1,8 miljoonaa euroa ja suunnittelukauden kumulatiiviseksi ylijäämäksi 6,7 miljoonaa euroa. Suunnitelmassa oli käytetty vuoden 2023 tuloksen arviona 10 miljoonan euron alijäämää.

Vuoden 2023 toteutunut tulos -20,5 miljoonaa euroa tarkoittaa, että Uudistamisen aika - toiminta- ja taloussuunnitelma 2024–2026 ei täytä hyvinvointialuelain 115 § mukaista vaatetta: ”Taloussuunnitelma on laadittava siten, että se on tasapainossa tai ylijäämäinen viimeistään toisen talousarviovuotta seuraavan vuoden päättyessä. Taloussuunnitelman tasapainossa voidaan ottaa huomioon talousarvion laadintavuoden taseeseen kertyväksi arvioitu ylijäämä. Hyvinvointialueen taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään kahden vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Tässä määräajassa tulee kattaa myös talousarvion laadintavuonna tai sen jälkeen kertynyt alijäämä”.

Aluehallituksessa linjatusti (KPHVAHAL 4.3.24, 68 §) toiminta- ja taloussuunnitelma 2024–2026 tullaan päivittämään kevään 2024 aikana ja se tuodaan aluevaltuuston päätöksäksittelyyn toukokuun 2024 kokoukseen. Päivitystyössä huomioidaan tässä luvussa kuvatut, strategiaa toteuttavat ja kustannussäästöihin pyrkivät toimet toiminnan uudistamiseksi. Myös suunnitteluvuosien valtion yleiskatteisen rahoituksen määrä tulee tarkentumaan kevään mittaan, joka mahdollistaa sen huomioinnin taloussuunnittelun päivityksessä. Toiminnan uudistamisen ja kehittämisen keinoin sekä tarkalla taloudenpidolla Soiten talous tullaan saattamaan tasapainoon. Toimien toteutuksen onnistuminen on elintärkeää, jotta suunnitelmassa pysytään.

7. Talousarvion toteutuminen

Seuraavissa alaluvuissa kuvataan Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen strategisten ja suoritettavien toteuma sekä toimialueiden toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteuma. Hyvinvointialueita koskevan ohjeistuksen mukaisesti valtion yleiskatteista rahoitusta ei ole kohdennettu toimialueille. Tämän takia toimialueiden tuloslaskelmat päättyvät ulkoisten ja sisäisten tuottojen ja kulujen jälkeiseen toimintakate – riviin.

7.1 Strategiset tavoitteet ja suoritettavat

Hyvinvointialueen strategiset mittarit

Toiminta on (kustannus)tehokasta

Tuottavuudeltaan maan **2. paras** | 2021: 2. paras (120)
2020: 2. paras (115)
keskussairaala (indeksi 114, 2022) | 2019: 3. paras (110)

Valtion rahoitus per asukas **4438** euroa (kansallinen keskiarvo 4 199 e/as 2023)

Alijäämä per asukas **303** euroa (kansallinen keskiarvo n. 250 e/as 2023)

Digi- ja etäpalvelut ovat käytössä, kun se on asiakkaan ja potilaan kannalta toimivaa ja riittävää

59 % perusterveydenhuollon asiakas-
kontakteista* digi- tai etäkontakteja (2023) | 2022: 50 %
2021: 48 %

9,9 % kotihoidon kotikäynneistä
etäkäyntejä (2023) | 2022: 9,9 %

23 318 digitaalisen asiointin Omahoito -viestiä (2023)

Pelastustoimen toimintakenttä säilyy vakaana – tehtävien ja sopimuspalokuntalaisten määrä pysyy nykyisellä tasolla**

1 094 tehtävää (2023)

227 sopimuspalokuntalaista (31.12.2023)

*= potilastietojärjestelmään tilastoidut asiakaskontaktit

**= pelastustoimen organisaatiomuutoksen vuoksi aiemmat tiedot eivät ole vertailukelpoisia

Keskussairaala palvelee laajaa asiakkuntaa – synnytysten ja leikkausten taso säilyy

Vuositain **4 724** leikkausta (2023) | 2022: 4 346
2021: 4 762
2020: 4 672

Vuositain **1 558** syntynyttä (2023) | 2022: 1 544
2021: 1 661
2020: 1 756

23 % hyvinvointialueen ulkopuolisten asiakkaiden
osuus (erikoissairaanhoidon käyntien asiakkaista, 2023) | 2022: 28 %
2021: 28 %
2020: 28 %

Palveluissa korostuu kotona asumisen tukeminen

93,8 % kotona asuvien 75 vuotta täyttäneitä
(% vastaavanikäisestä väestöstä) | 2022: 93 %
2021: 92,1 %
2020: 92,0 %

9,2 % Kotihoidon piirissä olevat yli 75-vuotiaat
(%-osuus vastaavanikäisestä väestöstä)

Henkilöstö on hyvinvoivaa ja osaavaa

5,4 % henkilöstön vaihtuvuus (2023)

79,7 % henkilöstökyselyyn vastanneista
suosittelee **Soitea** työnantajana (3/2024) | 2023: 81,3 %

Taulukko: strategiset tavoitteet

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen suoritemittaristo				
Toimialue	Mittari	2021	2022	2023
Terveiden ja sairaanhoidon palvelut	Toimialueen erikoissairaanhoidon viralliset käynnit	165 523	164 242	155 922
	Toimialueen erikoissairaanhoidon nettohoitopäivät	45 508	46 332	42 174
	Yhteispäivystyksen päivystyskäynnit	30 879	31 908	31 181
	Syntyneet	1 661	1 544	1 558
	Leikkaukset	4 762	4 344	4 724
	Suun terveydenhuollon käynnit*	73 039	69 920	70 601
	Perusterveydenhuollon vastaanottokäynnit*	215 898	148 251	103 991

	Etä- ja digikontaktit perusterveydenhuollon vastaanottopalveluissa	124 734	111 554	132 913
Hoito ja hoiva	Toimialueen ympärivuorokautisten palveluiden nettohoitopäivät (oma toiminta)	285 054	287 258	281 174
	Yleislääketieteellisten osastojen nettohoitopäivät	30 913	32 678	30 515
	Toimialueen kaikki kotiin järjestettävät käynnit, puhelinkontaktit ja videopuhelukontaktit	617 427	652 323	663 766
	Kotihoidon kotikäynnit	521 137	542 803	558 359
	Kotisairaalan kotikäynnit	11 099	10 575	10 846
	Kotihoidon ja kotisairaanhoidon videopuhelukontaktit	36 362	53 452	55 201
	Perheiden palvelut	Äitiys- ja lastenneuvolan käynnit ja kotikäynnit	26 712	26 580
Koulu- ja opiskeluterveydenhuolto, käynnit**		26 427	27 573	35 672
Lastensairaalan viralliset käynnit (somatic ja mielenterveyspalvelut)		37 272	39 549	42 991
Lastensairaalan nettohoitopäivät (somatic)		3 354	3 946	3 429
Psykiatrian osastojen nettohoitopäivät		19 010	19 757	16 921
Lastensuojeluilmoitusten määrä (alle 18 v.)		3 006	2 882	3 184
Kodin ulkopuolelle sijoitetut		84	90	85
Toimeentulotukeen liittyvät päätökset				2 452
EHL-, VPL- ja VP-palvelujen piirissä olleet asiakkaat		1 856	1 833	1 682
Vammaispalveluiden hoitopäivät, oma tuotanto				
		Tuettu asuminen	11 %	14 %
	Palveluasuminen	24 %	29 %	35 %
	Tehostettu palveluasuminen	66 %	57 %	54 %
Pelastustoimi, varautuminen ja turvallisuus	Kaikki tehtävät			1094
			, joista kiireellisiä tehtäviä	726
	Turvallisuusviestinnän kattavuus, %-osuus väestöstä (vuoden alusta)			3,00 %
	Asiantuntijalausuntojen (rakennuslupa- ja kaavalausuntojen) lukumäärä			noin 500
	Valvontakäyntejä erityiskohteisiin			343/343 (100 %)
	Toimintavalmiusajan toteutuminen			96 %

*Tiimimalli, jossa lääkärin konsultoinnin muodossa puhelimitse hoidetaan enemmän kohtaamisia

** Organisaatiomuutos hyvinvointialueeksi

Taulukko: suoritettavoitteet

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue

7.2 Terveyden ja sairaanhoito

Toimialuejohtaja Tuula Rajaniemi

Terveyden ja sairaanhoito – toimialueen toiminnassa tärkeimpiä asioita kuluneena vuonna olivat tiimimallin käyttöön ottaminen koko hyvinvointialueella, remonttien ja uuden Sote-keskuksen suunnitelmien eteneminen, hoitotakuussa pysyminen ja henkilöstön riittävyys. Terveyden ja sairaanhoidon toimialueen erikoisaloilla hoitoon pääsy on hyvällä tasolla, sillä vain 6,3 % asiakkaista on odottanut yli 180 vuorokautta. Haasteen on tuonut tiettyjen alojen erikoislääkäri- ja hoitajapula sekä uutena ilmentynyt erikoistuvien lääkärin pula. Syyskuussa 2023 astui voimaan uusi lainsäädäntö perusterveydenhuollon hoitoon pääsystä, jonka toteuttamista vaikeutti pula perusterveydenhuollon lääkäreistä. Monilla aloilla lakisääteisen hoidon toteuttamiseksi ja päivystyksen ylläpitämiseksi on jouduttu turvautumaan ostopalvelulääkäreihin. Tämä näkyi 2,8 miljoonan euron talousarviolylytyksenä ostopalveluihin varattuihin määrärahoihin verrattuna. Vuonna 2023 myös naistentaudit joutuivat turvautumaan ostopalvelulääkäreihin.

Erikoissairanhoidon nettohoitopäivät vähentyivät 9 % osittain prosessien nopeutumisen ja osastopaikkojen vähentämisen seurauksena. Elokuussa päivystys- ja diagnostiikkaosaston paikkamäärä tiputettiin päivystyksen remontin takia puoleen (15->8) ja lokakuussa osastolta 7 vähennettiin tilapäisesti 8 osastopaikkaa. (141-> 126 Tesan osastopaikat -11 %.). Kruunupyynn siirryttyä hyvinvointialueuudistuksessa osaksi Pohjanmaan hyvinvointialuetta Kruunupyynn asukkaiden osuus on laskenut 20 % vuoteen 2022 verrattuna (2877 -> 2312). Myös Kruunupyynn aikaisempi käyttö tilastoituu alla olevassa taulukossa Pohjanmaan hyvinvointialueelle.

Hyvinvointialue	2019	2020	2021	2022	2023
Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue	32 255	29 727	31 596	33 295	30 975
Pohjanmaan hyvinvointialue	6 843	5 992	6 364	5 963	5 213
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue	7 080	6 963	6 148	6 129	4 953
muut	1 539	1 377	1 400	945	1 033
Yhteensä	47 717	44 059	45 508	46 332	42 174
eri HVAden osuudet nettohoitopäivistä					
	2019	2020	2021	2022	2023
Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue	68 %	67 %	69 %	72 %	73 %
Pohjanmaan hyvinvointialue	14 %	14 %	14 %	13 %	12 %
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue	15 %	16 %	14 %	13 %	12 %
muut	3 %	3 %	3 %	2 %	2 %

Taulukko. Terveyden ja sairaanhoidon nettohoitopäivistä. Kruunupyynn käynnit kirjautuu tässä taulukossa kaikkina vuosina Pohjanmaan hyvinvointialueelle.

Erikoissairanhoidon viralliset käynnit vähenivät 5 %. Alla olevassa taulukossa Kruunupyynn kirjautuu Pohjanmaan hyvinvointialueelle. Kruunupyynn käyntien muutos – 10 % vuodesta 2022 (10212->9234).

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue

Tesan erikoissairaanhoidon viralliset käynnit	2020	2021	2022	2023
Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue	126 135	129 422	127 957	122 270
Pohjanmaan hyvinvointialue	18 294	18 040	17 459	16 427
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue	16 087	16 039	16 518	14 808
muut	1 778	2 022	2 308	2 435
kaikki yhteensä	162 294	165 523	164 242	155 940

osuudet kaikista käynneistä	2020	2021	2022	2023
Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue	78 %	78 %	78 %	78 %
Pohjanmaan hyvinvointialue	11 %	11 %	11 %	11 %
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue	10 %	10 %	10 %	9 %
muut	1 %	1 %	1 %	2 %

Taulukko. Terveiden ja sairaanhoidon virallisista käynneistä. Kruunupyyn käynnit kirjautuu tässä taulukossa kaikkina vuosina Pohjanmaan hyvinvointialueelle.

Synnytysten määrä pysyi entisellään 1558 kappaleessa ja leikkausten määrä lisääntyi 5 % 4724 kappaleeseen. Suun terveydenhuollossa käynnit pysyivät entisellä tasolla 70 601 kappaleessa. Perusterveydenhuollossa tiimimallin käyttöönoton myötä puheluilla ja lääkäriä konsultoiden hoidetaan enemmän asioita. Se vaikuttaa käyntien merkittävään laskuun (-30 %).

Koronan helpotuttua henkilöstön sairastavuus väheni. Kalenteripäivinä henkilöstön sairauspoissaolot vähenivät 5600 päivää (-24 %). Palkkojen ja palkkioiden talousarvio 2023 tehtiin tiukaksi vähentäen määrärahoista hyvinvointialueelle siirtymättömät henkilöt (25). Hoitohenkilöstön ja lääkärin palkankorotuksien nousu lähes 6 % sekä TES-kertakorvaus 467 € / henkilö aiheutti osan palkkoja koskeneesta talousarvioylityksestä.

Hyvinvointialueen ulkopuolinen hoito arvioitiin toiveikkaasti talousarviossa 14,7 miljoonaksi euroksi, vaikka toteuma v. 2022 oli 17,9 M€ (tot. 2020 16,3 M€ ja 2021 17,2 M€). Toteuma 2023 oli 17,7 miljoonaa euroa eli 0,2 M€ pienempi kuin vuonna 2022. Alueen potilaiden hoidontarvetta on mahdotonta ennakoita. Vuonna 2023 alueelle saatiin 10 munuaissirrettä normaalin 0–4 siirteen sijaan.

Tuloslaskelma, tuhatta €	Tot 1-12/2023	Talousarvio 2023	Tot %
Myyntituotot	26 885,4	27 106,3	99,2%
Maksutuotot	8 089,4	8 436,4	95,9%
Tuet ja avustukset	1 504,4	1 793,0	83,9%
Muut toimintatuotot	1 392,7	1 034,8	134,6%
Ulkoiset tuotot	37 872,0	38 370,5	98,7%
Sisäiset tuotot	14 194,9	15 248,4	93,1%
Toimintatuotot yhteensä	52 066,8	53 618,9	97,1%
Palkat ja palkkiot	-57 306,3	-52 966,8	108,2%
Henkilöstösivukulut	-13 213,5	-13 086,4	101,0%
Asiakaspalvelujen ostot	-19 485,3	-16 186,4	120,4%
Muiden palveluiden ostot	-22 504,8	-20 562,7	109,4%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-20 421,2	-20 290,4	100,6%
Avustukset	-3,6	-7,0	51,6%
Muut toimintakulut	-2 730,1	-2 470,0	110,5%
Ulkoiset kulut	-135 664,9	-125 569,7	108,0%
Sisäiset kulut	-37 558,1	-41 526,9	90,4%
Toimintakulut yhteensä	-173 223,0	-167 096,5	103,7%
Toimintakate	-121 156,2	-113 477,7	106,8%

Taulukko: Terveyden ja sairaanhoidon tuloslaskelma

Toiminnalliset painopisteet		Mittari ja seuranta
Silmätautien lääkäritoiminnan kokonaisuudistus / ulkoistuksen kokeilu	Ulkoistus, jotta saadaan jonotilanne hallintaan	Toteutettu, ulkoistus onnistunut. Nyt käynnissä kilpailutus
Urologian toiminnallinen kokonaisuudistuksen selvitys	Tavoitteena löytää urologian vastuulääkäri, joka kehittää toimintaa/prosessia ja varmistaa riittävät lääkäriresurssit	Toteutettu, 1.1.2023 urologian vastuulääkäri on nimetty.
Päivystyspotilaan prosessin uudistaminen	Läpimenoaika: 116117 – toimintamalli (ml. digi 24/7 ja hta) päivystyksen omaksi toiminnaksi	Päivystysprosessin uudistaminen parhaillaan työn alla. Tarkoituksena olla valmis ja mallinnettu noin 6/2024. 116117 on jo omana toimintana ja läpimenoaika näkyy Sykkeessä
Ensihoitopalvelun palvelutasopäätös	D-tehtävien puhelin-hta	Pilotti alkaa keväällä 2024 ensihoitopalvelun päivystävien sairaanhoitajien toimesta.

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

		Pilotoidaan molemmissa jokilaaksoissa.
Uuden vastaanottomallin laajentaminen (Tulevaisuuden Sote-keskus -hanke) koko hv-alueelle ja vastaanottopalveluiden ja -pisteiden joustava ja tarvelähtöinen käyttö		TSK- hanke päättyi 12/2023. Malli on laajentunut koko hyvinvointialueelle. Vastaanottopalveluiden palveluita tarjotaan joustavasti ja tarvelähtöisesti.
Digitaalisten palveluiden käytön laajentaminen	Digi-hoitopolkujen käyttöönotto laajenee, etäkuntoutus ja –vastaanotot lisääntyvät	Vuonna 2023 otettiin käyttöön 8 uutta digihoitopolkua, joista 2 kpl on perusterveydenhoidon polkuja. Kotiin - hankkeessa kotihoidon asiakkaille aloitettu etäkuntoutustoimintaa. Lisäksi terapiakontrolleja ja -arvioita sekä sovelletun rentoutuksen yksilöohjausta toteutettu Lifecare - videon ja teamsin välityksellä. Verkostopalavereja toteutettu teamsilla lapsiasiakkaille. Aikuisilla on ollut mahdollista etäosallistuminen kuulo- ja näkövammaisten ensitieto- ja sopeutumisvalmiusryhmiin. Apuvälineohjauksia on tehty etänä.
Asiakasosallisuus palveluiden kehittämisessä		Palautteen mukaista kehittämistä tehty. Esim. takaisinsitoon ajanvarausmahdollisuus on tulossa.
Omaehtoinen terveyden ja hyvinvoinnin parantaminen, ennaltaehkäisyyn panostaminen		Liikuntaneuvonnan toimintamalli luotu
Suun terveyden edistämisen kehittäminen, työnjaon lisääminen, kustannusvaikuttavat hoitokokonaisuudet, ”kerralla enemmän”-toimintamalli, palvelusetelin käytön laajentaminen		DentView- laitteiden käyttöä kehitetty ehkäisevässä hammashoidossa, kouluilla oppituntien pitämistä kehitetty, etävastaanottoja aloitettu, palveluseteleitä juurihoitoihin, kustannusvaikuttavilla toimintamalleilla saatu hoidon saatavuus pidettyä hoitotakuussa

Remonttien toteutus ja uudisrakentamisen suunnittelu henkilöstöä osallistaen	Toimivat ja vaikuttavat asiakas-/potilaslähtöiset prosessit sekä terveet ja turvalliset työskentelyolosuhteet	Uuden Sote-keskuksen suunnittelu toteutettu käyttäjäryhmiä osallistaen
Hoitotyön henkilöstömitoituksen mukaiset jatkotoimenpiteet: osaava henkilöstö ja vaikuttavat prosessit		Somatiikan osastoille tehtiin potilaspaikkavähennyksiä syksyllä 2023 ja lisää kohdistuu 2024. Henkilökuntaa siirretään toisiin tehtäviin/yksikköihin. Vähennykset perustuvat henkilöstömitoitukseen.

Taulukko: Terveiden ja sairaanhoidon toiminnallisten tavoitteiden toteuma

7.3 Hoito ja hoiva

Toimialuejohtaja Ritva Jämsä

Ikäihmisten palveluissa vanhuspalvelulain mukaiset oikeudet palveluihin toteutuivat tiettyjä poikkeuksia lukuun ottamatta. Kotihoidossa palvelun odotusaika oli ajoittain liian pitkä. Tämä johti asiakkaan näkökulmasta jonotukseen epätarkoituksenmukaisessa ympäristössä tai aiheutti epävakautta kotona pärjäämisessä. Ympäri vuorokautista palveluasumista jonotti keskimäärin 75–80 (90/2022) asiakasta läpi vuoden ja keskimääräinen jonotusaika oli 2,7 kk (v. 2022/ 2,8 kk).

Kaikki oman tuotannon ympärivuorokautisen palveluasumisen paikat olivat täysimääräisessä käytössä. Ostopalveluina toteutettavissa palvelutaloissa tilanne oli haasteellisempi. Attendon palvelutaloissa keskimäärin noin viisi paikkaa oli suljettuna läpi vuoden. Folkhälsanin toiminta Emeliehemmetin ympärivuorokautisessa palveluasumisen yksikössä tauotettiin kokonaan kiinteistön huonon kunnon vuoksi elokuussa 2023. Tätä edelsi asukkaiden siirrot tarkoituksenmukaisiin yksiköihin. Tämä aiheutti painetta SAS- jonossa niiden asiakkaiden kohdalla, joilla ei vielä ollut päätöksen mukaista paikkaa. Heidän jonotusaikansa piteni tästä syystä jonkin verran.

Osa Emeliehemmetin asiakkaista siirtyi Pohjanmaan alueen yksiköihin, lähinnä Kruunupyyhyn. Pohjanmaan alueella yksiköiden hoitopäivähinta heidän omissa yksiköissään oli huomattavasti kalliimpi kuin yksiköiden ollessa osa Soiten organisaatiota. Tämä ennakoimaton hintojen nousu aiheutti osittain asiakaspalveluiden ostojen talousarvioylijätkäyksen noin 0,5 miljoonaa euroa. Suurin tekijä talousarvion määrärahan ylittymiseen oli roima hoitopäivähinnan korotus ympärivuorokautisessa palveluasumisessa verrattuna vuoteen 2022 (n. 30 %). Hintamuutoksen taustalla oli lakisääteinen hoitohenkilöstön mitoitustemuutos, palkankorotukset ja inflaation aiheuttamat kustannuspaineet, joiden takia olimme pakotettuja tekemään neuvottelukumppanille myönnytyksiä. Kyseessä oli yli 100 ikäihmisen pitkäaikainen asuminen. Jollei ratkaisua hoitopäivähintaan olisi saatu, olisi asiakkaille tullut nopeasti löytää uusi, asianmukainen asumisratkaisu.

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue

Toimialueen kaikkien kotiin järjestettävien palveluiden käyntimäärät kasvoivat 1,8 %. Ympäri vuorokautisten palveluiden nettohoitopäivät vähenivät noin yhdellä prosentilla. Toimialueen ympäri vuorokautisten ja kotiin järjestettävien palveluiden käyntien ja kontaktien yhteenlaskettu määrä oli 944 940 suoritetta (2022/ 939 581). Lisäksi runsaat 3000 hoitopäivää ostettiin Pohjanmaan alueelta. Tämän suoritemäärän tuottamiseen ja Pohjanmaan hyvinvointialueelta tehtyihin ostoihin käytettiin yhteensä 85,7 miljoonaa euroa, joka ylitti talousarvion määrärahat 4,1 miljoonalla eurolla.

Kotona asuvien yli 75- vuotiaiden osuus kaikista hyvinvointialueella asuvista yli 75-vuotiaista (=peittävyys) oli 93,1 % - 93,5 % (järjestelmistä saatava tieto 93,5 %, huomioiden Pohjanmaalla sekä ympäri vuorokautisen palveluasumisen päätöksellä lyhytaikashoidossa odottavat 93,1 %), (v. 2022/ 93 %). Kuntien välillä tässä oli suuria eroja. Kotona asuvien osuus vaihteli 91,4 %:sta (v. 2022/ 89,1 %) 96,1 %:iin (v. 2022/ 96 %). Kaikissa muissa kunnissa paitsi Halsualla ja Vetelissä päästiin peittävyyden osalta yli 93 %:n tavoitteeseen. Kotona asumisen edellytyksiä on parannettu kotiin vietäviä palveluita vahvistamalla. Kotihoidon resurssointia vahvistettiin kuudella lähihoitajalla. Kotiin järjestettävä yöaikainen hoito laajennettiin kattamaan koko hyvinvointialue. Tämä resurssointi sekä kiertävien perhehoitajien työpanoksen kasvu vähensi hoitopäivien määrää jaksoidossa ja yleislääketieteen osastoilla. Perhoon avattiin joulukuun alussa perhekoti, jonka vaikutus ei vielä vuonna 2023 näy. Perhehoidon asiakasmäärä kasvoi 49:stä 72:een. Omaishoidon peittävyys oli 6,2 % yli 75- vuotiaiden osalta, joka on valtakunnallisessa vertailussa hyvää tasoa. Sosiaalihuoltolain mukaisen liikkumisen tuen palvelun myöntämisperusteet on tarkistettu ja kriteereitä yhdenmukaistettu hyvinvointialueiden pohjoisella yhteistoiminta-alueella 1.12. 2023 alkaen. Kriteerit muuttuivat aiempaa tiukemmiksi.

Säännöllisen kotihoidon piirissä per 31.12.2023 oli 9,2 % yli 75 –vuotiaista ja kumulatiivisesti tarkasteltuna (=ml. kesken vuoden päätyneet asiakassuhteet) 13,2 %. Kotihoidon käyntimäärä kasvoi 1,75 % ja etäkänneissä kasvua oli 3,3 %. Etäkäyntien osuus oli 9,9 % kotihoidon kotikäynneistä, mikä pysyi ennallaan vuoteen 2022 verrattuna. Videopuhelu korvasi kaikki kotihoidon käynnit 82 henkilöllä (2022/48 henkilöä). Tekoäly Gillie otettiin asteittain käyttöön kaikilla kotihoidon alueilla. Samaan aikaan kotihoidon asiakkaiden ensihoidon käytössä on nähtävissä laskeva trendi, joka saattaa kertoa tekoälyn antamasta tuesta ennakoita paremmin voinnissa ja toimintakyvyssä tapahtuvia muutoksia. Etäkontakteja lisättiin myös poliklinikoilla ja tehostetussa kotikuntoutumisessa. Sekä palliatiivisella että geriatrisella poliklinikalla asiakasmäärä (+0,3 %) ja käyntimäärä (+22 %) kasvoi, samoin kotisairaalan kontaktit (+4,3 %). Poliklinikoille ohjautui edelleen potilaita muilta hyvinvointialueilta. Tehostetun kotikuntoutumisen RAI - toimintakykyarviointien vaikuttavuustulosten mukaan 92 %:lla kuntoutusinterventio käyneistä asiakkaista palvelutarve väheni ja 93 %:lla arkisuoriutuminen ja terveydentilan vakaus parani.

Ympäri vuorokautisessa palveluasumisessa kuormitukset (=käytössä olevat asiakas- tai potilaspaikat / paikkojen määrä, %) pysyivät ennallaan. Kuormitukset laskivat jaksoidossa (97,8 % → 95,5 %) ja yleislääketieteen osastoilla (104,1 % → 97,5 %). Oman hyvinvointialueen ulkopuolelta tulevien potilaiden hoitopäivät vähenivät yleislääketieteen osastoilla noin 2500 päivällä (3249 → 677). Erikoissairaanhoidosta yleislääketieteen osastoille siirtyvien potilaiden määrä kasvoi yli sadalla (361 → 480) ja jonotuksen kesto lyheni kolmella vuorokaudella (7 → 4). Jaksohoitoon ohjautuvien asiakkaiden kohdalla näkyi hauraus ja huonokuntoisuus. RAI - toimintakykyarvion mukaan 71 %:lla jaksoidon asiakkaista oli suurentunut riski joutua laitoshoidon. Jaksohoitoon sairaalasta tulleista 170 asiakkaasta 42 % pystyi siirtymään jakson jälkeen omaan kotiin. Ympäri vuorokautisessa palveluasumisessa

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue

1.4.2023 voimaan tulleen lakisääteisen mitoitusmuutoksen mukainen henkilöstöresurssi on toteutunut mm. oppisopimuskoulutuksen kautta. Villa Fionan 52 paikkaa ovat olleet koko viime vuoden täysimääräisessä käytössä Soiten otettua toiminta omakseen kesällä 2022.

Toimialueen ulkoiset tuotot olivat noin 2 miljoonaa euroa talousarviota suuremmat. Myyntituotot muilta hyvinvointialueilta olivat noin 0,6 miljoonaa euroa, sosiaalipalvelumaksut miljoona euroa ja asuntojen vuokrat 0,5 miljoonaa euroa talousarviota suuremmat. Ulkoiset kulut ylittyivät 4,1 miljoonalla eurolla. Ulkoisten kulujen ylitystä tapahtui eniten henkilöstökuluissa. Henkilöstöllä oli noin 23 600 sairauspoissaolopäivää, joka selittää osin henkilöstökulujen ylitystä (2,4 M€). Myöskään mitoitusmuutoksen vaikutusta ei osattu heijastusvaikutuksineen riittävällä tarkkuudella arvioida. Lisäksi yleislääketieteen osastojen kahden henkilötyövuoden vaje / osasto lisäsi henkilöstökuluja. Henkilöstökulujen ylityksen taustalla oli myös sisäisen varahenkilöstöresurssin niukkuus kotiin järjestettävissä palveluissa sekä alueellisesti Lesti- ja Perhonjokilaaksossa. Tämä pakotti käyttämään ulkoisia sijaisia, joiden käyttö kasvoi. Lesti- ja Perhonjokilaaksossa jouduttiin turvautumaan tietyissä tilanteissa myös vuokratyövoiman käyttöön (0,15 M€). Samaan aikaan saattoi hoitoketjun raskaammassa päässä syntyä varahenkilöstölle kotiosastopäiviä. Resurssiohjaukseen onkin tästä syystä kiinnitetty erityistä huomiota ja vuoden 2024 aikana keskitetty resurssiohjausta on tavoitteena kehittää tarvetta ja kysyntää vastaavaksi.

Sosiaalipalveluiden ostojen ylitystä (1,4 M€) kompensoi palvelusetelin maltillinen käyttö (- 0,7 M€). Huomattava osa palveluiden ostojen laskuista kumuloitui joulukuulle, jonka ennakoiti oli puutteellista. Ylitystä muiden palveluiden ostoissa tapahtui hieman vajaa miljoona euroa. Suurin ylitys kohdistui asiakaskuljetuspalveluihin (0,5 M€), jossa asiakasvolyymin kasvu oli ennakoitua suurempaa. Ennakointia vaikeutti korona-ajan kuljetuspalveluiden vähäisempi käyttö. Muissa toimintakuluissa talousarvoylitystä syntyi noin 0,5 miljoonaa euroa. Tämä johtui vuokrien korotuksista, joista kaikki eivät olleet tiedossa talousarvion valmistelun yhteydessä. Aineet tarvikkeet ja tavarat sekä avustukset toteutuivat ennakoitua pienempinä (-0,35 M€).

Tuloslaskelma, tuhatta €	Tot 1-12/2023	Talousarvio 2023	Tot %
Myyntituotot	2 946,7	2 078,9	141,7%
Maksutuotot	11 634,3	10 989,6	105,9%
Tuet ja avustukset	476,6	502,0	94,9%
Muut toimintatuotot	3 172,7	2 644,4	120,0%
Ulkoiset tuotot	18 230,2	16 214,8	112,4%
Sisäiset tuotot	938,2	923,0	101,6%
Toimintatuotot yhteensä	19 168,4	17 137,8	111,8%
Palkat ja palkkiot	-41 450,1	-39 067,6	106,1%
Henkilöstösivukulut	-9 754,8	-9 695,6	100,6%
Asiakaspalvelujen ostot	-14 870,0	-14 325,5	103,8%
Muiden palveluiden ostot	-8 019,3	-6 997,6	114,6%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 221,4	-2 300,3	96,6%
Avustukset	-3 373,2	-3 620,0	93,2%
Muut toimintakulut	-6 042,1	-5 576,4	108,4%
Ulkoiset kulut	-85 731,0	-81 583,0	105,1%
Sisäiset kulut	-20 223,1	-17 057,9	118,6%
Toimintakulut yhteensä	-105 954,1	-98 640,9	107,4%
Toimintakate	-86 785,7	-81 503,0	106,5%

Taulukko: Hoidon ja hoivan tuloslaskelma

Toiminnalliset painopisteet	Mittari ja seuranta
Kotona asumisen mahdollistaminen turvallisesti yhä pidempään	Kotona asuvien yli 75-vuotiaiden osuus nousee 93 %:iin. Toteutunut. Kotona asuvien osuus 93,1–93,5 %
Yöaikaisten kotikäyntien laajentaminen eri tuottamistavoilla koko Soiten alueelle vuoden loppuun mennessä. Oletus tarpeesta: 4 uutta lähihoitajan vakanssia, kustannusvaikutus 200 000 €. Tulee vähentämään painetta lyhytaikaisessa laitoshoidossa	Toteutunut. Hoitopäivät lyhytaikaisessa hoidossa vähentyneet.
Kotihoidon saatavuuden varmistaminen: <ul style="list-style-type: none"> 6 lähihoitajan vakanssia (HAL 08.06.2022 § 89) perustiimeihin, 1 lähihoitajan vakanssi arviointitiimiin yhteensä 350 000 €. Yhden palveluesimiehen virka Perhonjokilaaksoon, kustannusneutraali. Oman palvelun täydentäminen palvelusetelillä, kustannusvaikutus 200 000 € Kotona tapahtuvan kuntoutumisen mahdollisuuksien vahvistaminen: 2 uutta sairaanhoitajan vakanssia Kannus, 	6 lähihoitajan vakanssia ja 1 palveluesimiehen vakanssia otettu käyttöön. Osittain voitu hyödyntää palveluseteliä, mutta jouduttu myös

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue

<p>Tunkkari kotisairaalaosasto-yksiköihin, kustannusvaikutus 200 000 €</p>	<p>turvautumaan vuokratyövoiman käyttöön.</p> <p>Resurssia vahvistettu 2 sairaanhoitajan vakanssin verran</p>
<p>Omais- ja perhehoidon sekä päivätoiminnan edelleen vahvistaminen</p> <ul style="list-style-type: none">• Perhevalmennushaku jatkuva, omaishoidon B-maksuluokan korottaminen, päivätoiminnan laajentaminen (100 000 €) koko HV-alueelle tarpeen mukaisesti• 2 uutta perhekotia ja perhehoitajien määrän kasvu vuodelle 2023, kustannusvaikutus 100 000 €	<p>Maksuluokka korotettu 100 €/ kk. Korotettu palkkioluokka B 664,76 €/ kk.</p> <p>Päivätoimintaa laajennettu Vetelissä ja Kokkolassa. Ikääntyneille päihteidenkäyttäjille suunnattu Pilke-ryhmä aloitti toimintansa Perhonjokilaaksossa.</p> <p>1 perhekoti aloittanut toimintansa 1.12.2023 alkaen. Perhehoitajien määrä kasvanut kahdella.</p>
<p>Teknologian hyödyntäminen ja digitaalisten palveluiden käytön edelleen laajentaminen osana ikääntyneiden palveluiden kehittämistä muita palveluita täydentävänä tuottamistapana.</p> <ul style="list-style-type: none">• Tekoälyn käyttöönotto vuoden 2023 aikana kotihoidon asiakkaiden palvelun ja hoidon tarvetta ennakoivana työkaluna+ sensoriteknologia 22 000 €• Etähoivan työkalun muutos 150 000 €.• Lääkeautomaatti lisäys 73 000 €	<p>Toteutunut. Etäkäynneissä kasvua oli 3,3 %. Etäkäyntien osuus 9,9 % kotihoidon kotikäynneistä. 82 henkilöllä videopuhelu korvasi kaikki kotihoidon käynnit (2022/ 48 henkilöä).</p> <p>Tekoäly Gillie otettiin asteittain käyttöön kaikilla kotihoidon alueilla</p> <p>Toteutunut Osittain toteutunut. Lääkeautomaattien määrä lisääntynyt 11 kpl</p>
<p>Asumispalveluohjelman laatiminen osana ”Ikääntyneiden palveluohjelmaa vuoteen 2040”. Ympäri vuorokautisen asumisen turvaaminen alueella pitkällä aikavälillä terveissä tiloissa ja ikäystävällisesti</p>	<p>Tavoitteena noin 6 % peittävyys yli 75-vuotiaissa v. 2040 mennessä</p> <p>Ohjelman laatiminen kesken. Liittyy Soite 2030 -ohjelmaan</p>
<p>Välimuotoisen asumisen lisääminen alueelle sekä siihen liittyvän sisällöllisen toimintamallin kehittäminen:</p> <ul style="list-style-type: none">• Kokkolaan ja Kaustiselle rakennetaan yhteensä noin 60 välimuotoiseen asumiseen soveltuvaa asuntoa.• Varaudutaan Soiten käyttöön tulevien tilojen kalustamiseen investoinneissa v. 2024 150 000 €. Vuokrasopimukset: arvio 500 000 € vuodessa vuodesta 2024 lähtien	<p>Sisällöllistä formaattia kehitetty hankkeessa.</p> <p>Kaustisella hanke etenee suunnitellusti ja asuntojen arvioitu valmistumisaika on vuodenvaihteessa 2024–2025. Kokkolassa hanke ei edennyt.</p>

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

	Esisopimus vuokrausta koskien Kaustisen kohteen osalta hyväksytty aluehallituksessa 30.10.2023. Arvio vuosivuokrasta 177 164 €. Kalustaminen käyttöön oton yhteydessä.
Palveluiden omavalvonnan kehittäminen ja tehostaminen sekä ostopalveluntuottajien kanssa tehtävään yhteissuunnitteluun panostaminen	Omavalvontaohje ja -lomake päivitetty. Toimitettu myös ostopalveluyksiköihin.
Osaavan, hyvinvoivan ja riittävän henkilöstön turvaaminen sekä henkilöstömitoituksen mukainen henkilöstö <ul style="list-style-type: none">Ympäri vuorokautiseen palveluasumisen mitoituseroisten 1.4.2023/ 0,65 ja 1.12.2023/ 0,7 johdosta alueelle tarvitaan (oma ja osto) v. 2023 noin 40 hoitajaa lisää välittömään hoitotyöhön. Kustannusvaikutusarvio 40 hoitajaa välitön työ + 6 välillinen työ vuodelle 2023 2 200 000 €. Vuodelle 2024 arvio kustannusvaikutuksesta 4 400 000 € vrt. vuoteen 2022.Työnjaon kehittäminen ja osaamisen oikea kohdentaminen, hoiva-avustajien osaamisen hyödyntäminenItse- ja yhteisöohjautuvuuteen kannustaminen sekä vastuun jakaminen henkilöstön osaaminen ja motivaatiotekijät huomioidenPerehdytykseen panostaminen, työssä oppimisen ohjaus ja mentorointi	Mitoitusmuutos 1.4.2023 alkaen toteutettu. 1.12. 2023 muutos ei tullut voimaan. Hoiva-avustajia koulutettu oppisopimuksella ja osa jatkanut lähihoitajakoulutukseen. Muutosvalmennuksen mukaisesti. Lähes kaikki yksiköt käyneet tämän prosessin läpi ja suunnitelma olemassa Perehdytyskortit päivitetty ja perehdytykseen panostettu. Mentorointi käytössä.
Ennaltaehkäisevän työn menetelmät kattavasti käyttöön. Toimintakykyä ylläpidetään ja tuetaan mahdollisilla uusilla menetelmillä ja digitaalisilla palveluilla <ul style="list-style-type: none">Pyrkimys vähentää syntyviä hoivan ja hoidon tarpeita. Ohjauksen ja neuvonnan kohdentaminen tunnistettuihin ja ennustettuihin toimintakykyä alentaviin riskitekijöihin, esim. muistisairaudet.Yhden sairaanhoitajan työpanoksen lisääminen geriatriseen osaamiskeskukseen	Kotiin – hankkeessa kehitetty kotihoidon ja jaksohoitojen kinestetiikka- ja kuntoutusosaamista. Yhteistyössä ikääntyneiden kuntoutuksen kanssa pilotoitu etäkuntoutusta. Toteutunut

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue

Vapaaehtoisten ja 3. sektorin kanssa tehtävä yhteistyö sekä sisäisen integraation syventäminen	Tiivis yhteistyö vapaaehtoisten ja 3. sektorin toimijoiden kanssa erityisesti Kotiin hankkeen ja yhteisöllisen asumisen sisällöllisen kehityshankkeen kautta. Toimialueiden välinen yhteistyö syventynyt Soite 2030 - tavoitteiden saavuttamiseksi.
Palveluiden kehittäminen yhteistyössä henkilöstön, asiakkaiden ja sidosryhmien kanssa. Vaikuttamisen kanavien monipuolistaminen ja vuoropuhelun tiivistäminen ja yhdessä tekeminen arjen toimintaan	Vanhusneuvostoon viety ajankohtaisia asioita. Yhteisöllisen asumisen toimintamallin kehittämiseen osallistettu kuntalaisia ja sidosryhmiä. Palvelurakenteellisia muutoksia suunniteltu yt – menettelyn mukaisesti yhdessä henkilöstön kanssa.

Taulukko: Hoidon ja hoivan toiminnallisten tavoitteiden toteuma

7.4 Perheiden palvelut

Toimialuejohtaja Minna Lönnbäck

Vuoden 2023 alussa Vammaispalvelut ja Perheiden palvelut yhdistyivät Perheiden palveluiden toimialueeksi. Tavoitteena oli saada integroituneemmat palvelut. Yhdistymisen myötä toimialueella työskentelee noin 900 työntekijää sosiaalihuollon, perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon tehtävissä. Toimialueella on Itlan tuella pyritty vahvasti toimimaan yhteisövaikuttavuuden ja systeemisen toimintamallin mukaisesti. Tämä tarkoittaa mm. sitä, että monimutkaisia ja kompleksisia ongelmia pyritään ratkaisemaan yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

Opiskeluhuollon psykologi- ja kuraattoripalvelut siirtyivät hyvinvointialueen järjestämisvastuulle vuoden 2023 alusta lukien. Hyvinvointialueen opiskeluhuollossa on johtavan koulukuraattorin ja vastuualuejohtajan lisäksi työskennellyt 16 koulukuraattoria, 4 vastaavaa kuraattoria ja 8 koulupsykologia. Puolet koulupsykologien vakansseista on ollut täyttämättä. Menneen vuoden aikana tärkeimpänä tavoitteena oli opiskeluhuollon integroiminen osaksi hyvinvointialueen toimintaa. Samalla tavoitteena oli yhtenäistää opiskeluhuollon psykologi- ja kuraattoripalvelut koko Keski-Pohjanmaan alueella. Tärkeää oli myös kehittää yhteistyötä alueella toimivien koulutuksen järjestäjien kanssa. Tätä yhteistyötä tukee alueen opiskeluhuollon yhteistyöryhmä.

Kärkullan kuntayhtymältä hyvinvointialueellemme 1.1.2023 siirtyneet toimintayksiköt ovat integroituneet osaksi vammaisten asumispalvelujen ja päiväaikaisen toiminnan palveluita Kokkolassa. Työntekijöitä Soitelle siirtyi yhteensä 29 henkilöä. Yksiköt muodostavat Soldalenin vastuualueen.

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue

Toimialueen ulkoiset kulut ylittyivät 7,3 miljoonalla eurolla. Suurimpia kulueriä olivat henkilöstökulut ja ostopalvelut. Henkilöstökulut ml. sivukulut ylittyivät 2,2 miljoonalla eurolla. Haasteena toimialueella oli lääkärivaje nuorisopsykiatrialla, perhekeskustoiminnassa, kehitysvammapoliklinikalla ja aikuisten psykiatrialla ja päihdepalveluissa. Toimialueella jouduttiin turvautumaan lääkäripalveluiden ostoihin. Talousarviossa varattu määräraha (885 000 €) ylittyi, sillä lääkäripalveluiden ostojen kulut olivat 1,9 miljoonaa euroa. Lasten somatiikalla lääkäritilanne parani loppuvuotta kohden. Pediatriinen kesäkoulu oli menestys ja sitä kautta saatiin hoidettua osa koululaisten määräaikaistarkastuksista. Myös psykologipalveluissa jouduttiin turvautumaan ostopalveluihin. Vaativan erityisen palvelujen asiakkaiden tarvitsemia palveluita on ollut vaikea löytää. Tämä on aiheuttanut omien palveluiden vahvistamista akuuttiin tarpeeseen ja lisäresursointia henkilöstöön.

Talousarvion ylityksiin on johtanut mm. ostopalveluissa vuoden aikana tapahtuneet hintojen korotukset, kalliit yliopistosairaalajaksot ja lakisääteisten palveluiden järjestäminen. Nämä asiat näkyvät asiakaspalveluiden ostoissa, jotka ylittyivät 2,6 miljoonalla eurolla. Asiakaskuljetuspalveluissa ylitystä selitti palvelun tarpeen palautuminen koronaa edeltävälle tasolle.

Asiakasmäärät olivat suuret niin lastensuojelussa, vammaispalveluissa, lapsiperheiden sosiaalipalveluissa kuin aikuisten sosiaalipalveluissa. Asiakastyössä korostui kriisitilanteiden hoitaminen. Lisäksi sosiaalihuollon uuden asiakastietojärjestelmä LifeCaren käyttöönotto kuormitti työntekijöitä, vaikka jonkin verran ylimääräistä resurssia oli käytettävissä siirtopäätösten tekemiseen. Pelkästään vammaispalveluissa tehtiin 5400 siirtopäätöstä.

Lastensuojeluilmoitusten määrä oli 3290 kappaletta. Perheluurin puheluita tuli 675 kpl ja Apunappi yhteydenottojen määrä oli 142. Sosiaalipäivystyksessä sähköistä ilmoituskanavaa pitkin tulevat yhteydenotot ja ilmoitukset olivat jatkuvassa nousussa. Sosiaalipäivystyksessä tehtiin paljon kiireellisen sijoituksen päätöksiä. Lapsiperheiden kotipalvelussa ”Ekavauva” - palvelusta saatiin hyvää palautetta. Palvelun kautta tuli esille perheiden haasteita mm. kasvatukseen liittyen. Perhesosiaalityössä henkilöstövajetta esiintyi varsinkin alkuvuoden 2023 aikana ja ostopalveluita jouduttiin käyttämään suunniteltua enemmän asiakkaiden palvelujen turvaamiseksi. Moniammatillisen palvelutarpeen arvioinnin juurruttamista käytäntöön tehtiin niin lapsiperheiden palveluissa kuin aikuisten sosiaalipalveluissa. Lastensuojeluun perustettiin suunnitelmien mukaisesti tehostetun perhetyön tiimi (4 sosiaaliohjaajaa). Tiimillä oli vuoden lopussa 20 asiakasperhettä. Myös vammaispalveluissa perustettiin uusi henkilökohtaisen avun tiimi. Sen tavoitteena on reagoida haastaviin tilanteisiin nopeasti ja pyrkiä vähentämään ostopalveluiden käyttöä.

Aikuissosiaalityön vastaanottamissa sosiaalihuoltolain mukaisissa yhteydenotoissa korostui lisääntyvästi asiakkaiden mielenterveyden haasteet. Psykiatrian avohoidossa kehitettiin hoitoon pääsyä ottamalla käyttöön puhelimesta tehtävän hoidon tarpeen arvioinnin tueksi sähköinen asiointikanava Terapianavigaattori. Terapianavigaattorin täyttää noin 70 % omalla yhteydenotolla hoitoon hakeutuvista potilaista. Noin 50 % neuvonta- ja arviointipuhelimeen soittavista asiakkaista ohjautuu muihin kuin aikuispsykiatrian avohoidon palveluihin. Työttömien palveluiden yhteistyössä korostui asiakkaiden työ- ja toimintakyvyn selvittämisen tarve yhteistyössä terveydenhuollon kanssa.

Sosiaalisen luototuksen palvelu käynnistyi 1.8.2023 sen tullessa hyvinvointialueiden tuottamaksi lakisääteiseksi palveluksi. Luototukseen liittyviä yhteydenottoja on tullut 52 kappaletta.

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue

Luottopäätöksiä tehtiin 10 kappaletta, joista myönteisiä oli kuusi ja kielteisiä neljä. Myönnettyjen luottojen yhteismäärä vuonna 2023 oli 20 500 euroa.

Kotoutumispalveluissa työskenneltiin oleskeluluvan ja kuntaoikeuden saaneiden asiakkaiden kanssa. Valtio maksoi laskennallisia korvauksia noin 200 asiakkaasta. Heistä suurin osa asui Kokkolassa.

Koivutupa on kaikenikäisten kohtaamispaikka. Koivutuvalla järjestetään mm. avointa perhetoimintaa. Lisäksi Koivutuvalla oli toimintaa iltaisin ja viikonloppuisin. Kävijöitä oli yhteensä 9890 henkilöä. Lasten määrä 2954 kappaletta.

Psykiatrin osastopaikkojen kuormitus oli alhainen pitkin vuotta. Asian huomioimiseksi suunniteltiin ja toteutettiin toimenpiteitä. Kuormituksen laskun taustalla oli Pohjanmaan hyvinvointialueen potilaiden määrän merkittävä vähentyminen - vain yksittäisiä Pohjanmaan potilaita hoidettiin. Osaston kuormituksen vähäisyyden vuoksi tehtiin henkilöstön siirtoja mielenterveyskuntoutujien sosiaalipalveluihin ja aikuispsykiatrian avohoitoon. Palvelualueella aloitettiin päihde- ja riippuvuuspalveluiden vastuualueen integrointi osaksi psykiatria. Maaliskuussa alkaneeseen IPS-hankkeen työntekijöiden kanssa tehtiin tiivistä yhteistyötä ja hankkeeseen ohjattiin aktiivisesti asiakkaita. Aikuispsykiatrian avohoidossa oli 1037 potilasta ja 420 potilasta jonotti hoitoa. Lähetteen määrä vuonna 2023 oli 2263 kappaletta (-2,3 %). Lähettestä 88 % käsiteltiin kolmen vuorokauden ja 98 % 21 vuorokauden aikana. Käyntejä oli 33 414 kappaletta (-6,4 %). Mielenterveyskuntoutujien sosiaalipalveluissa yli 25-vuotiaiden sosiaalisen kuntoutuksen asiakkaiden määrä nousi vuoden 2023 aikana. Nuorten sosiaalista kuntoutusta kehitettiin syksyn aikana vertaisohjaajatoiminnalla, josta saatiin hyviä kokemuksia.

Soiten omissa vammaispalveluiden asumisyksiköissä oli yhteensä 254 asukasta (ympäri vuorokautinen palveluasuminen, palveluasuminen, tukiasuminen ja tilapäishoito). Muissa kuin hyvinvointialueen asumisyksiköissä asiakkaita oli yhteensä 122 kappaletta. Sijaishenkilöstön saaminen erityisesti asumisyksiköihin oli haasteellista. Työssäjaksamisen haasteet lisääntyivät. Psykososiaalisen kuormittumisen määrä lisäsi poissaoloja ja heikensi työhyvinvointia. Vallaton vammaistyö - hanke mahdollisti uusien toimintamallien käyttöön, joilla lisätään yhteistyötä ja ylläpidetään työhyvinvointia (liikuntaryhmät, tutustumiskäynnit, yhteiset tempaukset).

Talousarvion kuluylityksiä kompensoi hieman ulkoiset tuotot, jotka toteutuivat noin 0,9 miljoonaa euroa (5,4 %) talousarviota suurempina.

Tuloslaskelma, tuhatta €	Tot 1-12/2023	Talousarvio 2023	Tot %
Myyntituotot	14 077,4	13 756,0	102,3%
Maksutuotot	1 765,6	1 558,3	113,3%
Tuet ja avustukset	549,2	315,0	174,4%
Muut toimintatuotot	1 213,1	1 067,2	113,7%
Ulkoiset tuotot	17 605,3	16 696,5	105,4%
Sisäiset tuotot	4 247,4	5 043,9	84,2%
Toimintatuotot yhteensä	21 852,7	21 740,3	100,5%
Palkat ja palkkiot	-40 074,4	-38 247,1	104,8%
Henkilöstösivukulut	-9 820,6	-9 441,2	104,0%
Asiakaspalvelujen ostot	-33 860,4	-31 174,5	108,6%
Muiden palveluiden ostot	-10 599,4	-8 339,4	127,1%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 075,5	-1 962,2	105,8%
Avustukset	-4 050,9	-4 338,5	93,4%
Muut toimintakulut	-4 065,7	-3 680,1	110,5%
Ulkoiset kulut	-104 547,0	-97 183,0	107,6%
Sisäiset kulut	-20 557,5	-18 906,7	108,7%
Toimintakulut yhteensä	-125 104,5	-116 089,8	107,8%
Toimintakate	-103 251,8	-94 349,4	109,4%

Taulukko: Perheiden palveluiden tuloslaskelma

Toiminnalliset painopisteet	Mittari ja seuranta
Painotetaan ammattilaisten yhdessä tekemistä ja palveluketjujen sujuvuutta. Toimialueen vastuualueet ja kaikki työntekijät toimivat yhdessä strategisten tavoitteiden ja asiakkaiden tarpeiden pohjalta. Palvelualue- ja vastuualuejohtajat johtavat omia alueitaan monitoimijaisen ajattelun ja asiakaslähtöisyyden periaatteilla. Yhteisö- ja itseohjautuvuus toimii työyksiköissä.	Toteutunut osittain.
Huolehditaan työhyvinvoinnista, tuetaan työntekijöiden jaksamista, kannustetaan ja ohjataan hyvään johtamiseen. Johtajat kannustavat toimintayksiköitä yhteisö- ja itseohjautuvuuteen. Uusien työntekijöiden rekrytointi hoidetaan tehokkaasti ja pyritään ennakoivasti reagoimaan muutoksiin. Työntekijöiden pysyvyys ja osaamisen jatkuva kehittäminen nähdään hyvän toiminnan edellytyksinä.	Toteutunut osittain. Yksiköt osallistuneet muutosvalmennukseen ja sitä kautta tiimien itseohjautuvuus lisääntynyt. Perhekeskuspalveluista on osallistuttu myös Läpimurtovalmennukseen

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

Digipalvelujen hyödyntäminen ja kehittäminen edelleen, esim. diabeteslasten hoidon sähköinen etäseurantajärjestelmä otetaan käyttöön, etäasioinnin lisääminen palvelualueilla, etähoivan käytön lisääminen kotiin tuotavissa palveluissa, esim. kehitysvammatyössä avohuollon tiimin kotikäynnit.	Toteutunut osittain. Digisuunnitelmat tehty palvelualueittain.
Pirkko - toiminnanohjausjärjestelmän täysipainoinen hyödyntäminen eri palvelu- ja vastuualueilla. Toiminnan tuottavuuden ja vaikuttavuuden parantaminen.	Toteutunut osittain
Kehitetään monitoimijuutta ja yhteistä tekemistä Soiten toimijoiden kesken (Tulevaisuuden sotekeskus) sekä läheisten kuntatoimijoiden, järjestöjen ja muiden viranomaisten kanssa. Huomio on erityisesti palvelupoluissa ja palveluprosessissa. Huomioidaan erityisesti monipalveluasiakkaiden vaikeudet palveluihin pääsemisessä ja palveluihin kiinnittymisessä.	Toteutunut
Oppilas- ja opiskelijahuollon integroiminen osaksi Perhekeskuspalvelujen palvelualueetta ja toimialueen toimintaa sekä tiivis yhteistoiminta kuntien sivistystoimien kanssa, vastuualueen toimintamahdollisuuksien turvaaminen ja toiminnan tunnetuksi tekeminen organisaatiossa.	Toteutunut
Kärkullan kuntayhtymältä siirtyvän toiminnan integroiminen osaksi vammaisten asumispalvelujen ja päiväaikaisen toiminnan palvelujen palvelualueetta ja toimialueen toimintaa. Hyvinvointialueella muodostuu näistä toiminnoista Soldalenin vastuualue, johon kuuluvat Kokkolassa toimivat kaksi asumispalveluyksikköä ja päivätoimintayksikkö. Kustannukset ovat olleet aikaisemmin Soiten kustannuksissa ostopalveluina.	Toteutunut
Kehitysvammaisten asumispalvelut, Einontien (Kaustisella) asumispalveluyksikön perustaminen 2024. Toiminta alkanee vuoden 2024 alusta. Vuonna 2023 varataan investoinneissa ensikertaiseen kalustamiseen 200 000 €. Perustetaan toimintaa varten tarvittavat 18 vakanssia. Aloitetaan asumisvalmennus tuleville asiakkaille. Vuonna 2023 palvelutuotannon kustannukset koostuvat lähinnä avainhenkilöiden palkkakustannuksista loppuvuonna 2023. Kustannusvaikutus vuodesta 2024 alkaen noin 1,3–1,5 M€/vuosi. Osa kustannuksista korvautunee alueen ulkopuolisten ostopalvelujen vähenemisellä.	Rakentaminen toteutunut, toiminta alkaa v. 2024

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

<p>Kehitysvammaisten asumispalvelut, Kokkolan Tukena kodin toiminta alkaa vuoden 2024 aikana. Aloituskajankohta tarkentuu vuoden 2023 aikana. Kustannukset vuositasolla tulevat olemaan noin 1 M€. Osa kustannuksista korvautunee ostopalvelujen vähenemisellä, esim. alueen ulkopuolella hankitut ostopalvelut vähenevät.</p>	<p>Toteutuu vuoden 2024 aikana</p>
<p>Lapsiperheiden ennaltaehkäisevän työn ja matalan kynnyksen palveluja kehitetään. Lapsiperheiden kotipalvelussa otetaan käyttöön Eka vauva - menetelmä, vakiinnutetaan palveluohjauksen toiminta, otetaan käyttöön Lapsen hyvä tilanne neuvonpito (erotilanteissa), jatketaan Iltan rahoittamaa yhteiskehittämistä yhdessä kuntien sivistystoimien kanssa ja kehitetään edelleen monialaista palvelutarpeen selvittämistä. Vahvistetaan tätä kokonaisuutta perustamalla palveluohjaukseen vastaavan sosiaaliohjaajan vakanssi. Kustannusvaikutus 50 000 €.</p>	<p>Toteutunut osittain. Sosiaaliohjaajan virkaa ei perustettu.</p>
<p>Lasten ja nuorten psykiatristen peruspalvelujen koulupsykykaritoiminta vakainaistetaan (4 vakanssia) ja perustetaan yksi uusi vakanssi toiminnan tarpeisiin. Neljän psykykarin palkkakustannukset ovat jo olleet vuoden 2022 menoissa mukana, lisäkustannus 50 0000 € uudesta vakanssista.</p>	<p>Toteutunut</p>
<p>Aikuisten psykiatrisen osastohoidon Turvasolun käyttöönotto mahdollistaa vaikeahoitoisten potilaiden hoidon omalla alueella aikaisempaa paremmin. Perustetaan 1 sairaanhoitajan vakanssi toiminnan mahdollistamiseksi. Kustannusvaikutus 50.000. Toisaalta kustannuksia vähentänee vaikeahoitoisten ostopalvelukustannusten väheneminen.</p>	<p>Toteutunut</p>
<p>Matalan kynnyksen ja kotiin annettavien palvelujen lisääminen ja kehittäminen esim. päihde- ja mielenterveyspalveluissa sekä aikuisten sosiaalipalveluissa. Uusien toimintatapojen käyttöönotto ja kokemusasiantuntijoiden hyödyntäminen palveluiden kehittämisessä.</p>	<p>Toteutunut osittain</p>
<p>Sosiaalipäivystyksen toimintavalmiuden ylläpitämiseksi perustetaan 1 sosiaalityöntekijän virka. Kustannusvaikutus 65 000 €, suuren osan kustannuksista korvaa sijaispalkkojen väheneminen, kun sijaistarve uuden vakanssin myötä vähenee.</p>	<p>Toteutunut</p>
<p>Lastensuojelun vahvistaminen lisäresursseilla, perustetaan 2 sosiaalityöntekijän virkaa ja 2</p>	<p>Toteutunut</p>

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue

sosiaaliohjaajan virkaa. Lastensuojelulaki rajaa 1.1.2024 lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän asiakasmäärän 30 lapseen/sosiaalityöntekijä (2022 vuonna 35 lasta/sos.tt.). Jälkihuollon asiakasmäärä kasvaa lainmuutoksen takia vielä (oikeus jälkihuoltoon laajentunut 25-vuotiaaksi). Neljän uuden vakanssin kustannukset ovat 230 000 € vuodessa.	
Lastensuojelun tehostetun perhetyön muuttaminen ostopalveluista omaksi toiminnaksi. Tavoitellaan toimivaa ja paremmin asiakasperheiden ja lasten tarpeisiin vastaavaa toimintaa. Perustetaan 4 sosiaaliohjaajan vakanssia toimintaa varten. Muutos on kustannusneutraali, määräraha vakansseihin siirretään ostopalveluista.	Toteutunut

Taulukko: Perheiden palveluiden toiminnallisten tavoitteiden toteuma

7.5 Pelastustoimi

Toimialuejohtaja Marko Hottinen

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen pelastustoimen ensimmäinen toimintavuosi muodostui toiminnan vakauttamisesta kunnilta hyvinvointialueelle siirryttäessä sekä toiminnan kehittämisestä. Toiminnassa näyttäytyivät myös uudistuneen pelastuslainsäädännön (379/2011) ja pelastustoimen järjestämisestä annetun lain (613/2021) mukaiset tehtävät. Toiminnan aloittamiseen liittyi erittäin laaja ja säännöllisesti toistuva hyvinvointialueen pelastustoimen seuranta- ja arviointivelvollisuuden mukainen raportointi (laki pelastustoimen järjestämisestä 613/2021 13 §). Lisäksi valmisteltiin hyvinvointialueen ensimmäinen palvelutasopäätös oheisaineistoinen, joka perustui Sisäministeriön asetukseen pelastustoimen palvelutasopäätöksestä (1225/2022). Palvelutasopäätöksen eräiden osalueiden valmistelutyö ja kehittämistoimenpiteiden toteuttaminen jatkuvat tulevina vuosina. Palvelutasopäätöksen valmistelussa hyödynnettiin polis-kyselyllä toteutettua palvelutarpeen tunnistamista osana asiakkaiden osallistumis- ja vaikuttavuusmahdollisuuksia.

Hyvinvointialueen pelastustoimeen kohdistui useita aluehallintoviranomaisen valvontoja, joissa valvontaa tapahtui pelastustoimen henkilöstöön (kelpoisuus, määrä, laatu), omavalvontaan ja toimintavalmiuteen liittyen. Tuleville vuosille 2024–2026 aluehallitus tulee ulottamaan valvonnan väestönsuojelun ja varautumisen suunnitelmien valvontaan. Suunnitelmien perusteet täsmentyvät vuoteen 2025 mennessä, mutta valvonta alkoi jo vuonna 2023 jatkuen vuoteen 2026 asti. Taustalla on voimakas kansallisen säädös- ja asetuspohjan uudistustarve, joka muokkaa pelastustoimen suunnitelmien sisältövaatimuksia vastaamaan muuttuneen turvallisuusympäristön tarpeisiin.

Pelastustoimen palveluiden saatavuus toteutui kiitettävästi. Pelastustoiminnan toimintavalmius täyttyi 96 %: sesti. Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen pelastustoimi oli toinen kahdesta hyvinvointialueesta Suomessa, joissa ei muodostunut ongelma-alueita pelastustoiminnan

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue

toimintavalmiuden toteutumisessa eri riskiruuuduissa. Alueen asukkaiden turvallisuusviestinnän tavoite toteutui. Turvallisuusviestinnällä tavoitettiin 8,4 % alueen väestöstä. Valvontatarkastusten (palotarkastus) toteuma oli 100 %. Varautumisen suunnittelussa laadittiin alueellinen riskiarvio ja palvelutasopäätöksen perusteeksi pelastustoimen oma riskinarvio. Se täydentyy erillisellä poikkeusolojen riskiarviolla vuoden 2024 aikana.

Vuoden 2023 palveluiden tarveperusteet (onnettomuustyyppi, aika, hälytysmäärä) noudattivat edellisvuosien vaihteluväliä. Joissakin toimipisteissä ja palvelutarpeen sijoittumisessa eri riskialueille on tunnistettavissa muutoksia. Palveluntarve on vähentynyt III riskialueilta ja keskittyy II ja I riskialueihin.

Onnettomuuksien ennaltaehkäisyn valvontaprosessin muutos vuoden 2023 aikana lisäsi yksittäiseen valvontakohteeseen käytettävää resurssia. Onnettomuuksien ehkäisyn palveluissa havaittiin palovaarailmoitusten kasvua edellisvuosiin verrattuna sekä erilaisten asiakirjavalvontojen määrän pienoista kasvua (esim. rakennuslupa, yleisötapauhtumien pelastussuunnitelma, asiantuntijalausunnat). Myös alueen asukkaiden kokema ennakoivan turvallisuusosaamisen tarve kasvoi.

Vuoden 2023 pelastustoimen kulut alittivat talousarvion. Tämän mahdollisti vähentynyt hälytystehtävien palvelukysyntä. Kysyntää oli 12 % vähemmän kuin viimeisen viiden vuoden keskiarvo ja 8 % vähemmän kuin vuonna 2022. Vähentynyt palveluntarve näkyi erityisesti sivutoimisen henkilöstön toimipisteissä (ennakoimaton kulu kysynnän mukaan), joissa myös hälytystehtävän kestot tunteina mitattuna olivat viimeisen 10 vuoden keskiarvon alapuolella. Lisäksi kaikki kansalliset ICT – hankkeet (VIRVE 2.0, KEJO, OE - järjestelmä) eivät toteutuneet sillä tasolla, mikä oli annettu valtion osalta tiedoksi. Hankkeiden kulut tulevat kohdistumaan lähivuosille. Myöskään osa siirtosopimukseen perustuvista kiinteistökuluista ei vielä toteutunut täysimääräisesti. Kuluhallintaa auttoi myös operatiiviseen toimintaan tehdyt toimintojen sopeuttamistoimet. Mikäli kyseessä olisi ollut palveluntarpeen keskiarvon mukainen vuosi, olisi talousarviossa pysyminen ollut erittäin haasteellista, ellei mahdotonta.

Ensimmäinen luonnos pelastustoimen vuoden 2024 talousarviosta laadittiin vuonna 2023 vahvistetun pelastustoimen palvelutasopäätöksen tarvepohjan mukaisena. Se osoittautui olevan noin 900 tuhatta euroa liian korkea hyvinvointialueen talouden raami huomioiden. Tämä tarkoittaa, että vuoden 2024 talousarvio on tehty talouden eikä toiminnan reunaehdoin.

Keski-Pohjanmaan pelastustoimen asiantuntijatehtäviin oli menneenä vuonna erittäin vaikea saada rekrytoitua henkilöstöä. Vastaava ilmiö näyttäytyy myös muualla Suomessa, kun katsotaan tiettyjä pelastustoimen tehtäviä. Pelastustoimintaan osallistuvilta sivutoimiselta henkilöstöltä vaadittavien tehtävien toimintakyvyn tasossa ja koulutukseen osallistumisessa on edelleen kehittämistarvetta, vaikka tilanne merkittävästi parani vuodesta 2022. Tilanne ei kaikilta osin vastaa arvioitua palvelutasopäätöksen mukaista tarveperustetta, mutta korjausliikkeet ovat olleet oikeansuuntaisia. Suurimman haasteen muodostaa pelastustyöntekijän toimintakyvyn vaatimusten saavuttaminen sekä erilaisten koulutuksien kautta hankittavat suoritteet (osaaminen). Pelastustoimintaan osallistuvilta pää- ja sivutoimiselta henkilöstöltä vaaditaan jatkossa yhä enemmän osaamisen kehittämiseen ja ylläpitoon käytettävää aikaa. Tämä kasvattaa pelastustoimen kustannuksia.

Tulevaisuuden haasteena on kasvava asiantuntijatyömäärän osuus kaikilla asiantuntijuusalueilla (pelastustoiminta, onnettomuuksien ennaltaehkäisy ja varautuminen) sekä suunnittelutyön

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue

laajemmat vaatimukset ja yhteensovittamien esimerkiksi hyvinvointialueen yhteisen varautumisen näkökulmasta. Vallitseva epävarma kansainvälinen turvallisuustilanne ja alueen muuttuva toimintaympäristö haastavat varautumisen ja palvelutuotannolta vaadittavan tarveperusteisen suorituskyvyn suunnittelua ja yhteensovittamista eri organisaatioiden kesken. Näihin osa-alueeseen on edellisestä organisaatiosta siirtynyt noin kahden henkilötyövuoden kokoinen korjausvelka. Sitä ei ole voitu nykyrahoituksella kattaa, vaikka virkarakenteeseen on esitetty lisäresursointia. Tämä tulee näkymään siten, että kaikkia osa-alueita ei tulla saamaan vaatimusten mukaiselle tasolle.

Tulevien vuosien merkittävimminä riskeinä ja epävarmuustekijöinä näyttäyty kiinteän kulurakenteen kasvu, joka ylittää rahoituksen kasvun. Kulukasvu kohdistuu esimerkiksi toimitilojen vuokriin, henkilöstön palkkoihin, muiden palveluiden, aineiden ja tarvikkeiden kallistumiseen sekä henkilöstön osaamisen kehittämisen kustannuksiin. Vuonna 2023 toteutetut ja vuoden 2024 investoinnit parantavat kuluhallintaa ja tuovat lisää toimintavarmuutta. Toimitilojen käyttöä ja määrää tulee tehostaa. Vuoteen 2025 mennessä tullaan tekemään toimitilaselvitys ja tulevaisuuden palveluverkkoesitys.

Muuttuva toimintaympäristö haastaa pelastustoimen materiaalsen varautumisen, mutta tähän ei ole erikseen osoitettua ohjelmaa, hankerahoitusta tai talousarvion määrärahaa. Tarve asialle on selkeä: lisäpanostuksilla tuettaisiin mm. erilaisiin häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin varautumista. Tarve tulee tarkentumaan lähivuosina materiaalien, henkilöstön määrän ja esimerkiksi väestönsuojelumuodostelmilta vaadittavan henkilöstö- ja materiaalikapasiteetin osalta. Lisäksi yhteiskuntarakenteen muutoksella on vaikutuksia suurimpien kuntien taajamien riskialueiden saavuttamiseen. Varsinkin arkipäivisin klo 7–17 välillä voi palveluiden saatavuudessa olla haasteita.

Varautumista suunnittelutyöhön ja palvelukyvykkyyden jatkuvuuden hallintaa on lisättävä pelastustoiminnan valmiussuunnittelussa, väestönsuojelun yhteensovittamisessa sekä omatoimisen varautumisen tukemisessa. Pelastustoiminnan suunnitelmien yhteensovittamien paikallisesti, alueellisesti, kansallisesti ja pelastustoiminnan yhteistyöalueella tulevat lisäämään asiantuntijatyöhön käytettävää aikaresurssia. Suunnittelutyössä tulee yhdistymään suorituskykyvaatimus ja palvelutuotannon vaatimukset. Esimerkiksi toimintavalmiuden suunnitteluohje on päivittymässä vuoteen 2025 mennessä. Merkittävimmät osa-alueet muodostuvat ympäristövahingontorjunnan, CBRN (kemikaali- biologiset, ja säteilyyn) ja poikkeusoloihin liittyvien kyvykkyyksien kehittämisessä.

Tuloslaskelma, tuhatta €	Tot 1-12/2023	Talousarvio 2023	Tot %
Myyntituotot	25,5	31,0	82,2%
Maksutuotot	39,5	47,0	84,1%
Tuet ja avustukset	1,3	0,0	0,0%
Muut toimintatuotot	3,7	0,0	0,0%
Ulkoiset tuotot	70,0	78,0	89,8%
Sisäiset tuotot	427,8	637,9	67,1%
Toimintatuotot yhteensä	497,8	715,9	69,5%
Palkat ja palkkiot	-4 087,5	-4 232,5	96,6%
Henkilöstösivukulut	-929,7	-1 032,5	90,0%
Asiakaspalvelujen ostot	-4,1	-21,0	19,3%
Muiden palveluiden ostot	-791,6	-925,3	85,5%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-640,6	-597,5	107,2%
Avustukset	-29,0	-36,7	79,0%
Muut toimintakulut	-1 331,2	-1 687,5	78,9%
Ulkoiset kulut	-7 813,7	-8 533,0	91,6%
Sisäiset kulut	-777,0	-1 115,6	69,7%
Toimintakulut yhteensä	-8 590,7	-9 648,5	89,0%
Toimintakate	-8 092,9	-8 932,7	90,6%

Taulukko: Pelastustoimen tuloslaskelma

Toiminnalliset painopisteet	Mittari ja seuranta
Päätetään palvelutasopäätöksessä normien mukaisesti pelastuslaitoksen palveluista, asemaverkosta sekä henkilöstö- ja materiaaliressusseista. Palvelutasopäätös perustuu kokonaiskuvaan yhteiskunnan riskeistä.	Hyvinvointialueen pelastustoimen palvelutasopäätös hyväksyttiin vuosille 2024–2025 11/2023, jota edelsi moniulotteinen osallistava päätöksentekoprosessi. Palvelutasopäätös ja sen resurssit on tehty talouden reunaehdoin eikä riskiperusteisesti. Palvelutasopäätös yleinen osio on julkinen ja liitteet (TL IV).
Vähennetään onnettomuuksia, vastataan pelastustoiminnasta ja osallistutaan siviilivalmiuden ylläpitoon ja kehittämiseen	Tulipalojen määrä väheni vuonna 2023 vuoteen 2022 verrattuna 11,7 %. Tämän osa-alueen tuloksen suunta on hallitusohjelman 10.1 mukaisessa tavoitteessa. Pelastustoimen hälytystehtävien määrä väheni 7,75 % vuoteen 2022 verrattuna. Siviilivalmiuden ylläpidon ja kehittämisen tarve on tunnistettu palvelutasopäätöksen kehittämisosassa, joka pohjautuu pelastustoimen riskinarvioon.
Valtakunnallisten vähimmäisvaatimusten saavuttaminen, toimintavalmiustavoitteiden	Valtakunnallisesti on määritetty, että kiireellisissä pelastustehtävissä ensimmäinen yksikön tulee

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue

<p>täytyminen, suorituskykyisen henkilöstön määrän ja pelastustoimen suorituskykyvaatimusten täytyminen</p>	<p>saavuttaa riskiruudulle asetetun toimintavalmiusaikatavoitteen toteutuminen vähintään > 50 %. Keski-Pohjanmaalla vuoden 2023 toteuma on 96 %. Kolmen riskiruudun osalta ei saavutettu yksittäisenä vuotena näitä tavoitteita, mutta vielä ei ole muodostunut ns. ongelmaruutuja.</p> <p>Valvontatyössä eli palotarkastuksissa saavutettiin 100 %. Turvallisuusviestinnällä saavutettiin 8,4 % alueen asukkaista (6 %).</p> <p>Pelastustoimintaan osallistuvan suorituskykyisen henkilöstön määrässä on tapahtunut positiivinen kehitys. Pelastustoimen vaativien tehtävien henkilöstä tarvitaan lisää. Haasteita on osaamisen ja toimintakyvyn osa-alueiden erilaisissa suoritteissa. Pelastustoimen suorituskykyvaatimusten osalta on kansalliset määräykset vielä valmisteluvaiheessa. Paikallisella tasolla työ on aloitettu.</p>
<p>Lisätään jokaisen alueen asukkaan tietoisuutta ja vastuuta omasta ja yhteisön turvallisuudesta ja ympäröivästä turvallisuudesta</p>	<p>Pelastustoiminnan palvelutasopäätöksessä on tunnistettu alueen asukkaiden varautumiseen ja turvallisuusosaamiseen liittyvää tukemistarvetta (osallisuuden kysely-Polis-kysely). Paikallinen turvallisuusympäristö on muuttunut ja muuttuu sekä lähialueiden turvallisuustilanne on epävaka aiheuttaen lisääntyvää palveluntarvetta.</p>
<p>Toimitaan pelastustoimen prosessiperusteisen palvelutuotannon mukaisesti kolmessa pääprosessissa (onnettomuuksien ehkäisy, pelastustoiminta, varautuminen). Lisäksi toimintaan liittyy johtamisen ja ohjauksen prosessi sekä pelastuslaitoksen sisäiset ja hyvinvointialueen tukiprosessit.</p>	<p>Kolme pääprosessia toimii itsenäisesti ja niiden yhteensovittamista jatketaan sekä kehitetään. Prosessimaisessa palvelutuotannossa on aina jatkuvan parantamisen varaa koulutuksen ja osaamisen sekä osallisuuden kehittämisessä esim. henkilöstön koulutukseen investoimalla. Haasteena on toimialan ja Soiten tukiprosessien yhteensovittaminen sekä näissä käytettävät tietojärjestelmät. Systemaattista kehittämistä jatketaan.</p>

Taulukko: Pelastustoimen toiminnallisten tavoitteiden toteuma

7.6 Konsernipalvelut

Toimialuejohtaja Helinä Saarela

Konsernipalvelut pitävät sisällään Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen sote- ja pelastustoimen työtä tukevat palvelut jakaantuen seuraaviin palvelualueisiin: 1) Henkilöstöpalvelut, 2) Talous- ja hallintopalvelut, 3) Tietohallinto sekä 4) Tilat ja tekniset palvelut. Konsernipalvelujen kustannukset

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue

jaetaan sisäisinä kuluina muille toimialueille konsernipalvelujen käytön ja kulujen vyörytysääntöjen mukaisesti.

Henkilöstön siirtymä hyvinvointialueen henkilöstöksi työllisti palkkahallinnon henkilöstöä niin työsuhteisiin, palkanmaksuun kuin HR-järjestelmiin liittyen. Osaamisen kehittämiseen panostaminen jatkui. Tästä esimerkkinä mainitsemme muutosvalmennukset, joissa yksiköt saivat fasilitaattorin johdolla itse kehittää valitsemaansa arjen kehityshanketta. Tällainen yhteisöohjautuvuus vahvistaa työyhteisöjen ja tiimien jaettua johtamista ja työn kehittämistä yhdessä. Vastaavat muutosvalmennukset järjestettiin myös johdolle ja esihenkilöille. Henkilöstöä laajasti osallistaen valmisteltiin Soiten henkilöstöohjelma, jonka käytäntöön vienti alkoi vuoden 2023 aikana. Ohjelma keskittyy viiteen kokonaisuuteen: 1) Rekrytointi, 2) Lähijohtaminen, 3) Palkitsemismalli, 4) Työhyvinvointia tukevat käytännöt ja 5) Yhdenvertaisuuden ja oikeudenmukaisuuden edistäminen.

Tilat ja tekniset palvelut – palvelualueella otettiin vastaan kunnilta siirtyneitä ruokahuollon toimintoja, kun neljä aiemmin kuntien hoitamaa yksikköä siirtyi hyvinvointialueen toiminnaksi. Muutoksessa hyvinvointialueen henkilöstöksi siirtyi 23 ruokahuollon työntekijää. Vastaavaa siirtymää tapahtui myös laitoshuollossa jokilaaksojen alueella. Edellä kuvatun lisäksi Soitelle siirtyi vastuu kolmen yksikön ruokahuollosta. Niiden mukana ei siirtynyt henkilöstöä, vaan palvelut tuotetaan ostopalveluna.

Sairaalanmäelle toteutettavan Sotokeskus I – vaiheen suunnittelu eteni suurin harppauksin. Kyseessä on teknisen ikänsä lopussa olevan Kokkolan terveyskeskuksen uudisrakentaminen. Sotokeskus I:een tulee sijoittumaan myös kanta-Kokkolan alueella vuokratiloissa toimivia muita Soiten yksiköitä.

Ihminen digin keskiössä digiohjelma 2023–2025 hyväksyttiin. Ohjelma tukee Soiten strategian, sote-palvelustrategian sekä pelastustoimen palvelutasopäätöksen mukaista palvelutuotannon digitalisaatiota. Digiohjelmaa edistettiin valtion myöntämien hankerahoitusten ja valtionavustuksen turvin, jotka mahdollistivat panostukset digitalisaatiota edistäviin kehityshankkeisiin ja investointeihin.

Tietohallintopalvelut tekivät kiinteää yhteistyötä digiohjelman kanssa. Isona projektina yhdessä sosiaalihuollon yksiköiden kanssa valmisteltiin sosiaalihuollon asiakastietojärjestelmän uudistaminen. Jatkossa sosiaalihuollossa käytetään Lifecare-asiakastietojärjestelmää, joka kuuluu samaan tuoteperheeseen kuin terveydenhuollon Lifecare - potilastietojärjestelmä. Tietoturvaan ja tietosuojaan liittyvät asiat olivat muun työn ohella tietohallintopalveluiden työn keskiössä.

Viestintä ja markkinointi -vastuualueella rakennettiin Soiten uudistunutta brändiä. Brändin kantava ajatus on Hyvin voimme / Klart vi kan –teema, joka näkyy monella tavoin Soiten sisäisessä ja ulkoisessa viestinnässä.

Muutos hyvinvointialueeksi työllisti taloushallintoa, tiedonhallintaa ja hankintatoimea. Tilikartta, kustannuspaikkarakenne ja taloushallinnon järjestelmät perustettiin uuden hyvinvointialueen toiminnan alettua. Kirjanpidon käytännöt työt siirtyivät Kokkolan kaupungilta Monetra Oulu Oy:n hoitamiksi. Kunnilta siirtyneitä asiakas- ja potilasarkistoja siirrettiin Soiten hallintaan ja sähköistä arkistointia kehitettiin. Hankintatoimessa päivitettiin kuntayhtymästä siirtyneitä sopimuksia hyvinvointialueen sopimuksiksi. Sopimusarkiston digitalisoinnin projektilla sopimukset saadaan yhteiseen digitaaliseen arkistoon, josta niitä on helppo tarkastella ja aikatauluttaa tulevat kilpailutukset.

Valtaosa konsernipalveluihin kuuluvista yksiköistä pysyi tai jopa alitti niille talousarviossa varatut määrärahat. Ylitykset kohdistuivat ruokahuoltoon ja resurssikeskukseen. Ruokahuollon talousarvio

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

osoittautui alimittaiseksi huomioiden inflaation vaikutus aineisiin ja tarvikkeisiin. Kunnilta siirtyneiden ruokahuollon yksiköiden annosmääriin liittyi epävarmuutta, joka vaikeutti budjetointia. Resurssikeskus välittää sijaishenkilöstöä Soiten yksiköille. Resurssikeskuksen palveluita käytettiin sille varattuja määrärahoja enemmän.

Tuloslaskelma, tuhatta €	Tot 1-12/2023	Talousarvio 2023	Tot %
Myyntituotot	1 279,8	1 247,1	102,6%
Tuet ja avustukset	8 097,8	5 047,1	160,4%
Muut toimintatuotot	936,1	968,0	96,7%
Ulkoiset tuotot	10 313,7	7 262,2	142,0%
Sisäiset tuotot	61 510,9	55 607,4	110,6%
Toimintatuotot yhteensä	71 824,5	62 869,5	114,2%
Palkat ja palkkiot	-27 788,9	-24 696,9	112,5%
Henkilöstösivukulut	-6 334,7	-6 128,5	103,4%
Asiakaspalvelujen ostot	-71,9	0,0	
Muiden palveluiden ostot	-15 104,4	-13 616,3	110,9%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 603,8	-6 040,8	109,3%
Avustukset	-95,2	-100,0	95,2%
Muut toimintakulut	-3 297,1	-3 071,1	107,4%
Ulkoiset kulut	-59 296,1	-53 653,7	110,5%
Sisäiset kulut	-5 399,4	-2 356,6	229,1%
Toimintakulut yhteensä	-64 695,5	-56 010,3	115,5%
Toimintakate	7 129,0	6 859,2	103,9%

Taulukko: Konsernipalveluiden tuloslaskelma

Toiminnalliset painopisteet	Mittari ja seuranta
<p>Konsernipalvelut - toimialueen yhteiset tavoitteet:</p> <ul style="list-style-type: none"> Sujuvan siirtymisen ja hyvinvointialueen palvelutuotannon jatkumisen turvaaminen Toiminnan jatkuvuuden turvaavat kriittiset konsernipalvelut 24/7 yhdessä palvelukumppaneiden kanssa Esimiesten ja henkilöstön työn tukeminen toimivilla ja ketterillä konsernipalveluilla Tiedolla johtamisen työkalujen käyttöönotto talous- ja henkilöstöresurssien johtamisen tukena 	<ul style="list-style-type: none"> Palveluntuotanto jatkui keskeytyksettä ja siirtymä sujui isosta työmäärästä huolimatta hyvin Esihenkilöiden ja henkilöstön työtä tuettiin suurella sydämellä parhaamme mukaan Tiedolla johtamisen työkaluja kehitettiin: esimiesten Syke – portaali, Opiferus – taloussuunnitteluohjelma Sähköistä tiedonhallintaa kehitettiin hankintatoimen sähköinen sopimusarkisto – projektilla ja tiedonhallinta – yksikön digitalisaatioprojekteilla

<ul style="list-style-type: none"> Sähköisen tiedonhallinnan ja digitaalisuuden edistäminen 	
<p>Tietohallinto:</p> <ul style="list-style-type: none"> Tietohallinnon resurssien turvaaminen huomioiden hyvinvointialueen koko palvelutoiminta ja uudet digi-palvelut Uusien asiakas- ja potilastietojärjestelmien päivitysten käyttöönotto tehokkaasti ja kokonaistaloudellisesti 	<ul style="list-style-type: none"> Muutoksista huolimatta tietohallinnon henkilöstöresurssit säilyivät lähes muuttumattomina. Digipalveluiden kehittämisessä asiantuntijaroolia jaettiin digitiimin ja tietohallinnon kesken. Asiakas- ja potilastietojärjestelmien päivityksiä toteutettiin suunnitellusti. Lisäksi toimittiin aktiivisesti Lifecare -potilastietojärjestelmän kehittämiskumppanina
<p>Tilat ja tekniset palvelut:</p> <ul style="list-style-type: none"> Energiansäästötoimenpiteiden tehostaminen ja painottaminen kaikessa toiminnassa, myös Soiten vuokraohteissa Energiamittaroinnin käyttöönotto ja datan analysointi 2023 ja analyysin pohjalta säästötoimenpiteiden suunnittelu ja käyttöönotto Ruokahuollon tuotannonohjausjärjestelmän käyttöönotto koko alueella 	<p>Soitessa teetettiin v. 2021 sairaalaa koskeva energiaselvitys. Selvityksen perusteella todettiin, että energiatehokkuuteen liittyvät investoinnit olisivat takaisinmaksuajaltaan huomattavasti pidempiä kuin sairaalan kiinteistöstrategian mukainen jäljellä oleva käyttöikä. Selvityksessä esille tulleet pienemmät korjaus- ja säästötoimenpiteet on tehty, mm. ilmanvaihdon aikaohjelmien käyttöönotto on suoritettu. Energiamittaroinnin käyttöönotossa törmättiin tietoverkkoon ja palvelinympäristöön liittyviin haasteisiin, jotka viivästyttivät järjestelmän hyödyntämistä analysoinnissa. Järjestelmän datankeruu ja raportointi on saatu sähkömittaroinnin osalta valmiiksi vuoden 2023 lopulla. Dataa päästään analysoimaan vuoden 2024 loppupuolella. Ruokahuollon tuotannonohjausjärjestelmä otettiin sairaala-alueella käyttöön loppuvuodesta 2023. Järjestelmän käyttöönotto muissa pisteissä on tarkoitus saada valmiiksi vuoden 2025 alussa.</p>
<p>Henkilöstöpalvelut:</p> <ul style="list-style-type: none"> Työnantajakuvan vahvistaminen ja vetovoimaisuus sekä rohkea rekrytointimarkkinointi Rekrytoinnin tehostaminen ja varahenkilöstön prosessin/sijaisuuksien hoidon keskittäminen Esimiesten perehdytys ja tuki henkilöstöjohtamisessa ja palvelussuhdeasioissa Henkilöstön osaamisen, työhyvinvoinnin, työturvallisuuden sekä henkilön osallisuuden kehittäminen ja varmistaminen Sote-valvontalain vaatimien suunnitelmien koordinoiminen 	<ul style="list-style-type: none"> Rekrytointiprosessia kehitettiin, samoin kansainvälistä rekrytointia Osallistuttiin Kokkola Works-kampanjaan: monikanavainen näkyvyys ja yhteistyö Valmisteltiin keskitettyä rekrytointia, pilotoitiin sisäistä keikkatyötä Suunniteltiin henkilöstöohjelman mukaisia esihenkilökoulutuksia, päivitettiin HR-ohjeistuksia ja intran HR-osioita Kevan yhteistyöhankkeet; työurasuunnittelun keinot, psykososiaalisen kuormituksen hallintamallin laatiminen, Kevan oppimisympäristön käyttöönotto, työkykyjohtamisen koordinaatioryhmän perustaminen. Sote-valvontalain vaatimien toimenpiteiden käynnistäminen

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue

<ul style="list-style-type: none">• Sihteerityön prosessien kuvaaminen, työtapojen yhtenäistäminen ja osaamisen varmistaminen sekä varahenkilöstön vahvistaminen	<ul style="list-style-type: none">• Puheentunnistusta laajennettiin
<p>Talous- ja hallintopalvelut:</p> <ul style="list-style-type: none">• Hyvinvointialueen palveluiden esiin tuominen ja alueen tunnettavuuden lisääminen• Tietojohtamisen ratkaisujen ja toimintamallin jatkokehittäminen; varmistetaan kyvykkyys tuottaa vähimmäistietosisällöt sekä kehitetään valmiutta vaikuttavuusperusteiseen ohjaukseen.• TKIO - toiminnan näkyväksi tekeminen ja selkiyttäminen, projektien hyvä hallinta• Logistiikkaprosessin (tavara- ja henkilökuljetukset) kehittäminen: uusi logistiikka-vastuualue	<ul style="list-style-type: none">• Ulkoisten verkkosivujen uudistaminen ja panostukset digimarkkinointiin• Tietojohtamisen ratkaisuja rakennettu niin operatiivisiin kuin strategisiin tarkoituksiin. Tietohuoltotoimintaa datan laadun parantamiseksi. Valmisteltu vähimmäistietosisältöjen mukaista raportointia. Lisäksi kehitetty valmiutta edistyneempään analytiikkaan, mm. asiakas- ja prosessiryhmäanalyysiin.• 5/2023 hyväksytty TKIO-toimintamalli käynnistetty. Projektikäsikirja on tehty. Hankkeiden koordinointi selkeytetty• 3/2023 uusi logistiikkapäällikön virka: logistiikkaprosesseja ja keskusvarastotoimintoa kehitetty, tavoitteena kustannustehokkuuden kasvattaminen
<p>Sisäisen asiakkuuden kahden roolin edistäminen:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Prosessien omistajuutta (yhtenäistä käytäntöä, lainmukaisuuden valvontaa ja yksiköiden toiminnan ”portinvartijuutta” ja resurssien niukkuuden jakamista2. Ydintoimintojen tukemista yhtenäisillä tukipalveluilla	<ul style="list-style-type: none">• Konsernipalvelujen asiakastyytyväisyyskysely yksiköiden esimiehille (ns. tilaajille): kysely tehty, tulokset purettu ja kehitystoimia toteutettu• Täydennyskoulutuksen kattavuus 99 %, täydennyskoulutuspäiviä/työntekijä 2,4 kpl• Omien täydennyskoulutuspäivien osuus kaikista koulutuspäivistä (% kaikista koulutuspäivistä): lukua ei saatu vuoden 2023 osalta• Työhyvinvointikyselyn tulosten mukaan 81,3 % työntekijöistä suosittelisi työpaikkaa tuttavalleen. Opiskelijoiden suosittelumittarissa sairaanhoitajien CLES keskiarvo oli 8,8. Nuorten lääkärin yhdistyksen arvioita ei saatu vuoden 2023 osalta

Taulukko: Konsernipalveluiden toiminnallisten tavoitteiden toteuma

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

8. Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

8.1 Käyttötalouden toteutuminen

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen aluevaltuustolle sitovat vuoden 2023 tavoitteet olivat seuraavat:

1. Yleiskatteisen valtion rahoituksen määrä 300,097 M€ ja tuloslaskelman tulos 0 €
2. Investoinnit 16,1 M€
3. Rahoituslaskelmaan sisältyvän talousarviolainan enimmäismäärä 16,1 M€
4. Strategiset ja suoritekohtaiset tavoitteet sekä toimialueiden toiminnalliset painopistealueet

Aluevaltuusto on hyväksynyt tavoitteen 1. määrärahaylitykset seuraavasti (KPHVAVAL 18.3.24 ja lisätalousarvio KPHVAVAL 29.5.23):

- Yleiskatteisen valtion rahoituksen määrä: 1,33 M€ talousarviota suurempi (300,1 => 301,4 M€)
- Tuloslaskelman tulos: tulos 20,5 M€ tavoitetta heikompi (0 => -20,5 M€)

Luvut 8.2–8.5 sisältävät sitovien tavoitteiden 1.–3. toteutumat lukuina ja kirjallisena kuvauksena. Hyvinvointialueen ensimmäisen toimintavuoden takia tuloslaskelmaosassa ei voida huomioida tarkastelua edelliseen vuoteen verrattuna, vaan tarkastelu on tehty yksinomaan talousarvioon verraten.

Aluevaltuuston hyväksyttyä vuoden 2023 talousarvion (KPHVAVAL 14.11.22) aluehallitus hyväksyi talousarvion käyttösuunnitelman, jossa talousarvio jaettiin toimialuekohtaisiksi määrärahoiksi. Toimialuekohtaiset määrärahat jaettiin kuhunkin toimialueeseen kuuluvien vastuualueiden kesken. Luvuissa 7.2–7.6 on kuvattu toimialueiden taloudellinen ja toiminnallinen suoriutuminen eli sitova tavoite 4. Tässä luvussa 8.1 kerrataan toimialueiden taloudellinen suoriutuminen tiivistetyssä muodossa. Mukana on sote-, pela- ja konsernipalvelut - toimialueiden lisäksi kolme muuta hyvinvointialueen yksikköä eli hallinto, rahoitus ja kanttiini.

Terveyden- ja sairaanhoitopalvelut	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Poikkeama, %
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatulot	53 618 867	0	53 618 867	52 066 846	-1 552 020	97,11
Toimintamenot	-166 699 938	-396 610	-167 096 548	-173 223 014	-6 126 467	103,67
<i>Toimintakate (Netto)</i>	-113 081 071	-396 610	-113 477 681	-121 156 168		106,77
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset	-1 991 644	0	-1 991 644	-2 381 816	-390 172	119,59
Korko sitoutuneelle pääomalle		0			0	
Muut laskennalliset kustannukset		0			0	
Tehtävän kokonaiskustannukset	-115 072 715	-396 610	-115 469 325	-123 537 984	-8 068 659	106,99

Hoito ja hoiva	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Poikkeama, %
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatulot	17 137 821	0	17 137 821	19 168 380	2 030 559	111,85
Toimintamenot	-98 477 179	-163 681	-98 640 860	-105 954 099	-7 313 239	107,41
<i>Toimintakate (Netto)</i>	-81 339 358	-163 680	-81 503 038	-86 785 718		106,48
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset	-31 800	0	-31 800	-68 437	-36 636	215,21
Korko sitoutuneelle pääomalle		0			0	
Muut laskennalliset kustannukset		0			0	
Tehtävän kokonaiskustannukset	-81 371 158	-163 681	-81 534 839	-86 854 155	-5 319 317	106,52

Perheiden palvelut	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Poikkeama, %
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatulot	21 740 314	0	21 740 314	21 852 662	112 349	100,52
Toimintamenot	-115 846 692	-243 070	-116 089 762	-125 104 491	-9 014 729	107,77
<i>Toimintakate (Netto)</i>	-94 106 378	-243 071	-94 349 449	-103 251 829		109,44
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset	-48 163	0	-48 163	-129 054	-80 891	267,95
Korko sitoutuneelle pääomalle		0			0	
Muut laskennalliset kustannukset		0			0	
Tehtävän kokonaiskustannukset	-94 154 541	-243 071	-94 397 612	-103 380 883	-8 983 271	109,52

Pelastustoimi	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Poikkeama, %
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatulot	715 880	0	715 880	497 837	-218 043	69,54
Toimintamenot	-9 648 547	0	-9 648 547	-8 590 718	1 057 829	89,04
<i>Toimintakate (Netto)</i>	-8 932 667	0	-8 932 667	-8 092 881		90,60
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset	-78 386	0	-78 386	-265 749	-187 362	339,02
Korko sitoutuneelle pääomalle		0			0	
Muut laskennalliset kustannukset		0			0	
Tehtävän kokonaiskustannukset	-9 011 053	0	-9 011 053	-8 358 629	652 424	92,76

Konsernipalvelut	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Poikkeama, %
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatulot	62 869 513	0	62 869 513	71 824 529	8 955 016	114,24
Toimintamenot	-56 819 880	809 610	-56 010 270	-64 695 486	-8 685 216	115,51
<i>Toimintakate (Netto)</i>	6 049 633	809 610	6 859 243	7 129 043		103,93
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset	-6 049 639	0	-6 049 639	-6 972 531	-922 892	115,26
Korko sitoutuneelle pääomalle		0			0	
Muut laskennalliset kustannukset		0			0	
Tehtävän kokonaiskustannukset	-6	809 610	809 604	156 512	-653 092	19,33

Hallinto	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Poikkeama, %
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatulot	3 834 265	1 702 547	5 536 812	3 392 964	-2 143 848	61,28
Toimintamenot	-3 834 265	-1 708 797	-5 543 062	-3 392 842	2 150 220	61,21
<i>Toimintakate (Netto)</i>	0	-6 249	-6 249	122		-1,95
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset		0	0	0	0	
Korko sitoutuneelle pääomalle		0	0	0	0	
Muut laskennalliset kustannukset		0	0	0	0	
Tehtävän kokonaiskustannukset	0	-6 249	-6 249	122	6 371	-1,95

Rahoitus	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Poikkeama, %
Tavoitteet ja tunnusluvut						
Valtuuston hyväksymät tavoitteet						
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatulot	413 981	0	413 981	1 086 184	672 204	262,38
Toimintamenot		0	0	-106 164	-106 164	
<i>Toimintakate (Netto)</i>	413 981	0	413 981	980 020		236,73
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0	
Korko sitoutuneelle pääomalle	0	0	0	0	0	
Muut laskennalliset kustannukset	0	0	0	25 123	25 123	
Tehtävän kokonaiskustannukset	413 981	0	413 981	1 005 144	591 163	242,80

Kanttiini	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Poikkeama, %
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatulot	460 000	0	460 000	552 093	92 093	120,02
Toimintamenot	-445 241	0	-445 241	-474 791	-29 550	106,64
<i>Toimintakate (Netto)</i>	14 759	0	14 759	77 302	62 544	523,78
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset	-386	0	-368	0	368	0,00
Korko sitoutuneelle pääomalle	0	0	0	0	0	
Muut laskennalliset kustannukset	0	0	0	0	0	
Tehtävän kokonaiskustannukset	14 391	0	14 391	77 302	62 911	537,15

8.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Talousarvion tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Poikkeama, %
Toimintatulot	79 631 942	1 702 547	81 334 489	85 538 838	4 204 349	105,2
Myyntitulot	45 229 214		45 229 214	46 182 218	953 004	102,1
Maksutulot	21 031 198	0	21 031 198	21 528 784	497 586	102,4
Tuet ja avustukset	7 657 140	1 702 547	9 359 687	11 109 503	1 749 816	118,7
Muut toimintatulot	5 714 390		5 714 390	6 718 333	1 003 943	117,6
Toimintamenot	-370 613 043	-1 702 548	-372 315 591	-396 638 946	-24 323 355	106,5
Henkilöstömenot	-199 858 307	-269 503	-200 127 810	-212 173 069	-12 045 259	106,0
Palvelujen ostot	-114 296 748	-1 460 445	-115 757 193	-126 916 237	-11 159 044	109,6
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-31 626 862	27 400	-31 599 462	-32 364 561	-765 099	102,4
Avustukset muille	-8 302 720	0	-8 302 720	-7 680 353	622 367	92,5
Muut toimintamenot	-16 528 406	0	-16 528 406	-17 504 725	-976 319	105,9
Toimintakate	-290 981 101	-1	-290 981 102	-311 100 108	-20 119 006	106,9
Valtion rahoitus (sitova tavoite)	291 253 430	8 843 120	300 096 550	301 430 615	1 334 065	100,4
Rahoitustulot ja -menot:	-414 230	-501 218	-915 448	-1 021 053	-105 605	111,5
Korkotulot muilta	0	0	0	419 241	419 241	
Muut rahoitustulot muilta	0	0	0	11 761	11 761	
Korkomenot	-333 980	-501 218	-835 198	-1 431 960	-596 762	171,5
Muut rahoitusmenot	-80 250	0	-80 250	-20 095	60 155	25,0
Vuosikate	-141 901	8 341 901	8 200 000	-10 690 546	-18 890 546	-130,4
Poistot ja arvonalentumiset	-8 200 000	0	-8 200 000	-9 817 586	-1 617 586	119,7
Suunnitelman mukaiset poistot	-8 200 000	0	-8 200 000	-9 817 586	-1 617 586	119,7
Tilikauden tulos (sitova tavoite)	-8 341 901	8 341 901	0	-20 508 132	-20 508 132	
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)			0	25 123	25 123	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-8 341 901	8 341 901	0	-20 483 009	-20 483 009	

Yleiskatteinen valtion rahoitus

Yleiskatteisen valtion rahoituksen (sitova tavoite) määrä täsmentyi pitkin vuotta 2023 ja sen toteutumaksi muodostui 301,4 miljoonaa euroa. Määrä toteutui 1,33 miljoonaa euroa talousarviota suurempana. Valtion rahoituksen määrän täsmentymiseen vaikutti Valtiovarainministeriössä toteutettu laskenta, jossa huomioitiin kuntien soten ja pelastustoimen vuosien 2021 ja 2022 todelliset kustannukset sekä kuntien kustannuksiin vaikuttaneet poikkeavat erät mm. palkkaharmonisointiin ja

takautuviin kuluihin ja tuottoihin liittyen. Lisäksi rahoitus päivittyi huomioimaan vanhusten ympärivuorokautisen palveluasumisen henkilöstömitoituksen nousulle (0,65 => 0,7 työntekijää / asiakas) annettu siirtymäkauden jatkoaika.

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Poikkeama, %
Valtion rahoitus	291 404 280	8 692 270	300 096 550	301 430 615	1 334 065	100,4
Sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien rahoitus	282 640 010	8 509 312	291 149 322	294 949 857	3 800 535	101,3
Pelastustoimen rahoitus	8 764 270	182 958	8 947 228	6 480 758	-2 466 470	72,4
Lisärahoitus	0	0	0	0	0	

Ulkoiset tuotot

Valtion rahoituksen lisäksi Soite sai tulovirtoja ulkoisista tuotoista eli myyntituotoista, maksutuotoista, tuista ja avustuksista sekä muista toimintatuotoista. Ulkoisten tuottojen yhteismäärä oli 85,5 miljoonaa euroa, joka ylitti talousarvion 4,2 miljoonalla eurolla (5,2 %). Ulkoisista tuotoista myyntituotot muodostivat yli puolet eli 46,1 miljoonaa euroa. Myyntituotoista valtaosa oli korvauksia muiden hyvinvointialueiden asukkaille annetuista perusterveydenhuollon ja erikoisairaanhoidon palveluista. Maksutuottoja kerättiin 21,5 miljoonaa euroa. Lähes puolet kertymästä kohdistui sosiaalipalvelumaksuihin tarkoittaen palveluasumisesta perittäviä korvauksia. Seuraavaksi suurimpia eriä olivat hoitopäivämaksut, avohoidon käyntimaksut ja toimenpidemaksut. Muut toimintatuotot 6,7 miljoonaa euroa sisälsivät mm. palveluasumisen asuntojen vuokria ja vakuutusyhtiöiden vahinkovakuutuskorvauksia. Tuet ja avustukset 11,1 miljoonaa euroa sisälsivät mm. Kelan korvaukset työterveyshuoltoon ja sairausvakuutuslain mukaisiin matkakorvauksiin sekä valtion rahoitteisiin hankkeisiin saatujen määrärahojen käytön.

Valtion rahoitteisilla hankkeilla kehitimme toimintaamme esimerkiksi digitalisaation ja uusien toimintamallien hyödyntämiseksi. Hankerahoituksen käyttöä vastaava määrä kuluja näkyi ulkoisten kulujen kertymässä, ja se kohdistui mm. henkilöstökuluihin (hanketyöntekijöiden palkat) ja ostopalveluihin.

Ulkoiset kulut

Ulkoiset kulut yhteensä 396,6 miljoonaa euroa ylittivät talousarvion 24,3 miljoonalla eurolla (6,5 %). Merkittävimmät poikkeamat kohdentuivat henkilöstökuluihin ja palveluiden ostoihin. Henkilöstökulut sivukuluineen ylittyivät talousarvion 12 miljoonalla eurolla (6,0 %) ja palvelujen ostot 11,1 miljoonalla eurolla (9,6 %).

Henkilöstökulut

Palkat ja palkkiot ml. henkilöstösivukulut yhteensä 212,1 miljoonaa muodostivat 53 % Soiten ulkoisista kuluista. Palkanluonteisia kuluja sisältyi merkittävässä määrin myös palveluiden ostoihin, sillä esimerkiksi lääkäreiden rekrytointihaasteiden takia lääkäripalveluita ostettiin niitä tarjoavilta yrityksiltä

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue

ja elinkeinonharjoittajilta. Palkkojen ja palkkioiden määrää kasvattivat 5–6 % TES- palkankorotukset, jotka tulivat voimaan asteittain vuoden 2023 aikana. Lisäksi henkilöstölle maksettiin kaksi TES-kertaerää: maaliskuussa sote-sopimuksen henkilöstölle 600 €/henkilö ja kesäkuussa koko henkilöstölle 467 €/henkilö. Henkilöstökuluja nostavat erät oli huomioitu talousarviovalmistelussa, mutta silti talousarvio osoittautui toteutunutta niukemmaksi. Lisähaastetta palkkoihin ja palkkioihin toivat hoitohenkilöstön sijaiskulut, joiden hallinta jakaantui organisaation eri yksiköihin vaikeuttaen ennakkointia ja suunnittelua.

Palveluiden ostot

Palveluiden ostojen yhteismäärä oli 126,9 miljoonaa euroa ja se muodosti 31 % Soiten ulkoisista kuluista. Summa jakaantui asiakaspalvelujen ostoihin 68,2 miljoonaa euroa ja muiden palveluiden ostoihin 58,6 miljoonaa euroa. Palveluiden ostoihin kohdistui merkittäviä kustannuspaineita mm. yleisen hintakehityksen ja tiettyjä ammattiryhmiä koskeneiden rekrytointihaasteiden takia.

Asiakaspalvelujen ostojen (68,2 M€) suurin erä olivat sosiaalipalvelujen ostot 36,7 miljoonaa euroa, joka koostui Hoito ja hoiva- sekä Perheiden palvelut – toimialueiden ulkoisilta palveluntuottajilta tehdyistä ostoista. Asiakkaille myönnettyjen palveluseleiden (asiakkaiden yksityisiltä sosiaali- ja terveyspalveluiden toimijoilta ostamat palvelut) kuluja kirjattiin 7,7 miljoonalla eurolla. Asiakaspalvelujen ostoihin sisältyi myös erikoissairaanhoidon ostoja muilta hyvinvointialueilta 21,4 miljoonalla eurolla. Tästä summasta merkittävimmän erän muodosti Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueeseen kuuluvasta Oulun yliopistollisesta sairaalasta hankitut erikoissairaanhoidon palvelut. Seuraavaksi suurimmat erät koostuivat TAYS:lta ja HUS:lta tehdyistä erikoissairaanhoidon ostoista.

Muiden palvelujen ostot (58,6 M€) sisälsivät lukuisia eriä niin sote-palveluiden kuin tukipalvelujen hankkimiseksi. Lääkäripalveluita ostettiin niitä tarjoavilta yrityksiltä 10,6 miljoonalla eurolla. Laboratoriopalveluita hankittiin Soiten osaomisteiselta hyvinvointiyhtymä Nordlabilta 8,9 miljoonalla eurolla. Asiakaskuljetuspalveluiden kulut olivat 3,4 miljoonaa euroa. Sisäisten tukipalveluiden suurimmat kuluerät kohdentuivat asiakkaiden ja muiden toimintojen kuljetuspalveluihin yhteensä 4,3 miljoonaa euroa, siivous- ja puhtaanapitopalveluihin 5,3 miljoonaa euroa ja pesulapalveluihin 1,8 miljoonaa euroa. Ohjelmisto- ja tietojärjestelmäpalvelujen kulut olivat 4,4 miljoonaa euroa. Henkilöstön työterveyspalveluja hankittiin 3,3 miljoonalla eurolla ja koulutuspalveluita 568 tuhannella eurolla.

Aineet, tarvikkeet ja tavarat

Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden kulujen yhteissumma oli 32,3 miljoonaa euroa tarkoittaen 2,4 % talousarvioylytystä. Summasta valtaosa kohdentui sote-palvelujen tuottamisen tarpeisiin kuten lääkkeisiin, hoitotarvikkeisiin, hoitotarvikkejakeluun ja apuvälineisiin. Ruokahuollon elintarvikkeiden osuus kokonaissummasta oli 3,5 miljoonaa euroa. Kiinteistötekniisiä kuluja syntyi mm. sähköstä ja kaasusta, vedestä ja huolloista.

Avustukset

Avustusten yhteismäärästä 7,6 miljoonaa euroa 4,8 miljoonaa euroa kohdistui omaishoitajille maksettuihin tukiin. Henkilökohtaisten avustajien kulut olivat 1,3 miljoonaa euroa. Muu osa avustuksista kohdentui mm. toimeentulotukiin, tukitoimiin kotitalouksille ja yhteisöavustuksiin. Avustuksia maksettiin talousarviota vähemmän (92,5 %).

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue

Muut toimintakulut

Muiden toimintakulujen 17,5 miljoonaa euroa pääosan muodostivat toimipaikkojen vuokratulot 11,4 miljoonaa euroa. Koneiden ja laitteiden vuokria maksettiin 2,7 miljoonalla eurolla. Oman auton käyttökorkvauksia maksettiin 1,3 miljoonalla eurolla. Veroista (892 t€) valtaosa koostui Sairaalanmäen kiinteistöjen kiinteistöverosta. Myyntisaamisista kirjattiin luottotappioita 543 000 euroa. Muiden toimintakulujen talousarvioylitys oli 5,9 %.

Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuottojen ja -kulujen nettomäärä oli yksi miljoonaa euroa, joka ylitti talousarvion 105 tuhannella eurolla (+11,5 %). Korkokulujen hallinnassa auttoivat kassanhallinnalliset ja luottosalkun suojaamisen toimet, joilla saavutettiin 431 tuhannen euron korkotuotot. Vuoden mittaan nostettiin kaksi luottoa. Ensimmäinen niistä noin 4,4 miljoonaa euroa käytettiin kuntayhtymän vanhojen ylijäämien palauttamiseen omistajakunnille. Luoton nostosta oli kuntayhtymän valtuuston päätös (KPVAL), jonka mukaisesti luotto perustettiin vuoden 2022 puolella ja nostettiin tilinpäätöksen 2022 vahvistamisen jälkeen kesällä 2023. Jälkimmäinen lainoista oli 10 miljoonan euron talousarviolaina, joka kohdistui vuoden 2023 investointisuunnitelman mukaisiin investointeihin. Kyseessä oli ensimmäinen nosto Soitelle myönnetystä vuoden 69,8 miljoonan euron lainanottovaltuudesta. Valtuutta sai käyttää vuoden 2023 investointeihin ja vuonna 2023 alkaneisiin, usealle vuodelle ulottuviin investointeihin.

Tulos ja tilikauden alijäämä

Valtion yleiskatteisen rahoituksen, ulkoisten tuottojen, ulkoisten kulujen ja rahoitustuottojen ja -kulujen jälkeinen vuosikate osoitti alijäämää noin -10,7 miljoonaa euroa. Poistojen 9,8 miljoonaa euroa vähentämisen jälkeen tilikauden tulokseksi muodostui -20,5 miljoonaa euroa. Opinto- ja viihdytysrahaston tuloutuksen jälkeinen alijäämä oli -20,48 miljoonaa euroa.

Tilikauden tulos -20,5 miljoonaa euroa poikkeaa merkittävästi hyvinvointialueen talousarvion 2023 mukaisesta sitovasta tavoitteesta 0,0 euroa. Aluevaltuusto hyväksyi aluehallituksen esityksen määrärahojen ylityksestä 18.3.2024 pitämässään kokouksessa.

Toimenpiteet toiminnan saattamiseksi taloudellisten edellytysten mukaiseen raamiin ovat meneillään, ks. luku 6.2. Lisäksi keväällä 2024 Uudistamisen aika - toiminta- ja taloussuunnitelma 2024–2026 tullaan päivittämään, jotta suunnitelma täyttää hyvinvointialuelain 115 § mukaisen tasapainon (=kumulatiivinen tulokertymä 2023–2026 vähintään 0 €) vuoden 2026 loppuun mennessä.

8.3 Investointiosan toteutuminen

Sitova tavoite: Investoinnit enintään 16,1M€

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio - muutokset	Talousarvi o muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Poikkeama , %
Investointimenot						
Tietokoneohjelmistot yhteensä	1 504 072	0	1 504 072	874 901	-629 171	58,2
Kiinteän omaisuuden ostot yhteensä	323 100	0	323 100	328 295	5 195	101,6
					-1 871	
Rakennukset yhteensä	7 731 000	0	7 731 000	5 859 025	975	75,8
Kiinteät rakenteet ja laitteet yhteensä	714 000	0	714 000	378 936	-335 064	53,1
Kuljetusvälineet yhteensä	600 000	0	600 000	96 604	-503 396	16,1
					-1 887	
Muu kalusto yhteensä	5 258 875	0	5 258 875	3 371 686	189	64,1
Käyttöomaisuusarvopaperit yhteensä	0	0	0	138 800	138 800	
Liittymismaksut	0	0	0	0	0	
					-5 082	
Yhteensä	16 131 047	0	16 131 047	11 048 247	800	68,5
Tulot investointeihin						
Käyttöomaisuuden myyntituotot	0	0	0	72 340	72 340	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	250 124	250 124	
					-5 405	
INVESTOINNIT NETTO	16 131 047	0	16 131 047	10 725 783	264	66,5

ENNAKKOMAKSUT JA KESKENERÄISET HANKINNAT	1.1.	Valmistunut	Toteutunut	Kesken 31.12
Keskeneräiset hankinnat				
Teho ja yhteispäivystys saneeraus	-52 627,02	1 293 342,88	0,00	-1 345 969,90
Leikkaussali III vaihe ja C1 rakentaminen	-1 579 402,25	0,00	1 579 402,25	0,00
A, B siivet, betonirakenteet ulkopuolelta	-110 523,47	0,00	0,00	-110 523,47
Sotekampus 1 suunnittelu	-187 957,20	555 090,43	0,00	-743 047,63
Psykiatrian muutokset	-189 750,20	0,00	189 750,20	0,00
Sairaalan facelift, suunnittelua ja toteutusta	-228 134,18	0,00	228 134,18	0,00
H-4 saneeraus	-642 790,35	0,00	642 790,35	0,00
Sotekampus 2 suunnittelu	-117 667,83	0,00	0,00	-117 667,83
Apteekin muutokset	-15 706,38	0,00	15 706,38	0,00
Portin selviämisaseman ym. remontti	0,00	13 191,98	0,00	-13 191,98
8, 9 ja valvomo suunnittelu	0,00	26 011,26	0,00	-26 011,26
Synnytysosaston huoneiden saneeraus suunnittelu	0,00	62 947,65	0,00	-62 947,65
Yhteensä	-3 124 558,88	1 950 584,20	2 655 783,36	-2 419 359,72

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue

Investointeja toteutui yhteensä 11 miljoonalla eurolla, kun talousarvion sitova tavoite olisi mahdollistanut enintään 16,1 miljoonan euron investoinnit. Investoinneista 10 miljoonaa euroa rahoitettiin vuodelle 2023 saadusta 69,8 miljoonan euron lainanottovaltuudesta. Investoinnit sisältyivät Sosiaali- ja terveysministeriön (sote) ja Sisäministeriön (Pelastustoimi) 11/2022 hyväksymään vuosien 2023–2026 investointisuunnitelmaan. Samoin investoinneissa huomioitiin aluevaltuuston 2.10.2023 hyväksymän sote-osasuunnitelman mukaiset päivitykset, jotka pienensivät vuoden 2023 investointitarpeita noin 2,6 miljoonalla eurolla.

Sairaalanmäellä omistettuihin rakennuksiin kohdistuneet investoinnit jatkuivat. C-siiven 1. kerrokseen saneerattiin tilat osasto 10:lle. C-siiven toiseen kerrokseen valmistui leikkaussalin kolmas vaihe, jonka sisälsi heräämön ja muiden leikkaussalin oheistilojen rakentamisen. Leikkausosaston vuonna 2017 alkanut, kolmeen vaiheeseen jakautunut saneeraus tuli valmiiksi näiden toimien päätteeksi. Tehon ja yhteispäivystyksen uudistustyöt alkoivat ja jatkuvat vuoden 2024 puolelle. Tilamuutoksia tarvitaan yhteispäivystyksen uudistuneiden prosessien huomioimiseksi. Teho-osaston teknisesti vanhentuneet tilat korvautuvat uusilla tiloilla, kun aiemmin päiväkirurgian käytössä olleet tilat muunnetaan teho-osaston tarpeita vastaaviksi. Lisäksi toteutettiin pienempiä toimitiloihin liittyviä korjaus- ja parannushankkeita.

Alkuperäiskunnossa olleeseen H4-taloon tehtiin linjasaneeraus. Samassa yhteydessä talon huoneistokokoja muutettiin siten, että neljästä kaksiosasta rakennettiin kahdeksan yksiötä. Taloa vuokrataan Soiten henkilöstön ja sijaishenkilöstön lyhytaikaisiin asumistarpeisiin.

Keskeneräisten hankintojen taulukossa on kuvattu kuntayhtymä Soitelta siirtyneiden keskeneräisten hankkeiden valmistuminen tilikauden aikana sekä uusien aloitettujen hankkeiden toteutuminen vuoden loppuun mennessä. Poistot hankkeista kirjataan niiden valmistumisesta lähtien. Valmistuneet hankkeet näkyvät vuoden lopussa 0,00 euron arvoisina taulukossa.

Toimitilainvestoinnit sisältävät lisäksi sote-keskuksen 1. vaiheen suunnittelutyötä. Sote-keskus tulee sisältämään teknisen ikänsä päätepisteessä olevan terveyskeskuksen uudisrakentamisen, useiden kanta-Kokolan toimintojen keskittämisen sote-keskukseen sekä keskussairaalan peruskorjaushankkeita. Rakentamisen pystymme luopumaan useista erillisistä vuokratiloista ja edistämään moniammatillista yhteistyötä. Sote-keskuksen osuus vuoden 2023 lainanottovaltuudesta (69,8 M€) on noin 44 miljoonaa euroa. Lainan nosto jakaantuu vuosille 2023–2026.

IT-investointeja toteutettiin 1,8 miljoonalla eurolla. Lifecare –potilastietojärjestelmän kehittämiskumppanuuden investointiosuus muodosti tästä summasta lähes 500 000 euroa. Työasemia oheislaitteinen hankittiin noin 600 000 eurolla. Lisäksi investoitiin mm. palvelin- ja tallennusjärjestelmiin, tieto- ja sähköverkkoon sekä hyvinvointialueiden yhdessä omistaman Una Oy:n digitaalisiin tuotteisiin, jotka edistävät asiakas- ja potilastietojen ristiin tarkastelua.

Soten ja pelastustoimen kone-, laite- ja kalustoinvestoinnit yhteensä noin 2,5 miljoonaa euroa muodostivat loppuosan vuoden 2023 investoinneista. Ne jakaantuivat perusterveydenhuollon, erikoissairaanhoidon, sosiaalihuollon ja pelastustoimen järjestämisvastuun toteuttamista palveleviin kohteisiin.

8.4 Lainanottovaltuuksien käyttö investointien rahoittamiseen

Luvussa 8.3 kuvatut vuoden 2023 investoinnit ja tuolloin alkaneet, useammalle vuodelle jatkuvat investoinnit rahoitettiin vuoden 2023 lainanottovaltuudesta nostamalla 10 miljoonan euron talousarviolaina. Talousarviolainan enimmäismäärä (sitova tavoite) oli 16,1 miljoonaa euroa.

Vuosi	Lainanotto- valtuus 1000 €	Tehdyt investoinnit (valmistuneet 23)	Valtuutta käytetty aiemmillä tilikausilla	Valtuutta käytetty tilikaudella	Valtuutta käyttämättä
Vuosi 2023	69 800	11 000	0	10 000	59 800
Arvio vuoden 2023 lainanottovaltuuteen sisältyvien investointien rahoittamisesta: v. 2023 alkaneet ja useammalla vuodelle jatkuvat investoinnit					
2024		18 000	10 000	18 000	41 800
2025		18 000	28 000	18 000	23 800
2026		20 000	48 000	20 000	3 800

Oman taseen investointien lisäksi vuosien 2023–2026 investointisuunnitelmaan (päivitetty suunnitelma, KPHVAVAL 2.10.23) sisältyy ns. investointeja vastaava sopimus 600 000 euroa. Kyseessä on välivuokrausmallilla toteutettava, ARA-rahoitteinen kehitysvammaisten ja/tai muuta tukea tarvitsevien henkilöiden asumispalveluyksikkö. Kohteen rakentaminen alkoi syksyllä 2023 ja se valmistuu syksyllä 2024.

8.5 Rahoitusosan toteutuminen

Sitova tavoite: investointeihin otetun pitkäaikaisen lainan maksimimäärä 16,1 M€

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Poikkeama, %
Toiminta ja investoinnit						
Toiminnan rahavirta	-141 901	8 341 901	8 200 000	-11 026 626	-19 226 626	-134,5
Vuosikate	-141 901	8 341 901	8 200 000	-10 690 546	-18 890 546	-130,4
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0	
Tulorahoituksen korjaukset	0	0	0	-336 080	-336 080	
Investointien rahavirta	-16 131 047	0	-16 131 047	-10 725 783	5 405 264	66,5
Investointimenot	-16 131 047	0	-16 131 047	-11 048 247	5 082 800	68,5
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	250 124	250 124	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0	0	0	72 340	72 340	
Toiminta ja investoinnit, netto	-16 272 948	8 341 901	-7 931 047	-21 752 409	-13 821 362	274,3
Rahoitustoiminta						
Lainakannan muutokset	10 172 047	0	10 172 047	7 772 921	-2 399 127	76,4
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	16 131 047	0	16 131 047	14 488 000	-1 643 047	89,8
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-5 959 000	0	-5 959 000	-8 163 880	-2 204 880	137,0
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	0	1 448 800	1 448 800	
Oman pääoman muutokset	0	0	0			
Vaikutus maksuvalmiuteen	-6 100 901	8 341 901	2 241 000	-13 979 488,78	-16 220 488,78	-623,8

Rahoitusosa toteutui -16 miljoonaa euroa talousarviota heikompana. Rahoitusta heikensi vuosikatteen toteutuminen lähes 10,7 miljoonaa euroa alijäämäisenä, kun muutettu talousarvio oli rakennettu 8,2 miljoonaa euroa ylijäämäiseksi. Investoinnit toteutettiin lähes kokonaisuudessaan niille varatulla talousarviolainalla, joten investoinneilla ei ollut suurempaa maksuvalmiutta heikentävää vaikutusta.

Yllä olevassa taulukossa on huomioitava, että 4,488 miljoonan euron osuus 14,488 miljoonan euron pitkäaikaisten lainojen lisäyksestä on omistajakunnille tilitettyjen, kuntayhtymän taseeseen sisältyneiden vanhojen ylijäämien palauttamiseen otettua lainaa. Laina perustettiin vuoden 2022 puolella, ja sen nosto tehtiin tilinpäätöksen vahvistamisen jälkeen kesäkuussa 2023. Laina on kuntayhtymän loppuselvitykseen liittyvää toimi, ei osa vuoden 2023 lainanottovaltuuden käyttöä.

8.6 Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

	Määrärahat (1000 €)						Tuloarviot (1000 €)					
	Alkup. talous-arvio	TA:n muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poik-keama	Poik-keama, %	Alkup. talous-arvio	TA:n muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poik-keama	Poik-keama, %
KÄYTTÖTALOUSOSA												
Terveys- ja sairaanhoitopalvelut	-166 700	-397	-167 097	-173 223	-6 126	97,1	53 619	0	53 619	52 067	-1 552	97,1
Hoito ja hoiva	-98 477	-164	-98 641	-105 954	-7 313	107,4	17 138	0	17 138	19 168	2 031	111,8
Perheiden palvelut	-115 847	-243	-116 090	-125 104	-9 015	107,8	21 740	0	21 740	21 853	112	100,5
Pelastustoimi	-9 649	0	-9 649	-8 591	1 058	89,0	716	0	716	498	-218	69,5
Konsernipalvelut	-56 820	810	-56 010	-64 695	-8 685	115,5	62 870	0	62 870	71 825	8 955	114,2
Hallinto	-3 834	-1 709	-5 543	-3 393	2 150	61,2	3 834	1 703	5 537	3 393	-2 144	61,3
Rahoitus	0	0	0	-106	-106	0,0	414	0	414	1 086	672	262,4
Kanttiini	-9 649	9 203	-445	-475	-30	106,6	716	-256	460	552	92	120,0
TULOSLASKELMAOSA												
Valtionrahoitus							291 253	8 843	300 097	301 431	1 334	100,4
Korkotulot							0	0	0	419	419	
Muut rahoitustulot							0	0	0	12	12	
Korkomenot	-334	-501	-835	-1 432	-597	171						
Muut rahoitusmenot	-80	0	-80	-20	60	25						
	0	0	0	0	0							
INVESTOINTIOSA												
Tietokoneohjelmistot yht.	1 504	0	1 504	875	-629	58						
Kiinteän omaisuuden ostot yht.	323	0	323	328	5	102						
Rakennukset yht.	7 731	0	7 731	5 859	-1 872	76						
Kiinteät rakenteet ja laitteet yht.	714	0	714	379	-335	53						
Kuljetusvälineet yht.	600	0	600	97	-503	16						
Muu kalusto yht.	5 259	0	5 259	3 372	-1 887	64						
Käyttöomaisuusarvopa perit yht.	0	0	0	139	139	0						
Liittymismaksut	0	0	0	0	0	0						
RAHOITUSOSA												
Lainakannan muutokset												
Pitkäaikaisten lainojen lisäys							16 131	0	16 131	14 488	-1 643	90
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-5 959	0	-5 959	-8 164	-2 205	137						
Lyhytaikaisten lainojen muutos							0	0	0	1 449	1 449	0
YHTEENSÄ	-451 297	7 000	-444 218	-480 109	-35 892		468 431	10 290	478 721	488 240	9 519	

9. Tilinpäätöslaskelmat

9.1 Tuloslaskelma

TULOSLASKELMA	<u>1.1.-31.12.2023</u>	<u>1.1.-31.12.2022</u>
Toimintatuotot		
Myyntituotot	46 182 217,50	0,00
Maksutuotot	21 528 783,98	0,00
Tuet ja avustukset	11 109 502,77	1 762 801,60
Muut toimintatuotot	6 718 333,26	0,00
Toimintatuotot	85 538 837,51	1 762 801,60
Toimintakulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-171 910 281,35	-349 659,15
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-34 131 974,56	-6 332,92
Muut henkilösivukulut	-6 130 813,50	-758,38
Palvelujen ostot	-126 916 237,19	-729 151,54
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-32 364 560,82	-277,55
Avustukset	-7 680 353,28	-74 835,13
Muut toimintakulut	-17 504 724,97	-601 701,62
Toimintakulut	-396 638 945,67	-1 762 716,29
TOIMINTAKATE	-311 100 108,16	85,31
Valtion rahoitus	301 430 614,98	0,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	419 241,19	3,55
Muut rahoitustuotot	11 760,76	0,00
Korkokulut	-1 431 959,65	-41,35
Muut rahoituskulut	-20 094,86	-47,51
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 021 052,56	-85,31
VUOSIKATE	-10 690 545,74	0,00
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-9 817 586,47	0,00
TILIKAUDENTULOS	-20 508 132,21	0,00
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		0,00
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)		0,00

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	25 123,20	0,00
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-20 483 009,01	0,00

TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/ Toimintakulut, %	21,6	100,0
Vuosikate/Poistot, %	-108,9	0,00
Vuosikate, euroa/asukas	-157,67	0,00
Asukasmäärä	67 805	67 915

Tunnuslukujen laskentakaavat:

Toimintatuotot prosentteina toimintakuluista

= 100 * Toimintatuotot / (Toimintakulut - Valmistus omaan käyttöön)

Vuosikate prosentteina poistoista

= 100 * Vuosikate/Poistot ja arvonalentumiset

9.2 Rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA

	<u>1.1.-31.12.2023</u>	<u>1.1.-31.12.2022</u>
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	-10 690 545,74	0,00
Tulorahoituksen korjaukset	-336 080,32	0,00
Toiminnan rahavirta yht.	-11 026 626,06	0,00
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-11 048 247,20	22 348,50
Rahoitusosuudet investointimenoihin	250 123,66	-9 527,50
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	72 340,32	0,00
Investointien rahavirta yht.	-10 725 783,22	12 821,00
Toiminnan ja investointien rahavirta	-21 752 409,28	12 821,00
Rahoituksen rahavirta		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	14 488 000,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-8 163 879,50	0,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 448 800,00	0,00
Lainakannan muutokset yht.	7 772 920,50	0,00
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutos	-648 236,02	0,00
Vaihto-omaisuuden muutos	764 211,64	0,00
Saamisten muutos	-3 297 669,73	-130 667,55
Korottomien velkojen muutos	-23 193 994,41	25 254 203,46
Muut maksuvalmiuden muutokset	-26 375 688,52	25 123 535,91
Rahoituksen rahavirta	-18 602 768,02	25 123 535,91
Rahavarojen muutos	-40 355 177,30	25 110 714,91
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	18 724 672,71	25 475 375,75
Rahavarat 1.1.	59 079 850,01	364 660,84
Rahavarojen muutos	-40 355 177,30	25 110 714,91

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

Tulorahoituksen korjausevät, erittely

Käyttöomaisuuden myyntivoitot	37540,32	0
Pakollisten varausten muutokset	298 540,00	0
Yhteensä	336 080,32	0

TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	-21 765 230	-12 821
Investointien tulorahoitus, %	-99,00	0,00
Laskennallinen lainanhoitokate	-1,14	0,00
Kassan riittävyys, pv	18 pv	5 343 pv

Tunnuslukujen laskentakaavat:

Investointien tulorahoitus, %

100 * Vuosikate / Investointien omahankintameno

Laskennallinen lainanhoitokate

(Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Laskennalliset lainanlyhennykset)

Kassan riittävyys, pv

= 365 pv * Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella

9.3 Tase

TASE

VASTAAVAA	<u>31.12.2023</u>	<u>31.12.2022</u>
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	1 709 992,80	0,00
Muut pitkävaikutteiset menot	551 970,95	0,00
Aineettomat hyödykkeet yht.	2 261 963,75	0,00
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	2 285 714,87	0,00
Rakennukset	63 585 144,16	0,00
Kiinteät rakenteet ja laitteet	3 018 296,59	0,00
Koneet ja kalusto	7 542 506,81	0,00
Muut aineelliset hyödykkeet	46 038,46	0,00
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 419 359,72	0,00
Aineelliset hyödykkeet yht.	78 897 060,61	0,00
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	826 003,37	12 821,00
Muut lainasaamiset	100 000,00	0,00
Muut saamiset	170 727,46	0,00
Sijoitukset yht.	1 096 730,83	12 821,00
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	2 591 503,78	0,00
Vaihto-omaisuus yht.	2 591 503,78	0,00
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	12 114,86	0,00
Pitkäaikaiset saamiset yht.	12 114,86	0,00
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	10 365 198,75	0,00

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

Lainasaamiset	7 932,85	0,00
Muut saamiset	4 574 025,45	173 663,83
Siirtosaamiset	14 313 025,95	0,00
Lyhytaikaiset saamiset yht.	29 260 183,00	173 663,83
Rahat ja pankkisaamiset	18 724 672,71	25 475 375,75
VASTAAVAA YHTEENSÄ	132 844 229,54	25 661 860,58
TASE		
VASTATTAVAA	31.12.2023	31.12.2022
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	7 348 342,30	0,00
Omat rahastot	351 933,09	0,00
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-20 483 009,01	0,00
Oma pääoma yht.	-12 782 733,62	0,00
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	0	0,00
Muut pakolliset varaukset	2 922 361,00	0,00
Pakolliset varaukset yht.	2 922 361,00	0,00
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	30 931,04	0,00
Lahjoitusrahastojen pääomat	1 702 785,56	0,00
Toimeksiantojen pääomat yht.	1 733 716,60	0,00
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	59 295 994,50	0,00
Pitkäaikainen yht.	59 295 994,50	0,00

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

Lyhytaikainen

Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	7 937 479,50	0,00
Saadut ennakot	234 787,34	832 000,11
Ostovelat	20 324 639,57	100 451,92
Muut velat	9 658 566,69	56 415,69
Siirtovelat	43 519 417,96	24 672 992,86
Lyhytaikainen yht.	81 674 891,06	25 661 860,58

VASTATTAVAA YHTEENSÄ

132 844 229,54 **25 661 860,58**

0,00 0,00

TUNNUSLUVUT

OMAVARAISUUSASTE, %	-9,6	0,0
SUHTEELLINEN VELKAANTUNEISUUS, %	36,4	1 408,5
KERTYNYT YLI-/ALIJÄÄMÄ, 1 000 €	-20 483	0
KERTYNYT YLI-/ALIJÄÄMÄ, €/ASUKAS	-302	0
LAINAKANTA 31.12., 1 000 €	67 233	0
LAINAKANTA 31.12., €/ASUKAS	992	0
LAINAT JA VUOKRAVASTUUT, 31.12. 1 000 €	99 440	0
LAINAT JA VUOKRAVASTUUT, €/ASUKAS	1 467	0
LAINASAAMISET 31.12., 1 000 €	100	0
HYVINVOINTIALUEEN ASUKASMÄÄRÄ	67 805	67 915

Tunnuslukujen laskentakaavat:

Omavaraisuusaste, %

100 * (Oma pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma - Saadut ennakot)

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

100 * (Vieras pääoma - Saadut ennakot) / Käyttötulot

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Lainakanta 31.12.

Joukkovelkakirjalainat + Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta + Lainat julkisyhteisöiltä
+ Lainat muilta luotonantajilta

Lainat ja vuokravastuut 31.12.

Joukkovelkakirjalainat + Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta + Lainat julkisyhteisöiltä
+ Lainat muilta luotonantajilta + Vuokravastuut

Lainasaamiset 31.12.

9.4 Konsernilaskelmat

KONSERNITULOSLASKELMA

	1.1.-31.12.2023	1.1.-31.12.2022
Toimintatuotot	92 447 944,56	0,00
Toimintakulut	-404 082 130,37	0,00
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	47 224,48	0,00
TOIMINTAKATE	-311 586 961,33	0,00
Valtion rahoitus	301 430 614,98	0,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	419 241,19	0,00
Muut rahoitustuotot	16 572,09	0,00
Korkokulut	-1 437 131,17	0,00
Muut rahoituskulut	-20 478,80	0,00
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 021 796,69	0,00
VUOSIKATE	-11 178 143,04	0,00
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-9 975 458,11	0,00
Poistot ja arvonalentumiset	-9 975 458,11	0,00
TILIKAUDEN TULOS	-21 153 601,14	0,00
Tilinpäätössiirrot	25 123,20	0,00
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-21 128 477,94	0,00

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

KONSERNITASE

VASTAAVAA **31.12.2023**

PYSYVÄT VASTAAVAT

Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat oikeudet	1 749 800,00
Muut pitkävaikutteiset menot	599 339,55
Ennakkomaksut	287 634,05

Aineettomat hyödykkeet yht. **2 636 773,59**

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet	2 285 714,87
Rakennukset	63 585 144,16
Kiinteät rakenteet ja laitteet	3 018 296,59
Koneet ja kalusto	7 768 609,27
Muut aineelliset hyödykkeet	46 038,46
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 419 359,72

Aineelliset hyödykkeet yht. **79 123 163,07**

Sijoitukset

Osakkeet ja osuudet	497 676,16
Muut lainasaamiset	100 000,00
Muut saamiset	170 727,46

Sijoitukset yht. **768 403,62**

TOIMEKSIANTOJEN VARAT

VAIHTUVAT VASTAAVAT

Vaihto-omaisuus

Aineet ja tarvikkeet	2 591 503,78
----------------------	--------------

Vaihto-omaisuus yht. **2 591 503,78**

Saamiset

Pitkäaikaiset saamiset

Lainasaamiset	12 114,86
---------------	-----------

Pitkäaikaiset saamiset yht. **12 114,86**

Lyhytaikaiset saamiset

Myyntisaamiset	11 040 558,36
Lainasaamiset	7 932,85
Laskennalliset verosaamiset	
Muut saamiset	4 691 302,02

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

Siirtosaamiset	<u>14 331 728,43</u>
Lyhytaikaiset saamiset yht.	<u>30 071 521,66</u>
Rahat ja pankkisaamiset	<u>19 302 726,88</u>
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u><u>134 506 207,47</u></u>

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

KONSERNITASE

VASTATTAVAA **31.12.2023**

OMA PÄÄOMA

Peruspääoma	7 348 342,30
Muut omat rahastot	351 933,09
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	735 598,59
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-21 128 477,94
Oma pääoma yht.	<u>-12 692 603,96</u>

PAKOLLISET VARAUKSET

Muut pakolliset varaukset	2 922 361,00
Pakolliset varaukset yht.	<u>2 922 361,00</u>

TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT

Valtion toimeksiannot	30 931,04
Lahjoitusrahastojen pääomat	1 702 785,56
Toimeksiantojen pääomat yht.	<u>1 733 716,60</u>

VIERAS PÄÄOMA

Pitkäaikainen

Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	59 295 994,50
Pitkäaikainen yht.	<u>59 295 994,50</u>

Lyhytaikainen

Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	8 124 079,50
Saadut ennakot	237 670,26
Ostovelat	20 821 878,28
Muut velat	9 723 653,67
Siirtovelat	44 339 457,63
Lyhytaikainen yht.	<u>83 246 739,33</u>

VASTATTAVAA YHTEENSÄ **134 506 207,47**

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

Omavaraisuusaste, %	-9,5
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	36,1
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1 000 €	-20 393
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas	-301
Konsernin lainakanta 31.12., 1 000 €	67 420
Konsernin lainat, €/asukas	994
Lainat ja vuokravastuut, 31.12., 1 000 €	99 802
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	1 472
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1 000 €	100
Hyvinvointialueen asukasmäärä	67 805

Tunnuslukujen laskentakaavat:

Omavaraisuusaste, %

$100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Vähemmistöosuus} + \text{Konsernireservi}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

$100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Lainakanta 31.12.

Joukkovelkakirjalainat + Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta + Lainat julkisyhteisöiltä + Lainat muilta luotonantajilta

Lainat ja vuokravastuut 31.12.

Joukkovelkakirjalainat + Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta + Lainat julkisyhteisöiltä + Lainat muilta luotonantajilta + Vuokravastuut

Konsernin lainasaamiset 31.12. =

Sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

01.01.-31.12.2023

Toiminnan rahavirta

Vuosikate	-11 178 143,04
Satunnaiset erät	
Tilikauden verot	
Tulorahoituksen korjaukset	-383 304,80
Toiminnan rahavirta yht.	-11 561 447,84

Investointien rahavirta

Investointimenot	-11 403 968,46
Rahoitusosuudet investointimenoihin	250 123,66
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	72 340,32
Investointien rahavirta yht.	-11 081 504,48

Toiminnan ja investointien rahavirta -22 642 952,32

Rahoituksen rahavirta

Lainakannan muutokset

Pitkäaikaisten lainojen lisäys	14 488 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-8 163 879,50
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 635 400,00
Lainakannan muutokset yht.	7 959 520,50

Muut maksuvalmiuden muutokset

Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-648 236,02
Vaihto-omaisuuden muutos	764 211,64
Saamisten muutos	-3 402 960,12
Korottomien velkojen muutos	-23 022 263,20
Muut maksuvalmiuden muutokset yht.	-26 309 247,70

Rahoituksen rahavirta -18 349 727,20

Rahavarojen muutos -40 992 679,52

Rahavarojen muutos

Rahavarat 31.12.	19 302 726,88
Rahavarat 1.1.	60 295 406,40
Rahavarojen muutos	-40 992 679,52

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

Tulorahoituksen korjaukset, erittely

<i>Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta/tappiosta</i>	47 224
<i>Käyttöomaisuuden myyntivoitot</i>	37 540
<i>Pakollisten varausten muutokset</i>	298 540
<i>Yhteensä</i>	383 304,80

MAKSUVALMIUS TUNNUSLUKU

Kassan riittävyys, pv	18
------------------------------	----

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUKU

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä	
5 vuodelta, 1 000 €	-22 643
Investointien tulorahoitus, %	-100,22
Laskennallinen lainanhoitokate	-1,19

10. Tilinpäätöksen liitetiedot

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

--

Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintameno- vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintameno-.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen keskimääräiseen hankintahintaan.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

Johdannaissopimusten käsittely

Johdannaissopimukset on tehty suojaamistarkoituksessa. Jaksotettu korko on kirjattu tuloslaskelman rahoituseriin.

Sovellamme Kirjanpitolain 5:2 §:ää eikä negatiivisia markkina-arvoja ole kirjattu tulosvaikutteisesti.

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusosuudet on merkitty ao. hyödykkeen hankintameno- vähennykseksi.

Tuloslaskelman ja taseen esitystapa

Tuloslaskelma ja tase on laadittu Valtioneuvoston asetuksen 729/2021 6 §:n kaavojen mukaisesti.

Hyvinvointialueen varsinainen toiminta on alkanut 1.1.2023 lähtien. Edellisen tilikauden vertailutietona esitetään hyvinvointialueen valmistelun luvut, jotka eivät ole vertailukelpoisia varsinaisen toiminnan kanssa. Aloittavan taseen luvut muodostuvat hyvinvointialueen valmistelun taseesta sekä kunnilta ja

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

kuntayhtymiltä siirtyneistä tasearvoista. Kirjaukset perustuvat kuntien ja kuntayhtymien kirjauksiin tasejatkuvuuden varmistamiseksi.

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty hyvinvointiyhtymä, jossa Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue on jäsenenä. Lisäksi konsernitilinpäätökseen on yhdistelty omistusosuutta vastaava määrä osakkuusyhteisön voitosta ja tappiosta, sekä oman pääoman muutoksesta.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty konsernituloslaskelmaa ja konsernitasetta laadittaessa.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset varaukset ja veroperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Hyvinvointialueen ja sen tytäryhteisöjen sekä hyvinvointiyhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Tuloslaskelman liitetiedot

Liite 6

Toimintatuotot tehtäväalueittain				
	Konserni		Hyvinvointialue	
	2023	2022	2023	2022
Sosiaali- ja terveystuotot	85 881 022,11	0	78 915 837,75	1 066 610,42
Pelastustoimi	67 851,80	0	67 851,80	99 510,62
Yleishallinto ja muut palvelut	6 499 070,64	0	6 555 147,96	596 680,56
<i>Toimintatuotot yhteensä</i>	<i>92 447 944,55</i>	<i>0</i>	<i>85 538 837,51</i>	<i>1 762 801,60</i>

Liite 7

Valtion rahoitus		
	2023	2022
Sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien rahoitus	294 949 856,76	0
Pelastustoimen tehtävien rahoitus	6 480 758,22	0
Lisärahoitus	0,00	0
<i>Valtion rahoitus yhteensä</i>	<i>301 430 614,98</i>	<i>0</i>

Liite 8

Palvelujen ostojen erittely		
	Hyvinvointialue	
	2023	2022
Asiakaspalvelujen ostot	68 291 744,21	0,00
Muiden palvelujen ostot	58 624 492,98	729 151,54
<i>Hyvinvointialueen palvelujen ostot yhteensä</i>	<i>126 916 237,19</i>	<i>729 151,54</i>

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

Liite 9

Valtuustoryhmille annetut tuet		
	2023	2022
Keskusta	41 059,48	13 030,63
SDP	20 941,68	11 496,69
Perussuomalaiset	12 012,55	8 908,68
Kokoomus	19 668,15	9 490,77
RKP	17 121,93	6 368,81
Kristillisdemokraatit	2 523,64	12 775,86
Vihreät	5 125,82	3 155,00
Vasemmistoliitto	10 000,00	8 000,00
Valta kuuluu kansalle	0,00	1 608,69
<i>Valtuustoryhmille annetut tuet</i>	128 453,25	74 835,13

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue

Liite 10

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan. Poistojen laskeminen on aloitettu hankintaa seuraavan kuukauden alusta.

Suunnitelman mukaiset poistoajat sekä poistomenetelmät ovat:

Aineettomat hyödykkeet	Tasapoisto
Aineettomat oikeudet	
Liikearvo	2 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	
Atk-ohjelmisto	2 vuotta
Osake- ja vuokrahuoneistojen peruseräparannusmenot	5 vuotta
Muut	2 vuotta
Aineelliset hyödykkeet	
Maa- ja vesiomaisuus	
Maa- ja vesialueet	Ei poisteta
Rakennukset ja rakennelmat	
Hallinto- ja laitosrakennukset	20 vuotta
Talousrakennukset	10 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	20 vuotta
Asuinrakennukset	30 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet	
Maa- ja vesirakenteet	15 vuotta
Putki- ja kaapeliverkot	15 vuotta
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15 vuotta
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10 vuotta
Koneet ja kalusto	

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

Rautaiset alukset	15 vuotta
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	8 vuotta
Muut kuljetusvälineet	4 vuotta
Muut liikkuvat työkoneet	5 vuotta
Muut raskaat koneet	10 vuotta
Muut kevyet koneet	5 vuotta
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	5 vuotta
Atk-laitteet	3 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	3 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet	
Luonnonvarat	Käytönmukainen poisto
Arvo- ja taide-esineet	Ei poisteta
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Ei poisteta
Osakkeet ja osuudet	Ei poisteta

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa, on kirjattu vuosikuluksi.

Liite 11

Pakollisten varausten muutokset				
	Konserni		Hyvinvointialue	
	2023	2022	2023	2022
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1.	3 220 901,00	0	3 220 901,00	0
Lisäykset tilikaudella	0	0	0	0
Vähennykset tilikaudella	298 540,00	0	298 540,00	0
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12.	2 922 361,00	0	2 922 361,00	0
	0	0	0	0

Liite 12

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot				
	Konserni		Hyvinvointialue	
	2023	2022	2023	2022
Muut toimintatuotot				
Muut luovutusvoitot	37 540,32	0,00	37 540,32	0,00
Luovutusvoitot yhteensä	37 540,32	0,00	37 540,32	0,00

Liite 13

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely		
	2023	2022
Osinkotuotot muista yhteisöistä	800,00	0
<i>Yhteensä</i>	800,00	0

Tasetta koskevat liitetiedot

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Liite 16 Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

Aineettomat hyödykkeet	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikuttiset menot	Ennako-maksut	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	2 662 858,08	330 854,88	103 902,37	3 097 615,33
Lisäykset tilikauden aikana	874 901,41	328 295,00	0,00	1 203 196,41
Rahoitusosuudet tilikaudella	-118 502,66	0,00	0,00	-118 502,66
NordLab:n tase-erien purkaminen	-113 317,68	-40 287,27	-103 902,37	-257 507,32
Tilikauden poisto	-1 595 946,35	-66 891,66	0,00	-1 662 838,01
Poistamaton hankintameno 31.12.	1 709 992,80	551 970,95	0,00	2 261 963,75

Aineelliset hyödykkeet	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennako-maksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	2 285 714,87	61 436 831,76	3 399 233,41	7 228 025,35	55 164,12	3 124 558,88	77 529 528,39
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	0,00	378 936,27	3 468 290,00	0,00	5 859 024,52	9 706 250,79
NordLab:n tase-erien purkaminen	0,00	0,00	0,00	-183 970,11	0,00	0,00	-183 970,11
Siirrot erien välillä	0,00	6 564 223,68	0,00	0,00	0,00	-6 564 223,68	0,00
Tilikauden poisto	0,00	-4 415 911,28	-759 873,09	-2 969 838,43	-9 125,66	0,00	-8 154 748,46
Poistamaton hankintameno 31.12.	2 285 714,87	63 585 144,16	3 018 296,59	7 542 506,81	46 038,46	2 419 359,72	78 897 060,61

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

Sijoitukset

Osakkeet ja osuudet	Osakkeet osakkuus- yhteisöt	Hyvinvointi- yhtymä osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	145 000,00	0,00	313 606,37	458 606,37
Lisäykset	0,00	0,00	138 800,00	138 800,00
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	-131 621,00	-131 621,00
NordLab:n tase-erien purkaminen	0,00	408 000,00	-12 982,00	395 018,00
Vähennykset	0,00	-34 800,00	0	-34 800,00
Hankintameno 31.12.	145 000,00	373 200,00	307 803,37	860 803,37

Muut laina- ja muut saamiset	Lainasaamiset konserni- yhteisöiltä	Muut saamiset	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	100 000,00	170 727,46	270 727,46
Lisäykset	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	100 000,00	170 727,46	270 727,46

Liite 18-19

Omistukset muissa yhteisöissä				Hyv.aluekonsernin osuus		
Nimi	Y-tunnus	Hyv.alue omistusosuus	Konsernin omistusosuus	Omasta	Vieraasta	Tilikauden voitosta / tappiosta
				pääomasta	pääomasta	
Hyvinvointiyhtymät						
NordLab Hyvinvointiyhtymä	2483868-4	9,33 %	9,33 %	147 838,77	1 664 056,27	-619 887,15
Osakkuusyhteisöt						
KokkoPesu Oy	2584099-7	49,94 %	49,94 %	177 238,77	241 834,74	47 224,48

Liite 21

Saamisten erittely				
	2023		2022	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset hyvinvointiyhtymiltä, joissa hyv. alue jäsenenä				
Myyntisaamiset	0,00	59 173,29	0	0
Lainasaamiset	0,00	0,00	0	0
Muut saamiset	0,00	0,00	0	0
Siirtosaamiset	0,00	0,00	0	0
<i>Yhteensä</i>	0,00	59 173,29	0	0
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	0,00	0	0
Lainasaamiset	100 000,00	0,00	0	0
Muut saamiset	0,00	0,00	0	0
Siirtosaamiset	0,00	0,00	0	0
<i>Yhteensä</i>	100 000,00	0,00	0	0
Saamiset muilta				
Myyntisaamiset	0,00	10 306 025,46	0	0
Lainasaamiset	12 114,86	7 932,85	0	0
Muut saamiset		4 574 025,45	0	0
Siirtosaamiset	0,00	14 313 025,95	0	0
<i>Yhteensä</i>	12 114,86	29 201 009,71	0	0
<i>Saamiset yhteensä</i>	112 114,86	29 260 183,00	0	0

Liite 22

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Hyvinvointialue	
	2023	2022	2023	2022
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Siirtyvät korot	0,00	0,00	0,00	0,00
Kelan korvaus työterveydenhuollosta	1 048 660,00	0,00	1 030 000,00	0,00
Eu-tuet ja avustukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut siirtosaamiset	13 283 068,43	0,00	13 283 025,95	0,00
<i>Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä</i>	14 331 728,43	0,00	14 313 025,95	0,00

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Liite 23

Oman pääoman erittely				
	Konserni		Hyvinvointialue	
	2023	2022	2023	2022
Peruspääoma 1.1	7 348 342,30	0	7 348 342,30	0
Peruspääoma 31.12.	7 348 342,30	0	7 348 342,30	0
Opinto ja viihdytysrahasto 1.1.	377 056,29	0	377 056,29	0
Rahaston vähennys	25 123,20	0	25 123,20	0
Opinto ja viihdytysrahasto 31.12.	351 933,09	0	351 933,09	0
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1.	735 598,59	0	0,00	0
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	735 598,59	0	0,00	0
Tilikauden yli-/alijäämä	-21 128 477,94	0	-20 483 009,01	0
Oma pääoma yhteensä	-12 692 603,96	0	-12 782 733,62	0

Liite 25

Pitkäaikaiset velat		
	2023	2022
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	59 295 994,50	0,00
<i>Pitkäaikaiset velat yhteensä</i>	59 295 994,50	0,00

Yli 5 vuoden kuluttua erääntyvät velat yhteensä		
	2023	2022
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	27 648 576,50	0,00
<i>Pitkäaikaiset velat yhteensä</i>	27 648 576,50	0,00

Liite 27

Pakolliset varaukset		
	2023	2022
Potilasvahinkovastuu 1.1.	3 220 901,00	0,00
Lisäykset/vähennykset	-298 540,00	0,00
<i>Pakolliset varaukset yhteensä</i>	2 922 361,00	0,00

Liite 28

Vieras pääoma				
	2023		2022	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat hyvinvointiyhtymiltä, joissa hyv. alue jäsenenä				
Saadut ennakot	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostovelat	0,00	932 421,21	0,00	0,00
Muut velat	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Yhteensä</i>	0,00	932 421,21	0,00	0,00
Velat osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöiltä				
Saadut ennakot	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostovelat	0,00	169 093,31	0,00	0,00
Muut velat	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Yhteensä</i>	0,00	169 093,31	0,00	0,00
Velat muille				
Saadut ennakot	0,00	234 787,34	0,00	832 000,11
Ostovelat	0,00	19 223 125,05	0,00	100 451,92
Muut velat	0,00	9 658 566,69	0,00	56 415,69
Siirtovelat	0,00	43 519 417,96	0,00	24 672 992,86
<i>Yhteensä</i>	0,00	72 635 897,04	0,00	25 661 860,58
<i>Vieras pääoma yhteensä</i>	0,00	73 737 411,56	0,00	25 661 860,58

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

Liite 30

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Hyvinvointialue	
	2023	2022	2023	2022
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot	3 545,40	0,00	0,00	0,00
Menojäämät				
Lomapalkkajaksotus henkilösivukuluineen	31 316 213,32	0,00	30 730 640,22	0,00
Muut palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	3 516 176,98	0,00	3 424 582,60	0,00
Työaikapankkivelka	1 253 608,84	0,00	1 221 539,20	0,00
Korkojaksotukset	230 218,43	0,00	230 218,43	0,00
Vakuutusmaksujaksotukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Potilasvakuutusvelka	603 600,00	0,00	603 600,00	0,00
Muut siirtovelat	7 416 094,66	0,00	7 308 837,51	24 672 992,86
<i>Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä</i>	<i>44 339 457,63</i>	<i>0,00</i>	<i>43 519 417,96</i>	<i>24 672 992,86</i>

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Liite 31

Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin	Konserni		Hyvinvointialue	
	2023	2022	2023	2022
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0	0	0	0
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	0	0	0	0
Lainat julkisyhteisöiltä	0	0	0	0
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	0	0	0	0
Lainat muilta luotonantajilta	0	0	0	0
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	0	0	0	0
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	0	0	0	0
Velat, joiden vakuudeksi annettu osakkeita				
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0	0	0	0
Pantattujen osakkeiden kirjanpitoarvo	0	0	0	0
Lainat julkisyhteisöiltä	0	0	0	0
Pantattujen osakkeiden kirjanpitoarvo	0	0	0	0
Lainat muilta luotonantajilta	0	0	0	0
Pantattujen osakkeiden kirjanpitoarvo	0	0	0	0
Pantatut osakkeet yhteensä	0	0	0	0

Liite 32-34

Vakuudet				
	Konserni		Hyvinvointialue	
	2023	2022	2023	2022
Omasta puolesta annetut vakuudet	0	0	0	0
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	3 480	0	0	0
Pantatut arvopaperit	0	0	0	0
<i>Yhteensä</i>	0	0	0	0
Hyvinvointialuekonserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta annetut vakuudet	0	0	0	0
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	0	0	0	0
Pantatut arvopaperit	0	0	0	0
<i>Yhteensä</i>	0	0	0	0
Muiden puolesta annetut vakuudet	0	0	0	0
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	0	0	0	0
Pantatut arvopaperit	0	0	0	0
<i>Yhteensä</i>	0	0	0	0
<i>Vakuudet yhteensä</i>	0	0	0	0

Liite 35 Vuokravastuut

Vuokravastuut				
	Konserni		Hyvinvointialue	
	2023	2022	2023	2022
Toimitilojen vuokravastuut*)	29 318 840	0	29 153 325	0
Koneiden ja laitteiden vuokravastuut	3 062 932	0	3 053 042	0
Maa-alueiden vuokravastuut	0	0	0	0
Muut vuokravastuut	0	0	0	0
Vuokravastuut yhteensä	32 381 772	0	32 206 368	0
Siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	7 669 787	0	7 494 383	0
PPP-hankkeet	0	0	0	0
Sopimukseen sisältyvät lunastusveloitteet	0	0	0	0
Konsernin sisäiset vuokravastuut	0	0	0	0
<i>Vastuut yhteensä</i>	0	0	0	0

Liite 36–37 Vastuusitoumukset

Vastuusitoumukset				
	Konserni		Hyvinvointialue	
	2023	2022	2023	2022
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta	0	0	0	0
Alkuperäinen pääoma	0	0	0	0
Jäljellä oleva pääoma	0	0	0	0
Takaukset muiden puolesta	0	0	0	0
Alkuperäinen pääoma	0	0	0	0
Jäljellä oleva pääoma	0	0	0	0

Liite 38 Sopimusvastuut

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt				
	Konserni		Hyvinvointialue	
	2023	2022	2023	2022
Johdannaissopimukset				
Koronvaihtosopimukset yhteensä	3 300 000	0	3 300 000	0
Markkina-arvo	232 656	0	232 656	0
Arvonlisäveron palautusvastuu	6 591 978	0	6 591 978	0

Koronvaihtosopimukset

Keski-Pohjanmaan sosiaali- ja terveystalokuntayhtymä käyttää johdannaissopimuksia ainoastaan suojaavassa tarkoituksessa.

Korkoriskeiltä suojautumiseksi hallitus on hyväksynyt korkoriskipolitiikan. Politiikan keskeinen ajatus on, että osa lainasalkusta suojataan kiinteällä korolla. Kiinteäksi korkoksi katsotaan yli 12 kuukauden korkojakso. Korkoriskipolitiikan toteuttamiseksi voidaan käyttää kiinteäkorkoisia lainoja, koronvaihtosopimuksia sekä muita suojaavaksi katsottavia korkojohdannaissopimuksia tai niiden yhdistelmiä.

Johdannaissopimuksen myötä kuntayhtymän lainojen kokonaiskorkokustannusten vaihtelu on vähäisempää kuin ilman sopimusta. Vähäisemmällä muutoksella tarkoitetaan tässä pienempää riskiä. Tämä on toteutettu siten, että korkojen noustessa koronvaihtosopimus tuottaa ja korkojen laskiessa se toimii päinvastoin. Korkojakso on 6 kuukautta.

Henkilöstöä koskevat liitetiedot

Liite 39

Henkilöstön lukumäärä 31.12.		
	2023	2022
Sosiaali- ja terveydenhuolto	3 681	0
Pelastustoimi	68	0
Yleishallinto ja muut palvelut	293	0
<i>Yhteensä</i>	4 042	0

Liite 40

Henkilöstökulut		
	2023	2022
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	212 173 069,41	0
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	0,00	0
<i>Henkilöstökulut yhteensä</i>	212 173 069,41	0

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

Liite 41

Luottamushenkilön palkkiosta perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut		
	2023	2022
Kannuksen Kokoomus ry		32,00
Keski-Pohjanmaan Vihreät ry	1 116,00	812,00
Keskustan Keski-Pohjanmaan piiri ry	8 946,00	11 339,67
Keskustan Kaustisen piiri/Keskustan K-P:n piiri ry	198,50	374,00
Keskustan Kokkolan yhdistys	144,00	420,00
Kokkolanseudun Perussuomalaiset ry	411,00	361,50
Perussuomalaisten Keski-Pohjanmaan piiri ry	2 175,00	2 946,50
Pohjanmaan Kokoomus ry	5 348,00	6 967,33
Pohjanmaan Sosiaalidemokraatit ry	7 910,00	9 876,66
Pohjanmaan Vasemmisto ry	208,00	1 256,00
Suomen Kristillisdemokraatit r.p	1 545,00	2 276,00
Svenska folkpartiet i Österbotten rf	2 667,75	2 883,75
<i>Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä</i>	30 669,25	39 545,41

Liite 42

Tilintarkastajan palkkiot		
	2023	2022
Tilintarkastuspalkkiot	41 352,32	9 473,30
Tilintarkastajan lausunnot	1 775,65	0,00
Tarkastuslautakunnan avustaminen	13 368,18	0,00
Muut palkkiot	2 093,00	0,00
<i>Palkkiot yhteensä</i>	58 589,15	9 473,30

Liite 43

Intressitahoja koskevat liitetiedot

Hyvinvointialuejohtajan kanssa on 12.9.2022 solmittu hyvinvointialuelain mukainen johtajasopimus.

Hyvinvointialue on antanut tilikaudella Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue Soiten henkilökuntayhdistykselle 25.000 euron avustuksen opinto- ja viihdytysrahastosta.

11. Eriytetyt tilinpäätökset ja muut eriytetyt laskelmat

11.1 Muut eriytetyt laskelmat

Kilpailulain 30 d §:n edellyttämä tuloslaskelma hyvinvointialueen taloudellisesta toiminnasta, joka tapahtuu kilpailutilanteessa markkinoilla. Laskelmissa on huomioitu myyntiä vastaavat kustannukset.

TULOSLASKELMA	<u>1.1.-31.12.2023</u>	<u>1.1.-31.12.2022</u>
Toimintatuotot		
Myyntituotot	901 401,10	0,00
Maksutuotot	0,00	0,00
Tuet ja avustukset	0,00	0,00
Muut toimintatuotot	248 280,00	0,00
Sisäiset tuotot	109 400,33	0,00
Toimintatuotot	<u>1 259 081,43</u>	<u>0,00</u>
Toimintakulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-139 704,84	0,00
Henkilösivukulut	-31 576,35	0,00
Palvelujen ostot	-35 730,61	0,00
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-479 400,97	0,00
Avustukset	-15 647,00	0,00
Muut toimintakulut	-102 920,08	0,00
Sisäiset kulut	-177 665,28	0,00
Toimintakulut	<u>-982 645,13</u>	<u>0,00</u>
TOIMINTAKATE	276 436,30	0,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	0,00	0,00
Muut rahoitustuotot	0,00	0,00
Korkokulut	-28,57	0,00
Muut rahoituskulut	0,00	0,00
Rahoitustuotot ja -kulut	<u>-28,57</u>	<u>0,00</u>
VUOSIKATE	276 407,73	0,00

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-49 856,07	0,00
TILIKAUDEN TULOS	226 551,66	0,00
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	226 551,66	0,00

Sisältää kustannuspaikat: Ruokahuolto ulosmyynti, Eke-tuote
Materiaalihallinta ulosmyynti, Sairaala-apteekki ulosmyynti,
Kanttiini & Terveystien kiinteistö

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

Luettelo kirjanpito kirjoista ja tositteiden lajeista

KIRJANPIDONASIAKIRJAT

Kuvaus	Tapahtumanumerosta	Tapahtumanumeroon
Pääkirjatapahtumat (ei työnkulkua) suorakirjaus	100000000	109999999
Jaksotukset	110000000	119999999
Kassatapahtumat	120000000	129999999
Pääkirjatapahtumat (työnkulkua)	1300000	1399999
Alkutase	150000	159999
Pääkirjatapahtumat (työnkulkua) kirjaus	180000000	189999999
Käyttöomaisuustapahtumat	190000001	199999999
Toimittajalaskut	200000000	209999999
Ostolaskut	210000000	219999999
Ei käytössä	220000000	229999999
Muu ulkoinen laskutus	35200000001	35209999999
Korkolaskut	35310000000	35319999999
Muistutukset	320000000	329999999
Luottotappiot	330000000	339999999
Eriyislaskutus	35320000001	35329999999
Taksi Helsingin laskutus	35300000000	35309999999
Erikoissairaanhoidon laskutus	35490000000	35499999999
Ensihoidon laskutus	35500000000	35509999999
Täyskustannuskorvauksen laskutus	35510000000	35519999999
Kruunupyynn laskutus	35520000000	35529999999
Vastaanottojen laskutus	35530000000	35539999999
Hoitopäivälaskutus	35540000000	35549999999
Laitos- ja palveluasumisen laskutus	35550000000	35559999999
Kotihoidon laskutus	35560000000	35569999999
Hammashuollon laskutus	35570000000	35579999999
Kehvan laskutus	35580000000	35589999999
Kuntalaskutus	35590000000	35599999999
Sosiaalinen luototus	35170000000	35179999999
Soiten konvertoidut laskut	35900000000	35909999999
Kirjanpito, ulkoinen järjestelmä	600000000	609999999
Nomentia Banking	650000000	659999999
Sisäiset laskut	800000000	809999999
Sisäiset toimittajalaskut	810000000	819999999

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

TOSITELAJIT

Nro Nimi

TT Kuvaus

10	Muu ulkoinen laskutus	KM	Suoritukset perinnästä (man.)
13	Erytyslaskutus	KO	Viitesuoritukset
15	Taksi Helsingin laskutus	KP	Suoritukset
17	Sosiaalinen luototus	KR	Korkolaskunumero
49	Erikoissairaanhoidon laskutus	L1	Saapuvien laskujen rekisteröinti
50	Ensihoidon laskutus	L2	Saapuvien laskujen kirjaus
51	Täyskustannuskorvauksen laskutus	L3	Sisäisten toimittajalaskujen rekisteröinti
52	Kruunupyynn laskutus	L4	Sisäisten toimittajalaskujen kirjaus
53	Vastaanottojen laskutus	LI	Toimittajalaskujen tilapäiskirjaukset
54	Hoitopäivälaskutus	LM	(Ei käytössä) (ei työnkulkua) toimittajalaskujen rekisteröinti
55	Laitos- ja palveluasumisen laskutus	LP	Laskujen jaksotukset
56	Kotihoidon laskutus	LT	Luottotappiot
57	Hammashuollon laskutus	OF	Myyntitilaus
58	Kehvan laskutus	OI	Sisäinen tilaus / laskutus
59	Kuntalaskutus	P01	Sonet Varasto
90	Soiten konvertoidut laskut	P02	Pegasos Palkat
AA	Sopimuslaskun rekisteröinti	P03	Matkalaskut
AD	Sopimuslaskun kirjaus	P06	Basware maksuliikenne
AT	Käyttöomaisuuden kirjaus	P07	Basware palvelukassa
BI	Sisäänluku esijärjestelmistä	P13	Prima palkat
EK	Täsmäämättömien maksujen korjaus, Myre	P14	WebMarela
HA	Pääkirjatapahtumien rekisteröinti (hyväksyttäväksi)	P15	ProConsona
HB	Pääkirjatapahtumat (ei työnkulkua)	P16	Codea
HD	Hyväksytyjen pääkirjatapahtumien kirjaus	P17	T-Doc
HL	Kassa	P18	Sosiaali-effica
HV	Vähennyskelpoisen osuus	P19	Effector
HX	Kirjaus Excelistä (työnkulkua)	P20	Kuntarekry
HY	ALV:n siirrot tilille 1812	P21	Speys
IA	Ostolaskun rekisteröinti	P28	Aromi
ID	Ostolaskun kirjaus	PB	Bokföring resereskontra
IK	Viitesuoritukset perinnästä	PD	Direktutbetalning resereskontra
IP	Maksut - konekielinen tilite	PR	Jaksotuksen ohjaus
JP	Viitesuoritukset jälkiperinnästä	RJ	Jaksotustapahtumat
K1	Fakturanummer fritextfakturering	RV	Peruutus / vastakirjaus
K2	Verifikationsnummer fritextfakturering	UO	Viitesuoritukset ulosotoista
KA	Luottotappion automaattinen kirjaus	XL	Kirjaus Excelistä (ei työnkulkua)
KB	Muistutusvahvistus	YE	Alkutase
KI	Perinnän suoritukset		

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

11. Allekirjoitukset ja merkinnät

Aluehallituksen jäsenenä ja vs. hyvinvointialuejohtajana allekirjoitamme Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen tilinpäätösdokumentin vuodelta 2023.

Kokkolassa 25. maaliskuuta 2024.

Sari Innanen, pj.

Arto Alpia, 1. vpj

Kristiina Teerikangas, 2. vpj

Kivelä Tomi

Lukkarinen Margita

Nurmi-Lehto Anna

Pajunpää Tapio

Peltokangas Tapio

Salo Mauri

Törmä Anja

Urpilainen Pirjo

Katja Virta

Vs. hyvinvointialuejohtaja

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

Tilintarkastajan tilinpäätösmerkintä

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Kokkola _____/_____ 2024 _____

BDO Audiator Oy, tilintarkastusyhteisö
Tuula Ylikangas, HT, JHT